

مجموعه مقالات تعالیم اجتماعی ۲

این جزوء اساسی است
مخصوص جامعه بهائی است

"... در جمیع احوال عباد را وصیت نمودیم به امامت و دیانت..."

تذکرات :

- ۱ - روی جزوات چیزی ننویسید.
  - ۲ - از علامت‌گذاری - حتی با مداد - اجتناب فرمائید.
  - ۳ - رعایت پاکیزگی در حفظ جزوات بشود.
  - ۴ - را من موقوف مقرر و بس از پایان نیمسال ، جزوات متون درسی را به دوستان معارف محل مرجع فرمائید.
- * رعایت این نکات بدین سبب ضروری است که دوستان دیگر شما نیز قرار است از آین متون بعدا استفاده کنند.

دانشجوی کرامی: لطفاً مطابق مطالب موجود در قسمت روش ارزشیابی مندرج در جزوه درسی بر طبق برنامه زمانبندی تکالیف ذیل را انجام دهید.

تکلیف اول: جهان سوم و جهان صنعتی - مقطع: هفته چهارم - بارم: ۵ نمره - زمان تحویل: انتها هفته چهارم

یک عامل مهم در وضعیت کنونی اقتصاد جهان که در سالهای آینده، به مراتب سخت تر نیز خواهد شد عدم حضور سه‌چهارم جمعیت جهان در حال توسعه در فرآیند تصمیم‌گیری‌های عده توسط ممالک صنعتی است.

طیف‌گسترده‌ای از کشورها با درجات مختلف از توسعه‌یافتنگی و شرایط مختلف در مراحل تصمیم‌سازی‌های ممالک صنعتی جهان تمايندگی ندارند. کشورهای آسیایی، افریقا، امریکای لاتین، اروپای شرقی، روسیه و یا مناطق و بلوکهای اقتصادی مانند کشورهای تولیدکننده نفت در خاورمیانه، کشورهای تازه استقلال یا فتنه آسیای میانه و قفقاز، چین و هند و گروه کشورهای عضو آسیان کاملاً در بیرون از چارچوب و حتی منطقه اقتصادی ممالک صنعتی قرار گرفته‌اند.

هنگامی که صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی به نیابت از سوی کشورهای صنعتی، کشورهای در حال توسعه را از آسیای جنوب شرقی تا امریکای لاتین و از اروپای شرقی و آسیای میانه تا کشورهای تولیدکننده نفت خاورمیانه و شمال افریقا با یک دستورالعمل واحد اقتصادی در مسیر بین‌المللی شدن و ادغام پذیری در اقتصاد کشورهای صنعتی هدایت می‌کنند، نتایج آن می‌تواند برای اقتصاد این کشورها و حتی اقتصاد جهان فاجعه‌آمیز باشد. اغلب کشورهای آسیای جنوب شرقی ظرف یک سال، شرطه "تلائی" یک نسل کامل از هموطنان خود را از کف دادند. سقوط بها ای نفت تنها طی شش ماه محدود نیمی از دورآمد خارجی کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت را از میان برد، سقوط قیمت مواد خام اولیه که از سالها قبل شروع شده بود، هنوز ادامه دارد. (روزنامه اطلاعات یکشنبه ۲۹ فروردین ۱۳۷۸)

- طرحهای توسعه که از طرف ممالک صنعتی به کار گرفته می‌شود، مبتنی بر چه پیش‌بافته‌هایی است؟

- آنها را تقسیم‌بندی نموده مهمترین نقاط ضعف آنها را ذکر نمایید.

- نتایج این نوع تصمیم‌گیری‌ها منجر به چه مشکلات اقتصادی در عالم گردیده است؟

- برای رفع مشاکل فوق امر مبارکه را محلهایی را پیش‌با می‌نہد؟

تکلیف دوم: مقطع: هفته هشتم - بارم: ۱۰ نمره - زمان تحویل: انتها هفته هشتم مطالعه مقاله "شهر وند و محیط زیست" نویسنده: کلود ویلنود، مندرج در ماهنامه پیام یونسکو آذر ۲۰ سال ۲۳ شماره ۲۵۱ تاریخ انتشار شهریور ۷۱ مندرج در ص ۶۱ "مجموعه مقالات تعلیم اجتماعی ۴"

تکلیف سوم: مقطع: هفته سیزدهم - بارم: ۲۰ نمره - زمان تحویل: انتها هفته سیزدهم مطالعه مقاله "بیش از دو ثلث بار جهان بر دوش زنان است" - پیام بهایی - شماره ۱۹۵ سپتامبر ۱۹۹۵ مندرج در ص ۸۰ "مجموعه مقالات تعلیم اجتماعی ۴"

تکلیف اول: مقطع: هفته چهارم - بارم: ۵ نمره - تحويل: انتهای هفته چهارم " ما در پیش بینی آشناگی هرج و مرج و خشونتی که طی چند سال اخیر بسیاری از شفاط جهان را بهم ریخته است ناکام مانده‌ایم، برای رویارویی با از هم‌پا شیدگی اتحاد شوروی، بروز ناکهانی مخاصمات قومی، ملی و مذهبی در اروپا ... آمادگی ذهنی و عاطفی نداشتیم ... فرض ما این بود که رفاه مادی، نظم شهری، و بدهبستانهای فرهنگی در همه جا اهداف مشترک بشر است و موانع رسیدن به این اهداف، منافع طبقاتی، بزرگنمایی تجاری و اشتهای سیری ناپذیر برخی از ملل یا گروهی از ملت‌ها برای قدرت و اقتدار است . به همین دلیل مقولات اخلاقی ما مبتنی بر آزادی و برابری فردی بود . به همین دلیل ما به عقل و منطق امید بسته بودیم . به همین دلیل ما تصور می‌کردیم که پیشرفت اقتصادی، عدالت اجتماعی، بالا رفتن سطح آموزش ، فرهنگ و بهداشت ، تساوی در برابر قانون و دیگر عوامل پک نظام دموکراتیک ، معاینه‌ی جون تبعیض و نفرت را برای همیشه از میان خواهد برد . " (ماهنامه پیام یونسکو- شماره ۲۸۳ - سال ۲۵)

سوال ۱ - علل ناکامی و ناتوانی بشر را در برابر رویارویی با معاشر و مشکلات جهان را بررسی نموده و راه حل اساسی را با توجه به منابع مطالعاتی خود بیان نمایید . (ذکر نمونه‌ای از ناکامی ، ضروری است)

سوال ۲ - عدالت اجتماعی به کار برد شده در جوامع غربی از دیدگاه امر مبارک دا رای چه معاینه است که باعث ناکارآمدی جوامع فوق گردیده است ؟

تکلیف دوم: مقطع: هفته هشتم - بارم: ۱۰ نمره - تحويل: انتهای هفته هشتم مطالعه مقاله " تلویزیون میهمان مهاجم " پروگرام احتفال حیات عائله بهایی - رسانه‌های گروهی - اجراء مهرماه ۱۵۲ مندرج در " مجموعه مقالات تعالیم اجتماعی " ص ۶۴

تکلیف سوم: مقطع: هفته سیزدهم - بارم: ۲۰ نمره - تحويل: انتهای هفته سیزدهم مطالعه مقاله " اقلیت چیست ؟ " نویسنده: دیبردرمیسل ماهنامه پیام یونسکو تیر- ماه ۲۲ سال ۲۴ شماره ۲۷۷ تاریخ انتشار اردیبهشت ۷۳ مندرج در ص ۶۸ " مجموعه مقالات تعالیم اجتماعی " ۴

← تکلیف ترم ۱۵۸/۱ در پشت صفحه

دانشجوی عزیز

لطفاً از ترم ۱۵۵/۲ مطابق برنا مه زمانبندی ذیل برنا مه مطالعات خویش را تنظیم فرما شید.

منبع مطالعاتی	هفته
پیام رضوان ۸۸ - منتخبات رضوان ۱۹۸۹ - منتخبات رضوان ۱۹۹۰ - ۲۹ دسامبر ۱۹۹۰ - رضوان ۱۹۹۱ - منتخبات رضوان ۱۵۰	اول
منتخبات شهرالکمال ۱۵۰ - منتخبات صدمین سال صعود - منتخبات ۴۳ آنوسیه ۱۹۹۴ - آپارتاپد از نظر دیانت بهایی - منتخبات رضوان ۱۵۲ - رضوان ۱۹۹۲ - ۲۶ نوامبر ۱۹۹۲	دوم
بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی	سوم
بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی + تحویل تکلیف اول	چهارم
بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی	پنجم
بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی	ششم
بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی	هفتم
مرور دروس + تحویل تکلیف دوم	هشتم
امتحان میان ترم	نهم
مجموعه نصوص "حافظت منابع کره ارضی"	دهم
مجموعه نصوص "حافظت منابع کره ارضی"	یازدهم
اتجام تکلیف سوم	دوازدهم
بیانیه وعده ملح جهانی + تحویل تکلیف سوم	سیزدهم
بیانیه وعده طلح جهانی	چهاردهم
بیانیه وعده ملح جهانی	پانزدهم
پیام شهرالعلاء ۱۲۲ بدیع - ۱۵ فوریه ۱۹۸۵ - رضوان ۱۹۸۵ - رضوان ۱۴۵	شانزدهم
مرور دروس و آمادگی جهت امتحان	هفدهم
امتحان پایان ترم	هجدهم

صفحه ۳۵ قسمت "توجه" حذف است.

بجا آن "سوهالات آزمون پایان ترم از کلیه منابع این درس با اختصار ۵۵٪ پایان-

ترم و ۳۵٪ میان ترم خواهد بود."

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۱۳	۶	دانشجو پی از مطالعه ... دانشجو پی از مطالعه ...	دانشجو پی از مطالعه ...
۱۳	۱۱	۳ - ارتباط بین تعالیم اجتماعی مبارکه را با معضلات و مشکلات جهان کنونی تطبیق دهد	۳ - راه حلهای موجود در تعالیم اجتماعی امر مبارکه در باره مشکلات و مشکلات جهان کنونی توضیح دهد.
۲۱	۱۰	در هر ترم در ضمیمه جزوه آموزشی مربوط به تکالیف سو' الاتی ...	در هر ترم در پشت‌شنا سنا ممه درس سو' الاتی ...
۳۴	۱۸	به ضمیمه جزوه آموزشی متنی حاوی ...	دو پشت‌شنا سنا مه درس نام متنی قید شده است که آن متن در مجموعه مقالات تعالیم اجتماعی ۴ مندرج است. این متن حاوی ...
۴۳	۵	در ضمیمه جزوه آموزشی موضوع یا متنی در زمینه ...	در پشت‌شنا سنا مه درس نام موضوع یا متنی قید شده است که آن متن در مجموعه مقالات تعالیم اجتماعی ۴ مندرج است. موضوع یا متن در زمینه ...

حفاظت منابع کره ارض

تهیه شده از طرف اداره بحوث بیت العدل اعظم الهی

اکتبر ۱۹۸۹

۱ - مجددی اساسی

۱.۱ طبیعت تجلی الهی است

۲.۱ ارض یک وطن است

۳.۱ مقام و مسئولیت انسان

۴.۱ نحوه معامله با عالم جسمانی - ارتباطات مادی و روحانی

۲ - رابطه انسان با طبیعت

۱.۲ خصائص طبیعت

۱.۱.۲ یک نظام واحد است

۲.۱.۲ نابع نظم و قانون است

۳.۱.۲ حرکت دارد و تغییرپذیر است

۴.۱.۲ تنوع دارد

۵.۱.۲ خدمت بعالمند انسانی کند

۶.۱.۲ نقش عالم طبیعت

۷.۱.۲ قیم و مبادی

۱.۲.۲ تحسین و درگاه اهمیت

۲.۲.۲ اعتدال

۳.۲.۲ رحم بر حیوانات

۴.۲.۲ تطور و تکامل عالم طبیعت

۵.۲.۲ اهمیت کشاورزی

۶.۲.۲ استفاده از علم

۳ - حمایت محیط زیست

۱.۳ حفاظت و نگهداری موارد و منابع طبیعی

۲.۳ نظارت و رقابت بر منابع طبیعی

۳.۳ نحوه محافظه محیط زیست

۴ - دورنمای آینده

۵ - مراجع

حافظت منابع کره ارض

۱ - مبادی اساسی

بحث و بررسی موضوع حفاظت و حمایت منابع روی زمین از طوف جامد جهانی بهائی بر اساس چند مبدأ، اساسی است که از آثار مبارکه استنتاج می شود. این مبادی عبارتند از:

۱ - ۱ طبیعت تجلی الهی است

طبیعت دارای شان و مقام عظیم است. حضرت بهاءالله جل اسمه الاعلی ناکرد می نمایند که تأمل در طبیعت باعث درک و آگاهی (۱) آیات و ظهورات و شنوایات (۲) بورده‌گار است و دلیلی است بر اثبات وجود حق. می فرمایند قوله عز بیانه:

"... لا اری من شی الا و قد یعرفنی و یذکرنی با بتک و ظهوراتک و شنوایاتک و عزتك کلما یتوجه طرف طرفی الى سماوک یذکرنی بعلوک و ارتقاءک و سموک و استعلائک ، و کلما التفت الى الارض انها تعرفنی ظهورات قدرتک و بروزات شمعتک و کلما انظر البحر بکلمنی فی عظمتک و اقتدارک و سلطنتک و کبریا نک ، و لاما اتوخه الى الجبال تربنی الوبیة نصرک و اعلام عزک و عزتك ."(۳)

طبیعت تجلی "صفات و اسمای الهی" (۴) است و ظهور آن "هن الارادة و ظهورها فی رتبة الامکان ببنفس الامکان" (۵) جمال‌قدم جل اسمه‌الاعظم می فرمایند:

"قل ان الطبيعة بكتينونتها مظهر اسمى المبتعث و العكون و قد تختلف ظهوراتها بسبب من الاسباب و في اختلافها لایات للحفرسين وهي الارادة و ظهورها فی رتبة الامکان ببنفس الامکان و انها لتقدير من مقدر عليم ."(۶)

۱ - ۲ ارض بک وطن است

جمال‌قدم جل اسمه‌الاعظم جهانی را ذکر می نمایند که "فی الحقيقة يک وطن محسوب است و من على الارض اهل آن." (۷) و کل را به قیام "على خدمه الام" (۸) دعوت می نمایند.

حضرت عبدالبهاء روح مساواه فداء متذکر می گردند که جمیع قطعات عالم محتاج بکدیگرند و "از برای هیچیک استفتای از دیگری نه ."(۹) و تاکید می نمایند که حرکت و توجه بسوی جهانی متحدد افزایش می یابد و بعورت "وحدت آراء در امور عظیمه" (۱۰) و در آفاق مهمه دیگر ظاهرا خواهد گشت . و یکی از جهات و مبادی مهمه که مستلزم قیام متعدد است حفاظت منابع کره ارض است.

۱ - ۳ مقام و مسئولیت انسان

حضرت عبدالبها' تاکید می فرمایند که در اثر " قوه معنویه که در حقیقت انسان خلق شده... و دیگر گذاشده شده "(۱۱)" انسان اشرف از طبیعت است "(۱۲) " انسان حاکم بر طبیعت است "(۱۳) می فرمایند قوله عزیزان :

" پس معلوم شد که انسان حاکم بر طبیعت است و از این گذشته طبیعت ترقی ندارد انسان ترقی دارد طبیعت شور ندارد انسان شور دارد طبیعت اراده ندارد انسان اراده دارد طبیعت اکتشاف حقائق نکند انسان اکتشاف حقائق نماید طبیعت از عالم الهی خبر ندارد انسان خبر دارد طبیعت از خدا بی خبر است انسان از خدا خبر دارد انسان کسب فضائل می کند و طبیعت محروم از آن است انسان دفع رذائل کند طبیعت دفع رذائل نتواند پس معلوم شد که انسان اشرف از ماده است یک قوه معنویه دارد که فوق عالم طبیعت است انسان قوه حافظه دارد طبیعت ندارد انسان قوه معنویه دارد طبیعت ندارد انسان قسوای روحانی دارد طبیعت ندارد پس انسان اشرف از طبیعت است زیرا قوه معنویه در حقیقت انسان خلق شده و طبیعت از آن محروم است . "(۱۴)

انسان که امتیاز داشتن چنین قوه درونی است که عالم نبات و حیوان از آن محروم می باشد و قادر به کشف اسرار طبیعت و حکومت بر آن است مسئولیت خاصی را در استفاده از این عطیه الهی جهت وصول به نتائج حسن عهد دار می باشد . بیت العدل اعظم الهی اشاره می نمایند که " انسان با انجام این مسئولیت بنحو صحیح نشان خواهد داد که با نیوگ و اختراقات خود قادر به وصول به نتائج مفید است و یا قادر به ویرانی و دمار این عالم مادی است . "(۱۵) (ترجمه)

۱ - ۴ نحوه معامله با عالم جسمانی - ارتبا طات مادی و روحانی

حضرت عبدالبها' تاکید می نمایند که ترقیات جسمانی و سعادت عالم انسانی منوط به یکی " ندای مدنیت و ترقیات عالم طبیعت است "(۱۶) و دیگری " ندای جانفزای الهیست و تعالیم مقدسه روحانی که کافل عزت ابدی و سعادت سرمدی و نورانیت عالم انسانی است . "(۱۷) می فرمایند قوله البديع :

" ولی ترقیات مدنی و کمالات جسمانی و فضائل بشری تا منضم بکمالات روحانی و صفات نورانی و اخلاق رحمانی نشود شمر و نتیجه نمی خشد و سعادت عالم انسانی که مقصود اصلی است حاصل نگردد زیرا از ترقیات مدنی و تزیین عالم جسمانی هر چند از جهتی سعادت حاصل و شاهد

آمال در نهایت جمال دلیری نماید ولی از جهات دیگر خطرهای عظیم و معاشب شدیده و بلاایای میرمه نیز حاصل گردد لهذا چون نظر در انتظام ممالک و مدن و قری و زینت دلربا و لطفات آلاه و نظافت ادوات و سهو سیر و سفر و توسعه معلومات عالم طبیعت و مختبرات عظیمه و مشروعات جسمیه و اکتشافات علویه و فنیه نهانی کوشی که مدنیت سبب سعادت و ترقی عالم بشریست و چون نظر در اختراقات آلات هلاک جهشی و ایجاد قوای هادمه و اکتشاف ادوات ناریه که قاطع ریشه حیات است نهانی واضح و مشهود گردد که مدنیت با توحش توا م و همعناست مگر آنکه مدنیت جسمانیه مو پید بهداشت ربانیه و سنوحات رحمانیه و اخلاق الهیه گردد و منضم بشیوه ای این مدنیت و ترقی جسمانی را منضم بهداشت لاهوتی شود ... پس باید این مدنیت و ترقی جسمانی را منضم بهداشت کبیری کرد و عالم ناسوت را جلوه گاه فیوضات ملکوت نمود و ترقیات جسمانی را توا م بتطبیقات رحمانی کرد تا عالم انسانی در نهایت جمال و کمال در عرصه وجود و معوض شهود شاهد انجمن گردد و در غایبیت ملاحت و صبحت جلوه نماید و سعادت و عزت ابدیه چهره گشاید. »(۱۸)

جمال قدم جل اسمه الاعظم نتیجه و عاقبت غافلین از اصول روحانی و کسانیکه در تطبيق این اصول قادر مانده اند را توصیف می نمایند:

»... در ارض من بکمال خرمی و سرور مشی می نهائید و غافل از آنکه زمین من از تو بیزار است و اشیای ارضی از تو در گریز...«(۱۹)

حضرت ولی محبوب امرالله تاکید می نمایند که غفلت انسان به سقوط نظم کنونی کمک نموده و عمل بر محیط تاثیر می گذارد. می فرمایند:

»اختلال شدید در توازن جهان و لرزه ای که ارکان عالم را فراخواهد گرفت و تبدیل و تحول کلی در جامعه بشری و بزرگی نظم کنونی و تغییرات اساسی در تکوین حکومات ... پیشرفت آلات جهشیه حربیه و حرق مدن و آسودگی هوا را زمین کلاعائم و شواهدی است که مقدمه بلا و فاجعه عظیم است و یا با آن همزمان خواهد بود. فاجعه و مجازاتی که حاکم عالم و منجی ام مقدور داشته و باید عاجلا ام آجلای جامعه بشری را که بیش از یک قرن از استبعاع ندای مظہر امرالله در این بیان غافل گشته در برگیرد. بلاشی که نوع بشر را از مقاصد و رذائل ایام مدیده پاک و ظاهر خواهد نمود و عناصر مختلف آن را در نهایت

محبت و براذری بیکدیگر متصل و متعدد خواهد ساخت... اخوت و براذری که در میقات معین در قالب نظم بدیع الهی و در نتیجه تاثیرات روحانیه عظیمه این نظم سریع الاتساع الهی بوجود خواهد آمد و شعره آن در ادوار آینده مدنتیت بی شفیری خواهد بود که شبه آن را عالم بشریت در هیچیک از مراحل ترقی خود مشاهده ننموده است. " (۲۱) (ترجمه)

۲ - رابطه انسان با طبیعت

وابطه بین انسان و طبیعت بسیار مهم و بفرنگ است. درک و فهم جوانب مختلفه این موضوع مستلزم توجه و دقت در برخی از خصائص عالم طبیعت است که در آثار بهائی ذکر گردیده و نیز اطلاع بر اصول و نظریاتی است که رفتار و کردار افراد را توجیه می نماید و امور اساسیه و اولویات را مشخص می سازد.

۲ - ۱ خصائص طبیعت

۲ - ۱ - ۱ یک نظام واحد است

حضرت عبدالبهاء بیان می فرمایند که "هیکل عالم" (۲۲) "چون صورت و هیئت آدم موجود شده" (۲۳) و توضیح می فرمایند:

"یعنی همچنانکه هیکل انسانی در عالم وجود ظاهر امرکب از اعضاء و جوارح مختلفه و در حقیقت هیئت جامعه و مربوط بکدیگر است بهمچنین جسم عالم حکم حکم شخص واحد که اعضاء و اجزایش مربوط بکدیگر است دارد، چنانچه اگر بپیده که کاشف حقائق است ملاحظه شود مشهود گردد که اعظم روابط عالم ایجاد سلسله موجودات است و تعاون و تغاضد و تبادل از خواص ملازم هیئت جامعه عالم وجود است زیرا جمیع وجود هم مربوط است هر شیئی از اشیاء متأثر و مستفید از دیگری اگر راسا نباشد بالواسطه محقق مثلا ملاحظه نمائید که قسمی از موجودات نبات و سنتی حیوانات از این دو هر یک از جزئی از اجزاء موجوده در هوا استفاده می نماید که سبب حیات اوست و هر یک سبب از دیگران جزشیست که ماده حیات دیگریست یعنی بجهت نبات نشو و نباتی بدون حیوان ممکن نه و از برای حیوان حیاتی بدون معاونت نبات متصور نه و همچنین کافه موجودات روابطش بر این منوال است این اثکه بیان شد که تعاون و تبادل از خواص هیئت جامعه عالم وجود است و باون او وجود مذکوم. " (۲۴)

و در یکی از بیانات متغیره دیگر حضرت عبدالبهاء به ارتباط جمیع اجزاء کون (۲۵)

اشاره فرموده و اهمیت حفظ توازن نظام عالم را ذکر می نمایند:

«ما معنی النظر في الخطاقي الكونية و سر حكمتها و رموزها و روایتها فالكون مرتبطة من جميع الجهات و ببطأ قويا لا يجوز الفعل و الختور فيه بوجه من الوجوه.» (۲۶)

۱ - ۲ - ۳ - خارج ششم و قانون است

حضرت عبدالبهاء می فرمایند که " عالم ناسوت اسیر طبیعت است جمیع کائنات و موجودات در تحت حکم طبیعت است. " (۲۷) و بین طبیعت که " در تحت انتظامات صحیحه است و استشعار و اراده ندارد " (۲۸-۲۹) و انسان که قادر است بواسطه " کشف طبایع اشیاء " (۳۰) بر " طبیعت حکم می کند " (۳۱) به مقاومت می پردازد. می فرمایند قول‌الاحلى :

" و این طبیعت در تحت انتظامات صحیحه و قوانین متبنه و ترتیبات کامله و هندسه بالله است که ابدا از او تجاوز نمی کند بدرجه که اکثر بینظر دقیق و بصر حديد املاعظه کنی ذرات غیرمرئيه او کائنات تا اعظم کرات جسمی عالم وجود مثل کره شمس و سیاره نجوم مظیمه و اجرام نورانیه هد از جهت ترتیب و چه از جهت ترکیب و خواه از جهت هیات و خواه از جهت حرکت در نهایت درجه انتظام است و می بینی که جمیع در تحت یک قانون کلی است که ابدا از او تجاوز نمی کند و چون بخود طبیعت نظر می کنی می بینی که استشعار و اراده ندارد مشلا آتش طبیعتش سوختن است بدون اراده و شعور می سوزاند و آب در طبیعتش جریانست و بدون اراده و شعور جاری می شود و آفتا بدر طبیعتش خیاست و بدون اراده و شعور می شود. پس معلوم شد که جمیع کائنات حرکات طبیعیها ن حركة محبوزه است و هیچ یک متحرک با اراده نیست مگر حیوان و بمالحش انسان و انسان مقاومت و مخالفت طبیعت تواند زیرا کشف طبایع اشیاء را کرده و بواسطه کشف طبایع اشیاء بر نفس طبیعت حکم می کند و این همه منابع را که اختراع کرده بسبب کشف طبایع اشیاءست مشلا تلخرا ف اختراع کرده که بشرق و غرب کار می کند پس معلوم شد که انسان بر طبیعت حاکم است حال چنین انتقامی و چنین ترتیبی و چنین قواعدی که در وجود مشاهده می کنی می شود گفت که این از تأشیرات طبیعت است ها وجود این که شعور ندارد و ادراک هم

ندارد؟ پس معلوم شد که این طبیعتی که ادراک و شعور ندارد او در قبیله حق قدر است که او مدیر عالم طبیعت است بهر نوعی که می خواهد از طبیعت ظاهر می کند. "(۳۳)"

۱ - ۲ حرکت دارد و تغییرپذیر است

تبديل و تحول فانوی است که بر جمیع مخلوقات حکمده است. چنانچه در لوح مبارک حضرت عبدالبهاء در باره تحول سن و واضح و مشهود است. می فرمایند قوله عز بیانه:

"ارض در حرکت و نمو است. کوه و نهر و چمنستان سبز و خرم است. الطاف شایان است و موهب بیکران ایه رحمت در فیضان است و شمس لامع در اشراق ماه شایان افق آسمان را مزین ساخته و امواج محیط هر جویمار را به جریان آنداخته موهب متابع است و عنایت متواصل نسیم جانبیش می وزد و عطر شکوفهها منتشر گنج نامحدود در قبیله ملک الملوك است." (ترجمه) (۳۴)

"عنقریب عالم چون فصل ربیع جامد دیگری بر تن نماید زمان رسیدش او را خوبی به پایان رسیده و برودت فصل شتا به انتهای آمدده سال جدید است و موسی بهار روحانی خاک سیاه گلشن شده و کسوه و صورا لاله را رکشید... طیور گلستان ماشند ملائکه آسمان به نفمه و تراشه برداخته و بیارت قرب ربیع روحانی دهد و الحان ملیحش حقائق اشیاء را به حرکت و جنبش آورده." (ترجمه) (۳۵)

حضرت عبدالبهاء می فرمایند "در کائنات توقف نیست" (۳۶) "و حرکت جوهری از برای جمیع کائنات است" (۳۷) و در خصوص وجود به جریان "کون و فساد" (۳۸) اشاره می نمایند. قوله العظیم:

"ملحظه در کون و فساد وجود و عدم نهادید که هر کائنی از کائنات مرکب از اجزاء متنوعه متعدد است و وجود هر شی فسرع ترکیب است یعنی چون بایجاد الیه در بین عناصر بسیطه ترکیبی و ایجاد از هر ترکیب کائنی تشکیل شود جمیع موجودات بر این منوال است و چون در آن ترکیب اختلال حاصل گردد و تحلیل شود و تفریق اجزاء گردد آن کائن مسدوم شود یعنی انعدام هر شی عبارت از تحلیل و تفریق اجزا است بس هر الیت و ترکیب در بین عناصر سبب حیات است و اختلاف و تحلیل و تفریق سبب ممات بالجهنم تجاذب و تناقض اشیاء"

سب حصول شمره و نتائج مستفیده است و تنافر و تخالف اشیاء سبب انقلاب و اضمحلالت است . از تالف و تجادب جمیع کائنات ذی حیات مثل نبات و حیوان و انسان تحقق یابد و از تغایر و تنافر انتقال حاصل گردد و اضمحلال رخ بگشاید . " (۳۹)

و نیز توضیح می فرمایند که در عالم جسمانی تغیر و تبدل بسوی کمال و درجات بالاتر است . می فرمایند : " در کائنات تغیر و تبدل از یک درجه کمال به درجه دیگر است . جماد در کمالات جمادی به عالم نبات رسد و نبات در کمال خود به عالم حیوان رسد و بدین ترتیب تا بعالم انسان رسد ... " (۴۰) (ترجمه)

۲ - ۱ - ۴ تنوع دارد

حضرت عبدالبهای توضیح می فرمایند که تنوع " عین کمال و سبب ظهور موهبت حضرت ذوالجلال " (۴۱) است . و نیز می فرمایند ، قول‌ما لاحقی :

" ملاحظه نمائید گلهای حدائق هر چند مختلف النوع و متفاوت اللون و مختلفصور و الاشكالند ولی چون از یک آب نوشند و از یک باد نشو و نما نمایند و از حرارت و ضیاء یک شمس پرورش نمایند آن تنوع و اختلاف سبب ازدیاد جلوه و رونق یکدیگر گردد چون جهت جا مده که شفود کلمة الله است حاصل گردد این اختلاف دار و رسوم و عادات و اکار و آراء و طبایع سبب زیست عالم انسانی گردد و همه‌نین این تنوع و اختلاف چون تفاوت و تنوع فطري خلقی اعفاء و اجزای انسانست که سبب ظهور جمال و کمال است ... اگر حدیقه‌ئی را گلهای و ریا‌های و شکوفه و شمار و اوراق و اغصان و اشجار از یک نوع و یک لون و یک ترکیب باشد بعیق وجه لطفتی و طاقتی ندارد ولکن چون از حیثیت اللوان و اوراق و ازهار و اشعار گوناگون باشد هر یکی سبب تزیین و جلوه سائز الوان گردد و حدیقه انتیقه شود و در نهایت لطفت و طراوت و حلوات جلوه نماید ... " (۴۲)

کثرت و تنوع " عالم کائنات " (۴۳) در بیان مبارک ذیل معلوم و واضح گشتند . می فرمایند قول‌العزیز :

" شکل و ترکیب موجودات عرضی و حیات در هر یک از عوالم وجود متعدد و بیشمار است مثلا در رتبه و یا عالم نباتی انواع نامتناهی و توکیبات مختلفه از حیات نباتی است ... که هر یک متغیر و مختلف است و دو نبات در ترکیب و جزئیات کاملاً مشابه نیستند ... زیرا در

طبیعت تکرار نیست و امتیاز و خواص محدود به هیات و شکل معینی نیست. بعبارت دیگر هر بیک درختی امتیاز منحصر بخود را دارد و در نوع خود فرید است.» (۴۴) (ترجمه)

۲-۱-۵ خدمت بعالیم انسانی کند

حضرت عبدالبهاء "شروط و کیفیت" (۴۵) "کمال" (۴۶) عالم جماد عالم نبات و عالم حیوان را توضیح می نمایند و فرق آن را با "سعادت" (۴۷) حقیقی که علت شرافت و علویت هر یک از این عوالم است ذکر می نمایند. قوله المعنی:

"شرافت و علویت هر کائنی از موجودات با مری مشروط و به کیفیتی مربوط مزیت و زینت و کمال زمین در اینست که از فیض ابر بهاری سبز و خرم گردد نباتات شود گل و ریاحین بروید درختان با رود بر از شمر گردد و میوه تازه و تر بخشد. گلشن تشکیل گردد چمن تزیین یابد کشتزار و کوهسار حلہ خضرا بپوشد با غ و راغ و مدن و قری زینت یابد این سعادت عالم جماد است اما نهایت علویت و کمال عالم نبات در اینست که درختی در کنار جویباری از آب شیرین قد بفرازد نسیم خوشی بر او و زد و حرارت آفتتاب بتا بد و با غبان بتریبیت او پردازد و روزبروز نشو و نما نماید و شمر بخشد و سعادت حقیقی آن در اینست که بعالیم حیوان و عالم انسان ترقی کند و بدل ما بتحلل در جسم حیوان و انسان گردد و علویت عالم حیوان در اینست چمنی سبز و خرم و آب جاری در نهایت حلوت و جنگلی در غایت طراوت اگر چنین چیزی مهیا شود دیگر مافوق آن سعادتی بجهت حیوان متصور نه، مثلاً مرغی در جنگل سبز و خرمی در محل پرلطافت بلندی بر درخت تنومندی بر فراز شاخ بلندی آشیانه سازد و آنچه خواهد از دانه و آب حاضر و مهیا باشد این از برای پرندۀ سعادت کلیه است ولی سعادت حقیقی اینست که از عالم حیوان بعالیم انسان انتقال نماید مثل حیوانات ذریمه که بوساطه هوا و آب در جوف انسان طول نماید و تحلیل گردد و بدل ما بتحلل در جسم انسان گردد این نهایت عزت و سعادت اوست دیگر مافوق آن عزتی برای او تصور نشود.» (۴۸)

۲۰ - ۱ - ۶ نقص عالم طبیعت

دو نظر مختلف در مورد عالم طبیعت موجود بکی بر آن است که " عالم طبیعت کامل است " (۴۹) و دیگری اعتقاد به " نقص " (۵۰) آن دارد زیرا که " نیازمند شعور و تربیت است " (۵۱) حضرت عبدالبهاء می فرمایند که " وجود جمادی و وجود حیوانی وجود انسانی کلا و طرأ محتاج بمرتبی هستند ". (۵۲) و نیز می فرمایند :

" ما دیوون معتقدند عالم طبیعت کامل است فلاسفه الهیون اظهار

می دارند عالم طبیعت ناقص و غیرمتکمل است . اختلاف شایان میان

این دو رأی موجود . ما دیوون توجه را بسوی کمال طبیعت آفتاب ماه

ستارگان و اشجار پر طلابت و لطافت زمین و دریا جلب می نمایند . . . .

حتی جزئی ترین پدیده نمایانگر تناسب و همبستگی بی نظیر می باشد .

فلاسفه الهیون کمال و تکامل ظاهری عالم طبیعت را رد می نمایند با

وجودی که به جمال و زیبائی مظاهر طبیعت و بوجود قوای خارق العاده

که جمیع کواکب و نجوم را بحرکت می آورد اعتراف می نمایند . آنان

معتقدند که در عین کمال ظاهری طبیعت ناقص می باشد زیرا محتاج

شعور و تربیت است . در اثبات این مطلب بیان کنند که انسان با

وجودی که در رتبه خلق خدای طبیعت است ولی خود احتیاج به مرتبی

دارد . آنان چون تربیت نشود وحش و حیوان صفت شود . قوانین و

انظمه مدارس و معاهده و دانشگاهها را هدف تربیت و تعلیم انسان و

ارتقاء شان او از ظلمات هالکه عالم حیوان است . " (۵۳) (ترجمه)

" چون ما نظر بوجود می کنیم ملاحظه می نماییم که وجود جمادی و

وجود نباتی و وجود حیوانی وجود انسانی کلا و طرأ محتاج بمرتبی

هستند ، اگر زمینی مرتبی نداشته باشد چنگل می شود کیا به بیهوده

می روید اما اگر دهقانی پیدا شود و زرعی نماید خرمنها بجهت قوت

ذوق ادوای مهیا گردد پس معلوم شد که زمین محتاج تربیت دهقانست

اشجار را ملاحظه کنید اگر بی مرتبی بمانند بی شمر می شوند و اگر

بی شمر مانند بی فائداند اما اگر در تحت تربیت افتد آن درخت

بی شمر باشمر شود و درختهای تلخ میوه ب بواسطه تربیت و ترکیب و

بیرون میوه شیرین بخشد . . . و همچنین در حیوانات ملاحظه نمای که اگر

حیوان تربیت شود اهلی گردد و چون بی تربیت ماند حیوان گردد بلکه

اگر او را بحکم طبیعت گذاری از حیوان پست شود و اگر تربیت

گنی ملاشکه گردد . . . . . (۵۴)

۲ - قیم و مبادی

در آثار بها شی بروختی قیم و مبادی روحانی تصریح گردیده که نحوه ارتباط انسان با طبیعت را تعیین می نماید از قبیل :

۲ - ۱ تحسین و درک اهمیت

فیم این واقعیت که کره ارض "علت" (۵۵) "نعمت" (۵۶) انسان می باشد با توجه و درک آنکه "عزت و علویت انسان مجرد به لذاذ جسمانیه و نعم دنیویه نه" (۵۷) تعديل می پاید . لذا :

"انسان بصیر هر هنگام بر ارض مشی می نماید خود را خجل مشاهده می کند چه که بیقین مبین می داند که علت نعمت و شروت و عزت و علو و سمو و اقتدار او با ذن الله ارضی است که تحت جمیع اقدام عالم است . و نفسیکه با یعنیقاًم آگاه شد البته از نخوت و کبر و غرور مقدس و میراست . " (۵۸)

"فبَأَيْ شَيْءٍ تَفْتَخِرُونَ بَيْنَ النَّعَادِ وَ تَكُونُ مِنَ الْمُفْتَخِرِينَ إِنَّكُمْ أَفْتَخَرُكُمْ بِأَنْ تَأْكُلُوا وَ تَشْرِبُوا وَ تَجْتَمِعُوا الزَّخارِفُ فِي خَرَاشِنَكُمْ أَوْ التَّرْزِينَ بِالْحِجَارِ الْحَمْرَ وَ الصَّفْرَ وَ لَوْلَوْ بِيَضِّ شَمِينَ وَ لَوْ كَانَ الْافْتَخَارُ بِهَذِهِ الْأَشْيَاوِ الْفَانِيَةِ فَيَنْبَغِي لِلتَّرَابِ بِأَنْ يَفْتَخِرَ عَلَيْكُمْ لَأَنَّهُ يَبْذُلُ وَ يَنْفَقُ عَلَيْكُمْ كُلَّ ذَلِكَ مِنْ مَقْدُورٍ قَدِيرٍ وَ قَدْرُ اللَّهِ كُلَّ ذَلِكَ فِي بَطْنِهِ وَ يَخْرُجُ لَكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِذَا فَانْظَرُوا فِي شَانِكُمْ وَ مَا تَفْتَخِرُونَ بِهِ إِنْ أَنْتُمْ مِنَ النَّاظِرِينَ . " (۵۹)

"پس معلوم شد که عزت و علویت انسان مجرد بلذاذ جسمانیه و نعم دنیویه نه بلکه این سعادت جسمانیه فرع است و اما اصل علویت انسانیه خمائلو فضائلی است که زیست حقیقت انسانست و آن سنوحات رحمانیه و فیوضات سماویه و احساسات وجدا نیه و محبت الهیه و معرفت ربانیه و معارف عمومیه و ادراکات عقلیه و اکتشافات فتنیه است عدل و انصاف است صدق و الطاف است شهامت ذاتیه است مررت فطریه است صیانت حقوق است محافظه عهد و میثاق است راستی در جمیع امور است و حقیقت پرستی در جمیع شوون جانشنازی بجهت خیر عموم است و مهربانی و رافت با جمیع طوائف انسانی و اتباع تعالیم الهیست و خدمت ملکوت رحمانی هدایت ظلق و تربیت ملل و ام است

این است معاشر عالم انسانی اینست علوبیت بشر در عالم امکانی
اینست حیات ابدی و هر زمانی • (۶۰)

٢ - ٢ - ٢

آثار بھائی تحریخ بر انتقطاع از "الدنبیا و زخرفها" (۶۱) می شاید زیرا "تعلق" (۶۲) به دنبیا نفس را از توجه به حق بازمی دارد. ولی این مطلب نمی تواند دلیل بر نوعی ریاضت و یا دوری از نعم عالم محسوب گردد. جمال‌القدم جل اسماء الاعظم می فرمایند:

"ان الذى لن يمنعه شىء عن الله لا ياس عليه لو يزبن نفسه بحلل الارض و ذينتها و ما خلق فيها لان الله خلق كل ما فى السموات و الارض لعبادة الموحدين كلوا يا قوم ما احل الله عليكم و لاتحرموا انفسكم عن بدايع نعمائه ثم اشكروه و كونوا من الشاكرين" (٦٣)

میزان حقیقی در این مقام اعتدال است.
”براستی می‌گوییم هر امری از امور اعتدالش محبوب چون تجاوز
نماید سبب خگ داد.“ (۶۴)

۲ - ۲ - ۲ - رحم ببر حیوانات

حضرت بها الله انسان را نصیحت می فرمایند که "رعاایت حیوان را منظور نماید" (۶۵) و ایشان را از زیاده روی در شکار حیوانات با بیان "ایا کم ان تصرفوا فی ذلک" (۶۶) برحدزr می دارند. در این خصوص حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"باری احبابی الهی باید نه تنها با نسان را فتو و رحمت داشته باشد بلکه باید بجمعی ذی روح نهایت مهربانی نمایند زیرا حیوان بسا انسان در احساسات جسمانی و روح حیوانی مشترکست ولی انسان ملتافت این حقیقت نیست گمان می نماید که احساس خود در انسانست لهذا ظلم بحیوان می کند اما بحقیقت چه فرقی در میان احساسات جسمانی احساس واحد است خواه اذیت بانسان کنی و خواه اذیت بحیوان ابدا فوقی ندارد بلکه اذیت بحیوان ضروری بیشتر است زیرا انسان زیان دارد شکوه نماید آه و نالیه کند و اگر صدمه‌شی با و رسید بحکومت مراجعت کند حکومت دفع تعددی کند ولی حیوان بیچاره زبان بسته است نه شکوه تواند و نه بشکایت به حکومت مقندر است اگر هزار جفا از انسانی ببینند نه لسانا مدافعه تواند و نه عدالت دادخواهی کند پس باید ملاحظه حیوان را بسیار داشت و بیشتر از انسان رحم نمود

اطفال را از صفر نوعی تربیت نمایند که بی نهایت بحیوان رود و مهریان باشند اگر حیوانی مریض است در علاج او کوشند اگر گرسنه است اطعام نمایند اگر تشنه است سیراب کنند اگر خسته است در راحتی بکوشند انسان اکثر گندکارند و حیوان بیگناه البته بیگناهان را مرحمت ببیشتر باید کرد و مهریانی ببیشتر باید نمود مگر حیوانات موزده را مثل گرگ خونخوار مثل مار گزنده و سایر حیوانات موزده جه که رحم باینها ظلم بانسان و حیوانات دیگر است مثلاً اگر گرگی را رافت و مهریانی نمایشی این ظلم به گوسفند است یک گله گوسفند را از میان بردارد کلب عقول را اگر فرصت دهی هزار حیوان و انسان را سبب هلاک شود پس رافت بحیوان در شده ظلم بحیوانات مظلومه است لهذا باید چاره آن را نمود ولکن بحیوانات مبارکه باید بی نهایت مهریانی نمود هر چه ببیشتر بهتر و این رافت و مهریانی از اساس ملکوت الهی است این مسئله را بسیار منظور دارید. «(۶۷)

و نیز در آثار بیانی تاکید گردیده که اکل لحوم لازمه حفظ صحت نمی باشد. حضرت مولی الوری می فرمایند:

"در باره خوردن گوشت و پا عدم آن ... انسان محتاج و مجبور بر خوردن گوشت نیست اگر ابداً گوشت نخورد باز در نهایت خوشی و قوت زندگانی نماید ... و فی الحقيقة ذبح حیوانات و خوردن گوشت قدری مخالف رحمت و شفقت است اگر کسی بتواند که بحیوانات و فواکه و اشمار و روغن‌ها و مغزها مانند پسته و بادام قناعت کند البته بهتر و خوشر است. «(۶۸)

۲ - ۴ - تطور و تکامل عالم طبیعت

از نظر دیانت بیانی عالم ماده متحرک است " و از یک مرحله کمال به مرحله دیگر " (ترجمه) تغییر و تحول باید. ولی در عین حال " ناقص " (۷۰) است زیست را فاقد " شعور و تربیت " (۷۱) (ترجمه) است و محتاج به انسان است تا در تطور و تکامل آن کوشد و نه تنها آن را به درجات عالیتر از زیبائی و ترتیب چنانچه در آثار مبارکه نازل گردیده برساند بلکه خصوبت و حاصل خیزی آن را افزایش دهد. در مسورد ایجاد جمال و کمال در قلمرو طبیعت حضرت عبدالبهاء می فرمایند. قول‌المنبع:

" طبیعت من حیث المجموع یعنی عالم جسمانی چون بدقت نظر به عالم طبیعت می کنیم و به عمق و اسرارش بپریم ملاحظه می شود عالم

طبعیت ناقص است ظلیمانی است وقت نهاییم اگر چنانچه زمینی را ترک کنیم و بحال طبیعت بگذاویم خارزار گردد علفهای بیهوده بیرون آید اگر کوهستان را ترک کنیم اشجار بی شعر بهروراند جنگل است بی شمر است بی انتظام است." (۷۲)

" و چون بی کشتزاری مرور نهایی و ملاحظه کنی که ذرع و نبات و گل و ریا حین پیوسته است و جمعیتی تشکیل نموده دلیل بر آنست که آن کشتزار و گلستان بتریبیت دهقان کاملی انبات شده است و چون پریشان و بو ترتیب مشاهده نیاشی دلیل بر آنست که از تربیت دهقان ما هر محروم و کیا ه تباہ خودروشیست." (۷۳)

همنا هیکل میناق اشاره به اهمیت کشت و زراعت بینظور افزایش انتاج زمینی می نمایند. قوله : ز بیانه :

" اگر این زمین را بحال طبیعت واگذارید خارستا ن شود علفهای بیهوده بروید لکن چون تربیت شود زمین پاک گردد فیض و برکت عظیمه حاصل شود این کوهها را اگر بحال طبیعت گذازی جنگل شود ابتدا درخت میوه دار بروید ولی چون تربیت شود با غردد و شیشه بخشند و شمر دهد انواع گل و ریا حین حاصل گردد." (۷۴)

" تربیت دهقان حبه را خرمن کند همت با غیان دانه را درخت کهیشن نماید." (۷۵)

همچنان که عالم طبیعت محتاج به تطور و تکامل است فعالیت و کوشش انسان در این مورد باید با اعتدال و میانه روی باشد و با سعی در حمایت " میراث اجیال آتبیه " (ترجمه) و آگاهی از تقدیس عالم طبیعت که در آثار دیانت بهائی ذکر گردیده همراه باشد. بر سیل مثال جمال قدم جل اسماعلاعظم می فرمایند :

" طوبی لمحل و لمیست و لمقام و لمدینة و لقلب و لجبل و لکه و لف و لسوار و لاودیة و لسو و لبحر و لجزیرة و لدکورة ارتفع فیها ذکر الله و شناش." (۷۶)

۲-۵-۱ اهمیت کشاورزی
حضرت بهاء الله تصریح می نمایند که " متوجه کامل ... در امر زراعت " (۷۷) باید مرا عات گردد و باین امر را بحثا به عملی که " سبب سمو عباد و عمار بلاد است " (۷۸) معرفی فرموده اند. حضرت عبدالبهاء تاکید می فرمایند که " اساس در جامعه کشاورزی است ... و کشت و زراعت زمین " (۷۹) (ترجمه) و زراعت را " حرفای نبیمیل و

شریف "۸۱) توصیف فرموده‌اند و اشتغال به آن را "عبادت" (ترجمه) دانسته‌اند و رجال و نساء را به فراگیری "علوم کشاورزی" (ترجمه) تشویق نموده‌اند و تصویر فرموده‌اند که چنانچه فردی "در این فن مهارت باید وسیله راحت و آسانش نفوس عدیده خواهد گردید." (۸۴) (ترجمه)

در مورد توسعه و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی ملل عالم بیت العذل اعظم الهی به اهمیت "کشاورزی و حفاظت توان محيط زیست عالم" (۸۵) (ترجمه) اشاره می‌نمایند.

۲ - ۲ - ۶ استفاده از علم

علم بعنوان "حاکم طبیعت و کاشف اسرار آن و وسیله کشف قوانین عالم" مظوقات "۸۶) (ترجمه) توصیف شده

"انسان ضمن مهارت قوه علميه و فكريه خويش... قادر بر تغيير و تبديل و تحكم بر قوانين طبيعت بر وفق اراده و احتياجات خويش است. علم بلاعتها زی دیگر ها دم قوانین طبيعت است."

مثلما ملاحظه نمایید که انسان طبق قوانین طبیعت باشد بر روی ارض مشی نماید ولی با خرق این قانون و محدودیت با کشتی بر روی دریا سیر می‌نماید با هوا پیما به اوج آسمان پرواز می‌کند و با غواصه در اعماق اقیانوس خوض می‌نماید. این مخالف قوانین طبیعت و تجاوز بر قدرت و غلبه است. قوانین و نظام طبیعت اسرار خفیه و غواصون کون اكتشافات و اختراقات انسان و جمیع اكتشافات علمیه بحکم طبیعت باید مخفی بماند ولی انسان بوسیله قوای فكريه خود آن را از حیز غیب به حیز شهود آورده شرح و تفصیل دهد مثلاً یکی از عجائب عالم طبیعت قوه الکتریک است بحکم طبیعت این قوه باید مستور و مخفی ماند ولی انسان بواسطه علم قوانین طبیعت را خرق نماید و این قوه را حبس نماید و از آن بنفع خوبیش استفاده ننماید.

خلاصه انسان بقوه کاشفه اشرف کائنات است و حاکم بر طبیعت است...." (۸۷)

(ترجمه)

حضرت عبدالعزیز مساعی و مجهدات علمیه را با لئستانی به یک هدف و غایت نبیل مرتبط داشته می‌فرمایند:

"این موهبت مددوح ترین قدرت انسان است و برای استفاده از آن ترقی نوع بشر تحقق بذیرد تکامل فناوری عالم انسانی میسر شود و تجلیات و اسرار الهی ظاهر گردد." (۸۸) (ترجمه)

«همینا حضرت عبدالبهاء به یک میدان اساسی اشاره می فرمایند که:

„... هر امر خیری که وسیله اعظم سعادت عالم باشد قابل استعمال است و حسن و سوءاستعمال بسته بدرجات مختلفه افکار و استعداد و دیانت و حقائیق و علو همت و سوء غیرت متعبزان و متندزان اهالی است.“ (۸۹)

۳ - حمایت محیط زیست

بسیاری از مطالب و مواضع در خصوص حمایت و حفاظت محیط زیست در آثار امر بها شی درج گردیده که فقراتی از آن ذیل اذکر می گردد.

۱ - حفاظت و نگهداری موارد و منابع طبیعی

حضرت ولی عزیز امرالله حفاظت و استصلاح منابع کره ارض را با دو هدف "حمایت عالم جسمانی و میراث اجیال آئینه" (۹۰) (ترجمه) مرتبط می نمایند و تاکید می فرمایند که فعالیت گروههای مانند انجمن حمایت از جنگل و مخالفین اشمار در اساس پژوهش داشته (۹۱) (ترجمه) می باشد و "هدف نبیل" (۹۲) (ترجمه) آنان را در اصلاح "مناطق صحرایی آفریقا" (۹۳) (ترجمه) تحسین می نمایند.

شایان توجه است که از جمله "وظائف و مسئولیات" (۹۴) بیت العدل اعظم الہی "ترقی و تعالی عالم بشری" (۹۵) و "تکامل و پیشرفت کشورها" (۹۶) می باشد.

۲ - نظارت و رقابت بر منابع طبیعی

آثار بها شی نمایانگر آنست که حفاظت و کشف و استخراج "منابع وسیع و غیر قابل تصور کره ارض" (۹۷) باید بالآخره در تحت نظارت و حکومت یک "نظام متحده جهانی" (۹۸) درآید. نظامی که بر اساس "وحدت نوع بشر" (۹۹) استوار کشته و نه تنها "قدرت فائده" (۱۰۰) خود را بر منابع روی زمین اعمال کند بلکه عدالت اقتصادی و اجتماعی را تأمین نماید. حضرت ولی محبوب امرالله می فرمایند:

"وحدت نوع بشر چنانکه منظور نظر مبارک حضرت بها الله است به مفهوم تاسیس یک جامعه متحده جهانی می باشد که در آن تمامی ملل و نژادها و ادیان و طبقات بطور کامل و برای همیشه متحده گردند و خود مختاری مالک اعماق آن و همچنین آزادی شخصی و ابتکارات فردی منجزا محفوظ ماند... در چنین جامعه جهانی علم و دین یعنی نیرومندترین قوا ممکن موجود در حیات بشری با هم در آشتی و اشتراک مساوی بوده بطور هماهنگ رشد خواهند کرد... منابع اقتصادی عالم تحت انتظام درخواهد آمد و معادن مواد خام استخراج و مورد استفاده

کامل قرار خواهد گرفت. بازارهای جهان با یکدیگر هماهنگ شده توسعه خواهند یافت و توزیع فرآوردها بین‌المللی عادلانه انجام خواهد پذیرفت.

رقابت‌ها و خصوصیات و دساتیر ملی موقوف و عداوت و تعصب نژادی به دوستی و حسن تفاهم و تعاون بین نژادها تبدیل خواهد شد. عمل منازعات دینی برای همیشه رفع خواهد گردید و موانع و قیود اقتصادی بکلی برطرف و تفاوت فاصله بین طبقات متوجه خواهد شد. فقر از بیکسو و تجمع بیبعد شروت از سوی دیگر محظوظ خواهد شد. قوای عظیمه که در راه جنگ انتقام‌آمیز و سیاسی بیهوده معرفت می‌شود به مقاصدی اختصاص خواهد یافت که می‌توان توسعه داشته باشند. اخترا عات بشری و تکامل امور فنی و بالا بردن سطح تولید در جامعه و قلع و قمع بیماری و توسعه دائره تحقیقات علمی و ترفیع سطح صحت عمومی و تلطیف و تشحیذ ذهن آدمی و استخراج منابع متروکه مجهوله ارض و افزایش طول عمر آدمی است. و نیز برای تاسیس هر مشروع دیگری که بتواند حیات عقلانی و اخلاقی و معنوی نوع انسان را تقویت کند، صرف خواهد شد. یک نظام متعدد جهانی که بین سراسر عالم استیلا باید و قدرت فائمه خود را بر منابع وسیع و غیرقابل تصور کره ارض اعمال کند و آمال باشد و توجهش به استخراج منابع اثری موجود در کره ارض معطوف گردد، نظامی که در آن قدرت خادم عدالت باشد و با عرفان عمومی نسبت به خداشی واحد و تبعیت از آثیینی مشترک دوام باید. اینست خایت قصوائی که عالم بشریت تحت تاثیر قوای وحدت بخش حیات برسی آن در حرکت است. (۱۰۱)

۳- ۲- نحوه محافظه محیط زیست

نگهداری و حمایت محیط زیست باید در سطح فردی و در سطح جامعه انجام پذیرد. حضرت ولی محبوب امرالله در مکتوبی که از طرف آن حضرت مرقوم گردیده می‌فرمایند: "ما نمی‌توانیم قلب انسان را از محیط خارج منفصل سازیم و بکوشیم چون یکی از این دو تهذیب و اصلاح گردد جمیع اشیاء تحسین باید. انسان همراه این جهان در حال حرکت و نمو است. حیات درونی او محیط را شکل می‌دهد و خود نیز عمیقاً تحت تاثیر آن قرار می‌گیرد.

هر یک برو دیگری اش گذارد و هرگونه تغییر کلی و دائمی در حیات انسان در نتیجه این تاثیر متقابل است.

هیچ حرکت و نهضتی در جهان مگر تعالیم مبارکه حضرت بها اللہ توجه خود را به هر دو جانب زندگی بشری معطوف نساخته و میزان کامنی از برای تحسین آنها اراحته نداده است. و این از امتیازات و اختصاصات این ظهور است. لذا چنانچه خیرخواه عالم هستیم باید هم خود را در انتشار این تعالیم مصروف داریم و نیز بمحبوبیت دستورات و تعالیم در حیات فردی خود عمل نمائیم. از طریق این تعالیم است که قلب انسان تقلیل باید و محیط اجتماعی ما فضای مناسبی جهت ترقی و نشو و روحانی و تجلی اینوار و فیوضات الهیه منبعه از ظهور حضرت بها اللہ خواهد گردید. (۱۰۲) (ترجمه)

اما در خصوص حل مشکلات عالم حضرت ولی امرالله می فرمایند:

"ما محتاج به تغییر قلوب و تبدیل و تعدیل در جمیع مفاہیم و تصوراتمان و تنقیم و توجیهی در کلیه فعالیتها بیان هستیم. اگر تا مین تجات عالم بشریت منظور نظر است باید حیات درونی انسان و نیز محیط خارجی وی تغییر و تحول باید." (۱۰۳) (ترجمه)

در سطح دول و حکومات بیت العدل اعظم الهی (از کلیه ملل عالم دعوت فرموده) نسبت بطرح و اجرای برنامهای بمنظور حفظ توازن محیط زیست چنانچه بوسیله خالق و مبدع آن ایجاد گردیده بوده است. (۱۰۴) (ترجمه)

"بیت العدل اعظم الهی احساس می نمایند که قبل از فرارسیدن میقاتی که کلیه اهل عالم نصایح جمالقدم را درک و متابعت نمایند و با دل و جان با همکاری یکدیگر بخدمت عالم بشریت بپردازند و متعدا بکوشند طرق و وسائلی بمنظور مقابله با مشاکل محیط زیست که کسره ارض را فراگرفته بیان بند موقیتها را زیادی در سبیل حل این معضلات بددت خواهد آمد." (۱۰۵) (ترجمه)

بیت العدل اعظم الهی وظیفه و نقش افراد و جوامع بیانی را در ارتباط با حفاظت "حیات طبیعی مخلوقات و حالت اصلی کره ارض" (۱۰۶) (ترجمه) بشرح ذیل توضیح می فرمایند:

"بهترین وسیله که می توانید در حفظ حیات طبیعی مخلوقات و حالت اصلی عالم کمک نمایند آنست که جهد و قوای خود را در ابلاغ پیام

مهمین حضرت بهاءالله به اهل عالم و کسب مودت و همکاری آنسان
نسبت با مراله مصروف دارد.

چون قلوب تقلیب یا بد و نقوس متعدا به فعالیت و همکاری در ظلل
تعالیم حضرت بهاءالله پردازند آنوقت است که قادرند تحسینات عملی
و موثری در وضعیت کره ارض بوجود آورند. این حالت هم اکنون در
ظل خدمات اقتصادی و اجتماعی در مناطقی که جوامع وسیع بهائی دارد
بوجود آمده. البته شما می توانید با نفوسي که علاقمند به تحسین و
بهبود محیط زیست می باشند همکاری نمائید ولی حل جامع و اساسی
همانا دستورات مبارکه حضرت بهاءالله است.» (۱۰۷) (ترجمه)

علاوه بر توضیح این مطلب بر اسن و مبادی روحانی همکاری و تشریک مساعی با افراد
و کروها که مایل به تحسین محیط زیست می باشند تشویق و تاکید گردیده و از
جوامع بهائی تقاضا شده موضوع حفاظت محیط زیست را قسمت اساسی فعالیتهاي جاري
جوامع خود قرار دهند.

» مساعی مربوط به حفظ محیط زیست به طریقی که با نعروه
زندگانی جامعه بهائی موزون و هماهنگ شود.» (۱۰۸)

۴ - دورنمای آینده

حضرت عبدالبهاء دورنمای زندگی آینده روی کره ارض را چنین توصیف
می فرمایند:

» خداوند عالمیان عالم انسانی را جنت عدن خلق فرموده اگر ملح و
سلام و محبت و وفا چنانکه باید و شاید یا بد جنت اندر جنتگبردد و
جمعیع نعمای الهی فراوان و سرور و طرب بی پایان شود و فضائل عالم
انسانی آشکار و عیان و پرتو شمس حقیقت از هر سو تعایان گردد.» (۱۰۹)

بیان بیت العدل اعظم الہی شیدا لله ارکانہ ۱۴۴ بدیع

یاران و یا وران امر الہی در کشور مقدس ایران ملاحظہ فرمائند
ای مقرباً ن حضرت کبیریا کشور مقدس ایران مطلع شمس حقیقت در این دور اعظم
است و مطمع نظر احباب جمال قدم در سراسر عالم، یاران آن اقلیم که مقیم کسی
جانتند عزیز دو جهانند و مفبوط و منظور جهانیان، در بزم انس ساقیان جانفشا نند
و در حرم قدس معتکفاً ن آستان، رافعان علم هدایتند و منادیان امر حضرت احادیث.
خدمات عظیمه، مستمره شان در عقود و عهود متواتیه، تاریخ امر ایهی هرگز از بسیط
غیراء محو نگردد چه که قلم اعلیٰ مذکر محمد و مناقیشان متحرک و الواح مبارکه
مرکز میثاق به تمجید خدماتشان ناطق و تواقیع منیره، مصدر ولایت عظمی بر علسو
مقاماتشان شاهد.

ملاحظه آنهمه موهبت و عنایت در حق آن عزیزان و مشاهده، آثار هم عالیه
مستمره آن یازان این خادمان آستان را مکلف و موظف سازد که خالصاً لوجه الله و حفظاً
لعنای ما تکم فی امر الله بتعریف این سطور پردازد و از قلوب صافی منیرتان استمداد
جوید که توجیه مخصوص باین اوراق مبدول فرمایند و تمدنیات این جمع مشتاق را بسمع
قبول بشنوند تا ان شاء الله با مدادات غیبیه، ملکوت ایهی کل دست بدست هم دهیم و در
عبدیت آستانش شریک و سهیم یکدیگر شویم و به ارتفاع لوه هدایتش حباً لجماله و
طلباً لمرضاته موفق و موید شویم.

ای یاران رحمانی عالم انسانی بشهادت تعالیم بیزدانی در این روزگار به ابتلاءات
و انقلابات متنوع دچار است و بتحولات و تلویفات بیشمار گرفتار، میادی سقیمه مخربه
مدنیت مادیه در اوج و اعتلاً است و بشر بی خبر از خدا در پنجه، حیوت و استکبار
پریشان و مبتلا، چرا غ دین می نور است و کوک هدایت در ظلمت خلالت مستور و بیانات
مبارکه الہیه کل مبین امور، از جمله این آیات با هرات است که تقریباً یک قرن از
قلم اعلیٰ نازل قولهاً الاخری:

" عالم منقلب است و انقلابات او یوماً فیوماً در تزايد و وجه آن بر غفلت و
لامذهبی متوجه و این فقره شدت خواهد نمود و زیاد خواهد شد بشانی که ذکر آن حال
مقتضی نه و مدتی بر این نهج ایام می رود و اذا تم المیقات یظهور بفتحة ماترتعد به
فراشمن العالم اذا ترتفع الاعلام و تفرد العناidel على الانفان" و نیز می فرمایند
قوله عز بیانه:

" دین نوری است مبین و حصنی است متبین از برای حفظ و آسایش اهل عالم چه که
خشید الله ناس را به معروف امر و از منکر نهی نماید. اگر سراج دین مستور ماند

هرج و مرج راه یابد.

اینست که الیوم ملاحظه می شود که "آسایش اهل عالم" مفقود است و پریشا نی و شرکردا نی در جمیع شئون زندگانی مشهود. در عالم سیاست و اقتصاد و تجارت و زراعت و علم و ادب و هنر و صنعت چنان عنان کسیختگی و هرج و مرج راه یافته که دانایان جهان از چارها شناخته اند و از عواقب مدهش غالبه اش حیران و هراسان. علوم و فنون عصریه که خود از تصرفات آفاقیه این امر اعظم است چون از روح الهی محروم مانده جسمی بیجا نگشته و رو به تجزی و تلاشی نهاده. رسوم موہوم و عقاید بالیه مستولیه ادیان عتیقه که با فکار دنیه بشریه و امیال اهل هوس ممزوج و ملوث گردیده جهان نیان را بکلی از مبادی معنویه روحانیه دور ساخته و مفرور و مرعوب و محکوم تمدنی نموده که اساسن صوفا بر موازین مادی استوار است و از تائید نفتات روح القدس محروم و برکنار. در این میان بشر غافل میهوت و سوگردا نه ملجمانی یابد و نه پناهی شناسد و نه این حیات موقت را معناشی بیند لهذا دل به دریا زند لایا بالی گردد بی برواشی جوید و با شرب مسکرات و استعمال مخدرات و ارتکاب منهیات راه منتی و فراموشی سهارد و نام آن جمله را تجدد و تمدن گذارد. بدیهی است چنین نوهوسانی مردم فرزانه را کسانی دانند که اعتقاد به عوالم الهی را استهزاء کنند و دین را متعلق به ادوار پیشین دانند و اساطیر اولین شمارند نفس پرستی و تن آسانی در این جهان فانی و تنازع بقا و طمع به مال و شئون دنیا غایت قصوی و مقصد اعلاه اکثر مردم این روزگار است لهذا در راه وصول این آمال هیچ منکری را منکر نگردند و هیچ شری را مضر نشمرند. در حسرت دیutar و درهم بیقرار و درهم شوند و در کسب قدرت و ثروت و نام به هر ننگ و عار تن در دهند. هر دمی به دامی افتدند و هر نفسی بی هوی روند. حال ملاحظه فرمائید که در این ورطه تاریک موقف بھاشیان عزیز چقدر بخطر و باریک است زیرا از جهتی باید لطمات مستمره این سیل جاری مدینیت ما دیه را مقاومت و از خود محافظت نمایند و از طرفی در آن طوفان هول انگیز قواعد قصر مشید جهان افروزی را برافرازند که ملجمانش سرگردان است و کافل سعادت دی جهان. مرکز مدنیت آسانی است و بانی وحدت عالم انسانی. اجراء چنین وظیفه خطیره عظیمه ای ممکن نگردد جز به تاییدات ملا اعلی و این تاییدات غیبیه احاطه نفرما ید جز به عزم راسخ و قیام مردانه اهل بھاء و این عزم و قیام به شمر نرسد جز به عمل بمحض تعالیم مقدسه مبارکه و تمکن بذیل اطہر امرالله. جمال قدم جل اسمه الاعظم می فرماید قوله الاطی:

"جنود منصوره در این ظهور اعمال و اخلاق پسندیده است و قائد و سردار این جنود تقوی الله بوده اوست دارای کل و حاکم بر کل"

اهل بیهاء که در این جهاد معنوی در ظل علم معقود اسم اعظم وارد می‌دان
مجاهدت گشته‌اند اگر از آن "جنود منصوره" یعنی "اعمال و اخلاق پسندیده" استمداد
نجویند چگونه لشکر جرار ظلمت و خلالت را مقابله توانند و اگر بشرط ایمان که به
فرموده "مبارک" هو التقلل فی القول و التکثر فی العمل است قائم نباشد چگونه
در خیل جنود نجات راه یابند. اگر تعالیم الهیه را در حیز شهد جلوه نبخشند و در
حیات روزمره خوبی منعکس نسازند چگونه انتساب حقیقی به سلطان حقیقت جویند و دعوی
اصلاح عالم کنند.

حیف است که تقلید سیّئات غرب که از امراض مزمنه مالک متأخره است جا معده
یاران آن کشور را مبتلا نماید و جامیعت و قدرت و امالت تعالیم الهیه را در حجاب
غفلت و خلالت بپوشاند بلی قلم اعلی شهادت داده که "امروز آفتاب صنعت از افق
آسمان غرب نمودار و نهر هنر از بحر آن جهت جاری" لهذا یاران آنجه از کمالات و
فضائل ملل غریبیه اقتباس نمایند ممدوح است و مطلوب ولیکن بشرط آنکه از حد معین
تجاویز نکنند و مبادی قیمه، سامیه امر اعظم را فدائی تقالید سخیفه نگردانند و این
انذار محیوب عالم را هرگز از نظر دور ندارند قوله عز بیانه:

"براستی من گویم هر امری از امور اعتدالش محیوب چون تجاوز نماید سبب
ضر گردد. در تمدن اهل غرب ملاحظه نمائید که سبب اضطراب و وحشت اهل عالم شده"
انتهی.

بلی مسلک ما مسلک اعتدال است و تمسک بذیل امر غنی متعال . و افراط و تغیریط
از مظاهر این تمدن رو بزواں و بالمال موجب خسaran و ویاں . ملاحظه نمائید که
ماده پرستی و حرص و آذ و تعقیب منافع آنی و اینهمان در شهوات نفسانی عالم سیاست
را چگونه جولانگاه ارباب کید و تزویر نموده و اقتصاد و تجارت را چگونه مانع
تعدیل معیشت و توزیع عادلانه ثروت کرده و علوم عالیه را چگونه از محور مطلوب و
سعادت و سلامت اقوام و ملل دور ساخته و موجبات خرابی و دمار بشر را به وجود آورده
با لآخره ملاحظه فرمائید حریت مفترطه چگونه انسان را به رتبه حیوان تنزل داده و
انعکاس مظاہر کریمهاش چهره، شعر و ادب و موسیقی و هنر و صنعت را مکدر و
منفور ساخته و تأشیرات مهیبهاش چگونه ببنیان خانواده را که اساس جامعه انسانی
است متزلزل نموده، حتی یک نظر در امور جزئیه ثانویه از قبیل نشست و پرخاست و
خوارک و پوشانک و تعلق به زخارف بی‌مایه و نظاهر به تجملات بی‌پایه و تفاخر و
رقابت با همسایه معلوم دارد که اساس اعدال در جامعه بشریه بکلی مفقود است و
معدوم. اما پیروان جمال مبارک که پروردۀ بید عنا نیتند باید از این عالم بیزاری

جویند آیت انقطاع و تجربه شوند و جوهر تنزیه و تقدیس . مطلع صفات رحمانی گردند و مظہر سنوحات روحانی جان و وجودا نرا به برتو عرفان و ایقان روش سازند و خویشتن را از جمیع این مهالک ناجها مظفرا نجات بخشدند چه که می دانند بفرموده، حضرت بهاء اللہ جل شناشه:

" فخر انسان در حکمت و عقل و اخلاق حسن بوده نه در جمع زخارف و کبر و غرور کل از تراب مخلوق و باو راجع ای اهل بهاء زیست انسان با سباب دنیا نباید بود بلکه عرفان حق عز اعزازه و علوم و صنایع و آداب بوده ... "

آیه کریمه " کونوا قدوة حسنة بین النّاس و صحیفة یتذکر بها الانّاس " مناسب حال است و بیان مبارک " فضل الانسان فی الخدمة و الكمال لا فی الزينة و الشروء و المال " شاهد این مقال . اگر دوستان عزیز روحانی در بحر زخارکلمات الهیه غور فرمایند البته در هر آنی با استغراج جوا هر معانی توفیق یابند و بفتای حقیقی که رضا، الهی و حیات ابدی است فاش کردند.

مولای قدیر مهربان یاران عزیز ایران را به چنین خطاب جان پروری مخاطب فرموده قوله الاحلى :

" یاران برگزیده " ایران باید نظر به پستی محیط خود و دنو اخلاق و سو رفتار در حول خود نضما بیند و راضی به امتیاز و تفوق نسبی نگردد بلکه باید نظر را به اوج مرتفع نمایند و نقطه نظرگاه را تعالیم و نصائح قلم اعلی قرار دهند آنوقت معلوم شود که هنوز از برای کل در وادی سلوک مراحلی عدیده با قیمانده و طی مسافت نکرده بسر منزل مقصود که تخلق با اخلاق و شیم الهیه است هنوز وارد نگشته ایم پس ما که سالکان سبیل نجاتیم باید بتمام قوی بکوشیم تا در مجالسات و مکالمات و معاملات و مشاغل و مقاصدما ن با تمام طبقات نفوس در امور جزئی و کلی در هر دقیقه و آنی آن روح مودعه در تعالیم حضرت بهاء اللہ را بفعل اظهار و اعلان و اثبات کنیم و چنان جلوه نمائیم که بر کل ثابت گردد که جز قوه، جامعه روح حضرت بهاء اللہ هیچ امری دیگر تقلیب ماهیت ننماید و خلق جدید نکند اینست لیگا که اسباب نجات و ظفر الهی "

قلم میثاق با صرح بیان و افصح کلام تکلیف یاران را چنین معین فرموده قوله عز بیانه :

" بهائیان باید نظر باین امر دقیق نمایند که مانند سایر ادبیان بعربیه و های و هوی و لفظ بیمعنی کفا بیت ننمایند بلکه بجمعیت شون از خاصل و فضائل رحمانی و روش و رفتار نفوس ربانی قیام کنند و ثابت نمایند که بهائی حقیقی هستند نه لفظ

"بی‌معنی" و بیهائی اینست که شب و روز بکوشند تا در مراتب وجود ترقی و صعود نمایند و نهایت آرزوی هر یک این باشد که نوعی روش و حرکت نماید که جمیع بشر از آن مستفیض و منور گردند و نقطه، نظرگاهش همواره خلق و خوی حق باشد و روش و رفتارش سبب ترقیات نامتناهی گردد چون با این موهب موفق شود می‌توان گفت که بیهائی است والا در این دور مبارکه فخر اعصار و قرون است ایمان عبادت از اقرار
وحدانیت الهیه شه بلکه قیام به جمیع شئون و کمالات ایمان است.

ای برادران دیزیز و خواهان روحانی در این حیات موقت فانی اگر در ظل محدود امر حضرت مقصود نبیارمیم دیگر چگونه روی راحت و آسایش بینیم اگر کنج ایمان را در خزانه دل محافظت ننماییم دیگر چه غناشی و چه اعتباری یا بیم زیرا به شهادت قلم میناق "این زندگانی عالم فانی در اندک زمانی منتهی گردد و این عزت و شروت و راحتی و خوشی خاکداشی عنقریب زائل و فانی شود" لهذا یاران راحمانی آنچه دارند و آنچه جویند باید برای امر مبارک خنواهند عزت و شوکت و غنا و شروت و فیاع و عقار و علم و صنعت کل در نظر احبابی عزیز وسیله عبودیت آستان الهی است نه هدف املی و مقصد غاشی اگر این مراتب و شئون در سبیل خدمت امر مبارک و تاسیس ملکوت الهی و خدمت عالم انسانی بکار رود زهی سعادت و نعم المراد والا و بال گردن است و اسباب کرانی و محرومیت ملاحظه در علوم ظاهره فرمائید که اگر از عرفان حق محروم ماند حجاب اکبر گردد و بالعکس اگر اصحاب علوم به معرفت حق فائز گرددند مدادی این بیان مبارک گردند: "طوبی لكم یا معاشر العلماء فی البهاء تالله انتم امواج البحرا العظیم و انجم ساء الفضل والویة النصر بین السموات والارضین".

و یا در شروت ظاهره ملاحظه فرمائید که به اعتباری هم آتش سوزان امتحان و افتتان است و هم اسباب قربیت یزدان قوله عز بیانه:

"ای مخیوران با موال فانیه بداشید که غنا سدی است محکم میان طالب و مطلوب و عاشق و معشوق، هرگز غنی بر مقر قرب وارد نشود و بمدینه رضا و تسليم در نیاید مگر قلیلی پس شیکوست حال آن غنی که غنا از ملکوت جاودا شی منعش ننماید و از دولت ابدی محروم شنگرداشته قسم باش اعظم که نور آن غنی اهل آسمان را ووشنی بخشدجنا نچه شخص اهل زمین را "بهمچنین سائر شئون ظاهره عالم امکان نیز همین حکم را دارد زهر هلاحل چون بمعرفت طبیب کامل بکار رود شفای عاجل گردد و اگر بدست جا هل افتاد سم قاتل شود، پس پیروان جمال مختار باید هو ذکر و فکری را جز امر مبارکش فرا مشوی شنایند و خالیها لوجه الله در سبیل عبودیتش قدم گذارند و در جمیع احوال م�� تعالیم الهی را میزان اتم و اقوام شمارند تا خیر بینند و بسعادت حقیقی نائل گردند قلم

اً علی می فرماید:

"ذرات کائنات گواه بوده و هست که در جمیع احوال عباد را بما یعرفهم امر نمودیم و از آنچه سبب پستی و ذلت بوده نهی کردیم. مقصودی جز ارتفاع کلمة الله و اصلاح عالم و نجات امم نبوده و نیست" و نیز می فرمایند:

"باید در کل حین با امر و نواهی الهی ناظر باشند او امر حسن اعظم است از برای حفظ عالم و صیانت امم نورا لمن اقروا اعترف و نارا لمن ادیر انکر" و نیز می فرماید:

"و اما سئلت فى اوا مرالله فاعلم بان كلما حد فى الكتاب حق لاري ف فيه و على الكل فرض بان يعملاها بما نزل من لدن منزل عليه و من يتركه بعد علمه ان الله برى عنه و نحن براء منه لان اشمار الشجرة هي اوا مره و لن يتتجاوز عنه الا كل غافل بعيد"

على الخصوص جوانان عزيز كه هر يوم در معرض استهزاء مستكرايند و هدفتير ملامتکران باید بجوشن ایمان و عرفان مجهز گردند و بر توسع اطمینان نشینند و به میدان عبودیت جولان دهند. سلاح صلاح برگیرند و صلایحی على الفلاح و حی على النجاح بمسامع اهل عالم رسانند و بسیف حکمت و بیان و سیر تقوی و انقطاع بر مغوف نفس و هوی تازند و جنود تعالیید و اوها را متواری سازند و در قطب آفاق علم هدایت کبری برا فرا زند.

در این سیل امتحان تن بموج خروشا نسبردن و در جهت آب رفتن کاری سهل و آسان است و ساخته از هر تاثوان ولیکن مردان دلاورند که در مخالف امواج شنا ورنند آن تن آسانی و ضعفو ناتوانی ما را به ورطه فنا کشاند و این دلیری و چالکی به ساحل بقا رساند در حق آن آبه کریمه" لیس هذا مقام یدخل فيه کل جیان موهوم "صادق و در مقام این "تالله هذا مضر المکاشفة" و الانقطاع ومیدان المشاهدة و الارتفاع لايجول فيه الا فوارس الرحمن" ثابت آن وادی عدم و ذلت و پستی است و این بساط باقی و ساحت هستی.

پس ای دوستان با وفا مقام و منزلت رفیع خویش را قدر دانید و خطعت "ویختن ببر حسته من بشاء" را که فضلا من عنده بر دوش دارید بغمبار آلایش این خاکدا ن ترا بسی مکدر مسازید و کوهر گرانبهای ایمان را که بد مشیت رحمن در صد آن اقلیم بپورده و به بازار جهان عرضه فرموده به خزف و مهره های رنگین و ظاهر فربیبا این مدنیت کاذبه مادیه مفروشید که در این معامله مغبون گردید ایران بفرموده مرکز میثاق "بمهزتو بخشش خدا وند مهریان ترقی عظیم نماید و جنة النعیم گردد بلکه امید چنین است که در

آینده غیظه، روی زمین شود و نفخه سکین ابران خاور و باخترا را معطر نماید.»
 کل آرزومند بل منظر و متوصیم که آثار تحقق این وعده مبارکه بر اثر همی
 عالیه و روحانیت و سورانیت آن معاضا دن وفا دار هر چه زودتر ظاهر و آشکار گشته.
 و با عث سرور و افتخار شود آینست ادعیه قلبیه، این خادمان آستان در این جسوار
 پرا شوار.

بیت العدل اعظم

شهر العلا ۱۲۲

سعادت حقیقی عالم انسانی (۱)

در حال حاضر آرزوی صلح جهانی بحدی قوت و استحکام یافته است که در یک دهه، قبل غیرقا بل تصور می شود. موافقی که مدت‌ها در مسیر بشریت‌سازی محکم به نظر می رسیدند، فرو ریخته‌اند.

ظاهراً مخاصمات‌التبای ناپذیر مورد مشورت و اخذ تصمیم قرار گرفته، و از طریق تشریک مساوی بین‌المللی تماشی مبتنی بر مخالفت با تعریض نظامی ظاهر گردیده است. نتیجه آنکه چه در بین جماعت‌انسانی و چه در بین رهبران عالم امید از دست رفته به آینده، سیاره‌مان تا حدودی بازگشته است.

در سراسر عالم قوای روحانی و ذهنی عظیمی متعدد ابراز وجود است. قوائی که شدت اشتباکی آن نسبت مستقیم با بی‌شمی مجاهدات بشری در دهه‌های اخیر دارد. در همه جا علائم اشتباک اهل ارض برای ترک مخاصمت و ختم محبوبیت و ویرانی، که دیگر هیچ سرزمینی از آن در آمان نیست، به اضعاف مفاوضه‌رسیده است. این انگیزه‌ها رو به تزايد برای تغییر و تحول را باید در اختیار گرفت و بهنحوی هدایت نمود که بر موافع باقیمانده برای تحقق آرزوی دیروین صلح جهانی فاشق آیند. تلاش لازم برای تحقق چنین امری را نمی‌توان تنها با تقاضای عمل بر علیه آلام بیشماری که جا معده مبتلا نموده است به منصه ظهور رسانید. بلکه باید آن را تحت تاثیر چشم انسداد پروفوگ سعادت حقیقی عالم انسانی به معنی وسیع کلمه قرار داد یعنی بی‌داری و هوشیاری نسبت به تمام موقعیتها ممکن الحصولی که در حال حاضر در جهت سعادت روحانی و مادی در دسترس قرار گرفته است. موقعیتهاشی که تمام ساکنین کره ارض من دون استثناء باید از آن بهره‌مند گردند بدون آنکه شرایط‌نا مربوط به اهداف اساسی چنین تغییر شکلی در نظم امور عالم بر کسی تحمیل شود.

تا به حال تاریخ در درجه اولی تجربیات قبائل، فرهنگها، طبقات اجتماعی و ملل را ثابت نموده است. اما از این به بعد با اتحاد مادی (ظاهری) کره ارض در این قرن و وقوف به وابستگی متقابل بین تمام کسانی که در آن زندگی می‌نمایند،

(۱) این متن ترجمه بیانیه "جامعه بین‌المللی بھائی" است که توسط Office of THE PROSPERITY OF Public Information HUMANKIND منتشر شده است. همانطور که در ابتدای این بیانیه تشریح گردیده عنوان PROSPERITY مخصوص هر دو مفهوم "رفاه مادی" و "روستگاری روحانی" است لذا بصورت "سعادت حقیقی" تعریف گردید.

تاریخ بشریت بعنوان یک گروه واحد از مردمان آغاز می‌گردد. جویان طولانی و بطيء تمدن و تهدیب منش انسانی، جویانی از ترقیات متشتت، ناهمانگ و از جهت بذل موایب مادی، فی الواقع غیر منعفانه بوده است. ساکنین او پس که از تنوع فرهنگی و نژادی برخوردار بوده و طی ادوار گذشته تکامل یافته‌اند، حال فراخوانده شده‌اند تا با آگاهی کامل و اتخاذ اسلوب لازم، بیراحت جمعی خود یعنی مسئولیت طراحی آینده‌شان را بپذیرند.

اما ان تعیین خطوط اصلی مرحله، بعدی از پیشرفت تمدن، بدون بررسی مجدد و دقیق نظریات و مفروضاتی که در حال حاضر مسیر توسعه اقتصادی و اجتماعی را مشخص می‌کند، تصوری غیر واقع بینانه است. چنین تجدیدنظری در ساده‌ترین شکل خود بنا چار متوجه عوامل موثری همچون سیاست، نحوه صحیح استفاده از منابع طبیعی، مراحل اجراشی طراحی، تعیین روش صحیح برای برداشتهای اجرائی و سازماندهی خواهد بود، مغذلک همچنان که این جویان پیش می‌رود، مسائل اساسی بسرعت پدیدار خواهند گردید. مسائل مربوط به اهدافی که معمور طوبیل المدت باید تحقق شوند، ساختارهای اجتماعی که باید بکار گرفته شوند، مفاهیمی که برای ترقی اصول عدالت اجتماعی با پذیرفته است آیند و طبیعت مطلوب و وظیفه‌ای که دانش برای تأمینگذاری بر تغییر و تحول پایدار باید بپذیرد. برای این بررسی مجدد با چنین کیفیتی بدان سو هدایت خواهد شد که یک ادراک مشترک و سیمی را راجع به نفس طبیعت انسانی جستجو نماید.

تمام این مواضع از دو طریق قابل مطالعه هستند: مفهومی و عملی، و از این دو طریق است که ما در این اوراق می‌خواهیم روش وصول به توسعه و ترقی جهانی را تحقیق نمائیم. اول بررسی اعتقادات رائج در باره ماهیت و هدف از جویان توسعه و ثانی بررسی وظایفی که هر یک از زعماً مختلف این جویان احالة شده است.

مفروضاتی که بر اساس آنها اغلب طرحهای توسعه فعلی اداره می‌شوند، اصولاً مادی هستند. یعنی هدف از توسعه بنحوی تعریف شده است که حاکی از تولید و ترویج تمام آن لوازمی است که تاکنون برای موفقیت در تحصیل رفاه مادی در جوامع انسانی بغضی از مناطق عالم را از طریق آزمایش و خطا، شاخع و متمایز ساخته است. در میان مربوط به توسعه تعدیلاتی صورت می‌گیرد، تفاوت‌های بین فرهنگ و نظام سیاسی اثبات می‌پذیرد و به علاشم خطر ناشی از تباہی محیط زیست عکس العمل نشان داده می‌شود ولی مفروضات مادی که اصول این جویانات را تشکیل می‌دهند، هنوز اساساً مورد سوال و تردید واقع نگردیده‌اند.

در این اثنا که قرن بیستم به انتها می‌رسد دیگر آن طریقه، وصول به توسعه اقتصادی و اجتماعی که تصور مادی از حیات، آن را به اوج خود رسانیده است، تکافوی احتیاجات بشری را نمی‌کند. پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه راجع به تحولاتی که این طریقه توسعه می‌توانست ایجاد نماید در ورطه، رو به اتساعی که حد فاصل معیارهای زندگی اقلیتی کوچک و نسبتاً رو به انحراف از ساکنین زمین و اکثریت عظیم مردمان فقیر جهان بشمار می‌آید، ناپدید گردیده است.

این بحث اقتصادی بی‌سابقه همراه با ورشکستگی اجتماعی که خود ایجاد نموده است، نشان‌دهنده اشتباہ عمیقی است که در تصور راجع به نفس طبیعت انسانی وجود دارد. زیرا پاسخهای را که آدمیان بنا بر موجبات نظم موجود اظهار می‌دارند نه تنها نارساست بلکه در مواجهه با واقعیع عالم تقریباً نامربوط است. به مسروز آشکار می‌شود که اگر توسعه جامعه هدف خود را بالاتر از رفاه مادی صرف قرار ندهد، حتی در تحصیل همین اهداف نیز شکست خواهد خورد. آن هدف باید در ابعاد روحانی حیات و انگیزه‌های آدمی جستجو شود تا بتواند از چشم انداز اقتصادی که مرتبه در حال تغییر است و از تقسیم بندی ساختگی و تحمیلی جوامع انسانی به جوامع "توسعه‌یافته" و "در حال توسعه" فراتر رود.

همچنانکه هدف از توسعه دوباره تعریف می‌شود، لازم می‌آید که مفروضات مربوط به وظایفی که هر یک از عوامل اصلی این جریان باید ایفا نمایند مجدداً مورد ملاحظه واقع شوند. وظیفهٔ خطیر دولت، در هر سطحی که باشد، بی نیاز از تشریح و تاکید است. با وجود این، نسل‌های آتی این موقعیت را درک نتوانند کرد که در این عمری که فلسفهٔ برآبری و اصول دموکراتیک مربوط به آن گرا می‌داشته می‌شود، طرح توسعه، افواج آدمی را اساساً بعنوان دریافت‌کنندگان و معرف‌کنندگان کمک و آموزش در نظر آورده، علی‌رغم تصدیق مشارکت بعنوان یک‌اصل، امر تصمیم‌کننده‌ی برای اکثریت مردم جهان، از لحاظ اهمیت در درجه دوم قرار می‌گیرد و قلمرو آن محدود به انتخاب در آنحدودی است که عواملی که دوز از دسترس اند تغیین نموده‌اند و تابع اهدافی است که با تصورات و فهم این مردمان از واقعیت، تناوب و توافقی ندارد.

این طریق وصول به توسعه، اگر نه تصریحاً بل تلویحاً، حتی مورد تائید ادیان رسمی امروز قرار گرفته است. به نظر می‌رسد که تفکر دینی فعلی، که شغل سنتی‌های بدرازای را بر دوش می‌کشد، از تبدیل ایمان موجود در جنبه‌های روحانی سرشست انسانی آن‌اطمینانی را سخن‌نمی‌به استعداد جمعی نوع انسان برای تفوق یافتن پسر شرایط مادی، ناتوان باشد.

اتخاذ چنین وضع و موقفی اهمیت‌آنجه را که احتمالاً مهمترین عارضه، اجتماعی عصر ما است، از نظر دور می‌دارد. اگر این مطلب صحیح است که دولت‌الله می‌کوشند تا از طریق سازمان ملل متحده نظم جهانی جدیدی بنا نمایند، این مطلب نیز به همان اندازه صحیح است که مردم عالم تحت تاثیر همان جسم انداز پر فروغ قرار گرفته‌اند. پاسخ آنان به شکل شکوفا شی بفتی سازمانها و نهضتها بیشمار برای تغییرات اجتماعی در سطوح محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی ظاهر شده است. حقوق بشر، ترقی نسوان، ضروریات اجتماعی برای توسعه، اقتصادی پایدار، برطرف کردن تعصبات، تربیت اخلاقی کودکان، سواد آموزی، مراقبتها اولیه بهداشتی و تعداد کثیری از امور حیاتی دیگر، که هر یک حما پیت فوری سازمانهاش را ایجاد می‌نماید که در جاهای مختلف عالم مورد پژوهش‌اندازی تعداد رو به تزایدی از مردم می‌باشد.

این پاسخ اهل ارض به نیازهای آشکار عصر، با زتابندای حضرت بهاء‌الله است که متجاوز از یکصد سال پیش متوجه شد که می‌فرمایند: "مشتاقانه نظر را به مقتضیات حکومی که در آن زندگی می‌کشید معطوف دارید جمیع مساوی خود را بر احتیاجات و ضروریات آن مصروف ننمایید." (ترجمه)

تحولی که نفوس کثیری از مردم عادی به رای العین شاهد آشده و تغییری که بخوب داشت انجیزی در چشم انداز تاریخ تمدن ناگهانی است، سوءالات اساسی را راجع به وظیفه عموم اهل ارض در تنظیم و تنظیم آینده سیاست‌مان طرح می‌نماید.

I

اساس آن استراتژی که بقولند اهل ارض را وادا زد تا مسئولیت سرنوشت مشترکشان را بپذیرند باید حصول و جدا ن و آگاهی درونی به وحدت عالم انسانی باشد. برخلاف آنچه در مباحثات عالمیانه، مطمئن ساده به نظر می‌رسد، این مفهوم که بشریت یک امت واحد تشکیل دهد در مسیر عملکرد اغلب موسسات جامعه امروزی موانع ایسا قرار می‌دهد که برای آن موسسات، عبور از آن موانع آسان نیست. در تمام فعالیتهای منقابل انسانی، خواه بصورت دستگاهی با ساختاری علیه حکومت کشوری یا اصل دفاع کمالهای بخش اغلب قوانین مدنی است یا ستایش منازعه بین طبقات یک جامعه و سایر گروههای اجتماعی یا روح رقابت که تا این حد زندگی امروزی را تحت سلطه خود درآورده است، تنافع و تخاصم بینوا ن عامل و مایه اصلی اقدام و حرکت پذیرفته شده است. این عامل نمود دیگری نیز داشته است و آن همین سازمان اجتماعی است که بر اساس تفسیر مادی از حیات بطور روزافزونی در طی دو قرن گذشته، خود را مستحکم نموده است.

در لوح ملکه ویکتوریا در بیش از یک قرن پیش، حضرت بها الله در شرح مطلب، مثالی بیان می فرمایند که حاوی وعده، مبینه و قطعی راجع به سازماندهی جامعه یک سیاره است و آن تشبیه عالم به هیکل انسانی است. براستی در عالم ظاهر مثال دیگری جز این مثال که بتوان بنحوی معقول در آن نظر کرد، نمی توان یافت. چنین نیست که جامعه انسانی فقط ترکیبی از انسووه اجزاء، مختلف باشد بلکه مجمع افرادی است که هر یک معدن عقل و اراده هستند، معهداً طرق عمل آدمی که طبیعت زیست شناخت وی مشخص می سازد نمایانگر اصول اساسی هستی است. اهم این اصول، اصل وحدت در کثرت است، در اینجا خدین جمع می شوند تا تحقق کامل استعدادات متمایزه مکنونه در هر یک از اجزاء تشکیل دهنده این کل را ممکن سازند و این خدین از طرفی عبارتند از کمال و پیچیدگی نظم موجود در هیکل آدمی و از طرف دیگر تعا میت و یکها رچی محضی که در هر یک از اجزاء و سلولهای این هیکل وجود دارد. هیچ سلولی جدا از این هیکل قادر به ادامه، حیات نیست چه از آنجهت که بخواهد در اعمال آن هیکل مشارکت نماید و یا آنکه بخواهد سهم خود را از سعادت کل آن هیکل به دست آورد. آن زمان که رفاه جسمانی حاصل شد، آنگاه هدف و مقصود خود را در تحقیق و تجلی وجود انسانی خواهد یافت. به عبارت دیگر، هدف از رشد جسمانی فراتر از موجودیت یافتن هیکل انسانی و اجزای آن است.

به موازات آنچه در حیات یک فرد معاقد می یابد، در جامعه انسانی نیز مصادیقی وجود دارد. نوع آدمی در مجموع یک موجود زنده و در جریان تکامل پیشمار است. اینکه وجود انسان ضرورتاً از طریق کثرت نا محدود اذهان و انگیزه‌های بشری عمل می کند به هیچ وجه به وحدت اساسی آن لطمه نمی زند. در حقیقت این کثرت دقیقاً ملازم وحدت است تا آن را از یکسانی و همسانی متمایز سازد. آنچه امروز اهل عالم تجربه می نمایند بفرموده، حضرت بها الله نشان دهنده، آنست که عموماً با ضروریات عصر خود آشنا شده‌اند و با ظهور این بلوغ است که اصل وحدت در کثرت بطور کامل ظاهر می شود. جریان انتظام اجتماعی از مراحل اولیه آن یعنی استحکام حیات خانواده شروع شده و متوالیاً از ساختارهای ساده، طایفه‌ای و قبیله‌ای گذشته و از طریق هزاران نوع زندگی شهری نهایتاً به ظهور حکومت ملی منتج گردیده است که هر کدام از این مراحل به نوبه خود تبدیل به مرحله‌ای شده که نسبت به مرحله قبل مملو از فرصتها لازم برای ظهور استعدادات انسانی بوده است.

روشن است که پیشرفت نوع انسان به قیمت زائل شدن فردیت انسانی او تبسوذ است. آنچنانکه انتظام اجتماعی فزوئی گرفته، میدان ظهور استعدادات مکنون هر یک

از افراد انسانی متناسب با همان وشد اجتماعی، توسعه یافته است. از آنجاشی که ارتباط بین فرد و اجتماع یک ارتباط متقابل است لذا تغییر صورتی که اینک مسورد نیاز است باید بطور همزمان در وجود انسانی و ساختار موسسات اجتماعی وارد شود. استراتژی برای رشد جهانی، هدف خود را در ضمن فرصتهاشی که این جریان دو جانبه تغییر در اختیارش قرار می‌دهد، به دست خواهد آورد. در این مرحله، حسامتاریخ، هدف باید عبارت از استقرار میانی پایداری باشد که بر فراز آن تمدن این سیاره بتواند بتدربیح شکل گرفته، تحقق یابد. لازمه^۱ پایه‌گذاری تمدن جهانی، وضع قوانین و موسساتی است که هم نوعاً عمومی باشند و هم اقتدارشان جهانی باشد. این کوشش تنها زمانی می‌تواند آغاز شود که اولاً کسانی که مسئولیت تصمیم‌گیری را بعهده دارند با تمام قلب و وجود خود مفهوم وحدت نوع بشر را درک‌کرده باشند. و ثانیاً اصول مربوطه هم از طریق نظامهای آموزشی و هم وسائل ارتباط جمعی انتشار یافته باشد. چون از این مرحله عبور کردیم، آنگاه جریانی شروع می‌شود که بر اساس آن اهل عالم به وظیفه^۲ خطیرو تعیین آهد اف مشترک و احسان تعهد برای وصول بدان اهداف کشیده می‌شوند؛ تنها با چنین تجدیدنظر اساسی است که می‌توان آدمیان را از شرارت‌های غربیت کهنسال مخاصمات قومی و مذهبی محافظت نمود. تنها با معرفت باین مطلب که آنان یک امت واحد تشکیل داده‌اند، است که ساکنین کره، خاک قادر خواهند شد که از اشکال مختلف نزاع و جدال که در گذشته ایام بر سازمان اجتماعی سیطره داشته است روی برداشند و طرق اشتراک مساوی و توافق را بیا موزند. جمال مبارک می‌فرمایند: "این اصلاح و راحتی عالم ظاهر نشود مگر به اتحاد و اتفاق." (۱) (ترجمه)

II

عدالت تنها نیرویی است که می‌تواند وجود انسان و آگاهی درونی نسبت به وحدت نوع انسان را که طلایع آن آشکار شده است، به یک اراده^۳ جمعی تبدیل نماید که ساختار ضروری حیات اجتماعی جهانی بتواند با اطمینان بر آن بنا گردد. عصری که شاهد موفقیت اهل عالم در کسب اطلاعات در هر موردواز هر نوع و نیز شاهد کشوت و تنوع عقائد است باین امر توجه خواهد نمود که عدالت، خود را در قوانین حاکمه بر یک سازمان اجتماعی موفق نشان خواهد داد و حتی در حد وسیعتر طرحهای پیشنهادی برای رشد و ترقی کرده ارض تسلیم معیارهای آشکاری خواهد شد که لوازم استقرار عدالت اند.

از لحاظ فردی، عدالت عبارت از آن قوهٔ نفسانی است که فرد را قادر می‌سازد

ناحق را از ناحق و صواب را از خطأ تشخیص دهد. حضرت بهاء اللہ تاکید می فرمائیں کہ در نزد حق عدالت "احب الاشیاء" است زیرا باعث می شود تا هر فردی به چشم خود مشاهده کند که با چشم دیگران، و با دانش و معرفت خود بفهمد که با دانش و معرفت مردمان، عدالت، بی غرضی را در قضاوت و انصاف را در رفتار با دیگران مطالب می کند و بدین ترتیب در تمام اوقات حیات ملازمی ولو سختگیر ولی پایدار باقی می ماند.

از لحاظ اجتماعی آنچه به عدالت مربوط است، عرصه احتراز ناپذیر اتخاذ تصمیم بصورت جمعی است زیرا این تنها وسیله‌ای است که بدان سبب وحدت فکر و عمل حاصل می شود، برخلاف ترویج و تشویق روح تادیگی و عقوبات بینی که در ادوار گذشته تحت نام مبدل عدالت صورت می گرفت، عدالت به معنی ظهور آگاهی در عمل نسبت به این امر است که برای وصول به رشد و ترقی انسانی، منافع فرد و اجتماع بنحو اتفاقاً ک ناپذیری درهم آمیخته است. در وضعی که عدالت بعنوان عامل هدایت کننده اعمال متقابل انسانی محسوب می شود، توصیه می گردد که آنچنان فضای مشورت آمیزی ایجاد شود که آراء بدون جبو بغض بورسی شوند و طرق مناسب عمل انتخاب گردند. در جنبین فضای احتمال بروز تمایلات قدیمی فریبکاری و جانبداری که جریان اخذ تصمیم را منحرف می سازد بسیار بسیار کمتر خواهد بود.

استلزمات توسعه اجتماعی و اقتصادی بسیار عمیق است. توجه به موضوع عدالت سبب می شود که امر خطیر [ارائه] تعریف [برای] رشد از وسوسه فدا کردن رفاه عموم بشریت یا حتی تمام کردن خاک به منظور تخصیص امتیازات ناشی از جهش‌های فنی به اقلیتها ممتاز محفوظ ماند. در طراحی باید مطمئن شد که منابع محدود در پی اهدافی که در مقابل اولویتها اساسی اجتماعی و اقتصادی جامعه اهداف و طرحها را فرعی محسوب می شوند، منحرف نگردند. بالاتر از همه آنکه تنها در مورد طرحهای توسعه‌ای که موافق احتیاجات مردم بمنظر رسید و در نگرش به واقعیات منصف و بی طرف باشند، می توان به تعهد پذیری و التزام جماعت انسانی که اجرای این طرحها منوط به ایشان است، دل بست. سجاپای انسانی چون مذاقت و امانت، میل به اشتغال و روح همکاری، زمانی بدسی تحقق اهداف عظیم میروم جمعی هدایت می شوند که هر عضو اجتماع و یا در حقیقت هر گروهی در اجتماع اعتماد نماید که تحت حمایت موازین و معیارها قرار خواهد گرفت و اطمینان بآباد که مزایای حاصله بطور مساوی شامل کل خواهد گردید.

بنا بر این در بطن بحث راجع به استراتژی رشد اجتماعی و اقتصادی، موضوع

حقوق بشر قرار می‌گیرد، لازمه شکل‌گیری چنین استراتژی پیشبرد حقوق بشر است تا آنجا که از چنگال دو دستگی‌های ساختگی که مدتها است آن را به گرو گرفته است، خلاصی باید، توجه باین مطلب که هر فرد انسانی باید از آزادی فکر و عمل که منجر به رشد او می‌شود، بهره‌مند شود، اعتقاد به عقیده اصلاح‌فرم را که اینجنبین بخش‌های عمده‌ای از حیات امروزی را فاسد نموده است، توجیه نمی‌نماید. همچنین این موضوع، یعنی اطمینان از اینکه سعادت جامعه بعنوان یک‌کل مستلزم پرستش دولت بعنوان یک منبع قطعی برای سعادت بشری است را توجیه نمی‌توان کرد، حقیقت غیر از این است، تاریخ قرن حاضر بوضوح تمام نشان می‌دهد که چنین ایدئولوژیها و دستورکار جانبداران این ایدئولوژیها که به واسطه ایشان توسعه یافته است، خود اولین دشمنان آن منافع و مصالحی می‌باشند که مدعی خدمتگزاری به آنها هستند، تنها در آن نظام و فضای مشورتی که وجود آن و آگاهی درونی به وحدت نوع انسان بحورت یک نوع واحد و منسجم می‌تواند ایجاد نماید، است که تمام جنبه‌های حقوق بشر امکان ظهور و بروزی مشروع و خلاق را می‌یابند.

امروز وظیفه خطیر ایجاد این فضا و همچنین وظیفه آزاد کردن جزیان پیشرفت حقوق بشر از دست‌کسانی که از آن به نفع خود بهره‌برداری می‌کنند، به سیستم‌موءسات بین‌المللی محول شده است که در نتیجه وقایع غم انگیز دو جنگ ویرانگر جهانی و تجربه ورشکستگی اقتصادی بین‌المللی ایجاد گردیده‌اند، قابل توجه آنکه عبارت "حقوق بشر" از زمان اعلان منشور سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۵ و پذیرش بیانیه عمومی حقوق بشر در سه سال بعد از آن تاریخ مورد استفاده عام قرار گرفت، در این اسناد تاریخ ساز احترام به عدالت اجتماعی بعنوان عامل ضروری برای استقرار صلح، یعنی عاملی که بدون آن ملح بی معنا خواهد بود، رسمی تعیین گردید، این واقعیت که این بیانیه حتی بدون یک رای مخالف پذیرفته شد، سبب گردید که از زمان شروع آن قدرتی به آن اعطاء شد که در سالهای بعد متدرج افزایش یافت.

صمیماً نهترین فعالیت وجود آن که وجه تمايز طبیعت انسانی است، جستجوی فرد در جهت کشف واقعیت در حد خوبی است.

لازم است از آزادی تحقیق در با ره هدف وجود و هستی محافظت شود و از پرورش آن دسته از استعدادات موجود در طبیعت انسانی که وصول به هدف حیات را عملی می‌سازد، حمایت گردد، حصول دانایی حق نفوس انسانی است، اینکه چنین آزادی غالباً مورد استفاده صحیح واقع نمی‌شود و این سوءاستفاده به حد زیادی مورد تشویق جامعه امروز قرار می‌گیرد به هیچ وجه از اعتبار خود انگیزه نمی‌کاهد.

این انگیزه متمایز و جدا ن انسانی است که الزام اخلاقی برای اعلان بسیاری از مواد حقوقی مورد تقدیس و تکریم در بیانیه عمومی و میثاق های مربوطه را فراهم می آورد. تعلیم و تربیت عمومی، آزادی در تغییر مکان، دسترسی به اطلاعات و فرمات مشارکت در حیات سیاسی، همگی جنبه های مختلف مواد متدرج در این بیانیه است که مستلزم خواست آشکار جامعه، بین المللی می باشد. این مطلب در مورد آزادی فکر و اعتقاد مشتمل بر آزادی دینی همراه با حق حفظ عقائد و اظهار آن عقائد در موقع مقتضی نیز صادق است.

از آنجائی که هیکل عالم انسانی واحد و تفکیک ناپذیر می باشد، لذا هر عضوی از این نوع که تولد یا بد بمنزله امانتی در نزد کل تلقی می شود، امانتداری پایه اخلاقی را برای اغلب حقوق ساکره، خصوصا حقوق اقتصادی و اجتماعی، تشکیل می دهد که اسناد ملل متحد بنحو مشابهی سعی در تعریف آن دارند. امانت خانه و خانواده، حق مالکیت و حق حفظ زندگی خصوصی، همگی دلالت بر این امانتداری دارند. دامنه تعهدات جامعه از ایجاد شغل، مراقبتهاش بدهاشت جسمی و ذهنی، دستمزدهای عادلانه، استراحت و تجدید قوای تا مجموعه ای از انتظارات معقول اعماقی جامعه گسترش می یابد.

اصل امانتداری جمعی این حق را برای هر کسی فراهم می نماید که انتظار داشته باشد که تمام آن شرایط فرهنگی که برای هویت او شرط اساسی محسوب می شوند از جانب قوانین ملی یا بین المللی حمایت گردد. همانند وظیفه ای که ژن بعنوان عامل انتقال کلیه صفات ارشی در جهات زیست شناختی انسان و محیطش ایفا می نماید، غنای سرشناشی از تنوع فرهنگی که از مردم هزاران سال به دست آمده است برای رشد اجتماعی و اقتصادی نوع انسان که مقتضیات جمیع عصر خود را تجربه می نماید، حیاتی است. این اصل میراثی را در اختیار می گذارد که باید فرصت یابد تا اشمار خود را در تمدن جهانی به بار آورد. از طرفی بروزات فرهنگی باید از اختناق ناشی از نفوذ مادیت که امروز مسلط است حفظ شود و از طرف دیگر فرهنگها باید بتوانند در قوالب جدید و تغییریافته تمدن، فارغ از فربیکاری به قصد دستیابی به غاییات غرض آلسود سیاسی به تعامل و داد و ستد پردازند.

حضرت بهاء الله می فرمایند: "(کلمة الله در ورق شم از فردوس اعلی) سراج عباد داد است او را به بادهای مخالف ظلم و اعتراض خاوش منمائید و مقصود از آن ظهور اتحاد است بین عباد. در این کلمه علیا بحر حکمت الهی موج، دفاتر عالم تفسیر آن را کفایت ننماید." (۱)

(۱) جزوه نیزه من تعالیم حضرت بهاء الله ص ۵۲ - ۵۱

III

برای آنکه موازین حقوق بشر که در حال حاضر دو جامعه ملل در جریان تدوین است همچون معیارهای بین المللی رائج، توسعه و استقرار یابد، لازم است که روابط انسانی مجدداً تعریف گردد. مفاهیم امروزی راجع به آنچه در روابط، طبیعی و مناسب است از جمله در روابط افراد آدمی با یکدیگر، رابطه انسان و طبیعت، رابطه بین افراد و اجتماع و رابطه بین اعضای جامعه و موسسات آن جامعه، نهایا شکر حدود فهم آدمی است که در طی مراحل خامتر اولیه، رشدش بدان نائل آمده است. اگر برآشی نوع انسان به مقتضیات عصر خود واقع شوند، اگر همه ساکنین ارضیک امت واحد تشکیل دهند و اگر قرار است عدالت اصل مسلم بر سازمان اجتماعی باشد، در آنصورت لازم است که مفاهیم موجود که زائیده، جهالت و غفلت نسبت باین واقعیات است، مجدداً به وضعی نو، طرح گردد.

حرکت در این مسیر بنحو خفیفی شروع شده است. چنانکه این حرکت شکوفا گردد به فهمی نو از طبیعت خانواده و حقوق و مسئولیتهای هر یک از اعضای آن منتهی خواهد شد. وظیفه و عملکرد زنان را در هر سطحی از جامعه کلا تغییر خواهد داد. نتایج آن بر تنظیم مجدد رابطه مردم با کاری که انجام می دهند و ادراک آنان نسبت به موقف فعالیت اقتصادی در حیاتشان موهشر خواهد افتاد. این حرکت در شعوه اداره امور انسانی و موسساتی که برای تولیت آن امور وضع گردیده اند تحولاتی را که دور از دسترس می نماید به ارمغان خواهد آورد. کار موسسات غیردولتی جامعه که به سرعت زو به ازدیاد دارد، تحت تاثیر و نفوذ این جریان روز به روز معقول تر به نظر خواهد رسید. این حرکت برای وضع قوانین زیست و هم فروپیات توسعه علمی تمام مردمان زا تضمین خواهد کرد، نهایتاً تجدیدبنا یا تغییر شکل نظام سازمان ملل متعدد را که این حرکت، خود، قبلاً ایجاد کرده است بدانجا خواهد کشانید که بدون شک منجر به استقرار یک فدراسیون جهانی ملل با قوای مقننه، قضائیه و اجرائیه مخصوص به خود خواهد شد.

مرکز ثقل امر خطیر تجدیدنظر در مفاهیم نظام روابط انسانی، جریانی است که حضرت بهاءالله با عنوان "مشورت" بدان اشاره می فرمایند. در هو امری از امور مشورت لازم" (ترجمه)

معیار کشف حقیقت که لازمه، مشورت است بسیار فراتر از قوالب مذاکره و مصالحه و توافق است که شاخص مبارحت عصر حاضر در زمینه امور انسانی است. با فرهنگ اعتراض که دیگر، خصوصیت بسیار شایع جامعه امروزی است نمی توان به حقیقت واصل شد

زیرا وصول به حقیقت از این طریقه به شدت ناقص خواهد بود. مناقشه، پروپاگاند و دفاع از عقائد شخصی یا جمعی یک گروه در مقابله با دیگران، اتخاذ روش خصمای و کلیه روش‌های جانبداری که مدت‌هاست خصوصیات آشنای فعالیتهاي جمعی هستند، اساساً مضر به هدف مشورت می‌باشد. بدین معنی که هدف مشورت عبارتست از نیل به وحدت نظر راجع به حقیقت در مورد موضوع مورد مطالعه و اختیار عاقلانه‌ترین راه حل از بین طرق ممکن در زمان مورد نظر.

آنچه حضرت بهاءالله بدان دعوت می‌فرمایند یک جریان مشورتی است که افراد شوکت‌کننده در آن کوشش‌نمایند تا از نقاط نظر شخصی شان فراتر روند تا بتوانند بعنوان اعضاً یک هیئت که خود به خود دارای علائق و اهداف مخصوص است، عمل نمایند. در چنین فضائی که شاخص آن عبارت از رعایت صراحت و ادب است نظرات به کسانی که در ضمن مشاوره، آنها را اظهار می‌دارند، تعلق ندارد بلکه این نظرات به گروه بعنوان یک کل متعلق است تا آنطور که به مصلحت اهداف مورد نظر است، برگزیده شوند، کنار گذاشته شوند یا مورد تجدیدنظر واقع گردند. مشورت تا بدانجا پیش می‌رود که همه شوکت‌کننده‌گان در مشورت از تصمیمات متخذه حمایت نمایند صرف‌نظر از آنکه عقائد شخصی ایشان زمان ورود به مشاوره چه بوده است. در چنین فضائی، هر زمان که تجربه، بقائی تصمیم اولیه را آشکار سازد آن تصمیم قابل تجدیدنظر خواهد بود.

از این لحاظ مشورت به معنی ظهور عدالت در امور انسانی خواهد بود. مشورت برای موفقیت در کوشش‌های جمعی آنچنان حیاتی است که باید خصوصیات اصلی یک استراتژی پایدار و متکامل را در زمینه توسعه اجتماعی و اقتصادی تشکیل دهد. در حقیقت مشارکت مردم که موفقیت چنین استراتژی به تعهد و کوشش آنان بستگی دارد، تنها در صورتی می‌تواند موثر باشد که مشورت عنصر اصلی سازماندهی هر طرحی به شمار آید. حضرت بهاءالله در مورد مشورت می‌فرمایند: "هیچ نفسی به مقام حقيقة خویش نائل نگردد مگر از طریق عدالت و انصاف. هیچ اقتداری وجود نیابد مگر از طریق وحدت. هیچ سعادت و رفاهی قابل حصول نخواهد بود مگر از طریق مشورت." (ترجمه)

IV

اموری که توسعه جامعه جهانی بدبناهی دارد، مستلزم قابلیاتی است بسیار فراتر از آنچه تاکنون، نوع بشر موفق به کسب آنها شده است. لازمه نیل به این قابلیات، گسترش عظیم دامنه، امكانات جهت دسترسی به دانش‌جه از جانب افراد و چه از جانب سازمانهای اجتماعی است. تعلیم و تربیت عمومی عالم حتمی در جریان ایجاد و بنای این قابلیات است، اما این کوشش در صورتی قریب موفقیت خواهد بود که امور انسانی

آنچنان تجدید سازمان یافته باشد که هم افراد و هم گروههای اجتماعی را قادرسازد که این دانش را به دست آرند و هم در تنظیم امور عالم به کار گیرند.

تاریخ ثبت شده نشان می‌دهد که آگاهی انسان بر دو نظام معرفتی استوار است که از آن دو طریق استعدادات انسان ظهر و بروز وسیعی یافته است و آن دو عبارتند از: علم و دین، از طریق این دو عامل بوده است که تجربه نوع انسان، سازمان یافته، محیط او تفسیر شده، قوای مکنونش کشف گردیده و حیات اخلاقی و ذهنی اش انتظام یافته است. در حقیقت این دو عامل بعنوان زیشهای واقعی تمدن عمل نموده‌اند. بعلاوه با مرور و مطالعه آنچه گذشته است آشکار می‌شود که تاثیر این ساختار دوچانبه در آن دوره‌هایی که علم و دین، هر کدام در قلمرو خود تواستند با هماهنگی بیشتری عمل نمایند، عظیم تربوده است.

با توجه به احترام همه جانبه‌ای که در حال حاضر متوجه علم می‌باشد، بیان اعتبار آن بی نیاز از تفصیل است. در زمینه استراتژی برای رشد اجتماعی و اقتصادی، موضوع اصلی این است که فعالیت علمی و فنی چگونه باید سازمان یابد. اگر کار در دست اجراء بخصوص متوجه حفظ گروه نخبگانی باشد که در بین محدودی از ملت‌ها زندگی می‌کنند، در آنچورت پیداست که تنها نتیجه، آن افزایش فاصله عظیمی است که تا حال اتخاذ چنین ترتیبی بین دو جهان غنی و فقیر ایجاد نموده است که البته این افزایش فاصله، نتایج فاجعه‌آمیزی برای اقتصاد جهانی دربرخواهد داشت که قبل از مذکور گردید. براستی اگر اکثریت اهل ارض کماکان بیش از هر چیز بعنوان استفاده‌کنندگان محصولات علم و تکنولوژی که در جای دیگر عالم ایجاد گردیده است، به شمار آیند، در آنچورت طرحهایی که آشکارا برای برآوردن حاجات آنان تهیه شده‌اند با عنوان "توسعه" تناسبی نخواهند یافت.

بنا بر این مهم ترین کاری که به شمر رساندنش بسیار دشوار است، توسعه فعالیت علمی و فنی است. چنین ابزار قدرتمندی برای تحول اجتماعی و اقتصادی از این پس دیگر نباید میراث بخش‌های خاصی از جامعه باشد و باید آنچنان سازمان یابد تا به همه مردم در همه جا اجازه دهد تا بر پایه استعداد خود در چنین فعالیتی مشارکت جویند. گذشته از ایجاد طرحهایی که تعلیم و تربیت مورد نیاز را در اختیار تمام کسانی قرار می‌دهد که می‌توانند از آن بهره ببرند، چنین تجدید سازمانی نیازمند استقرار مراکز آموزشی خواهد بود که در سراسر عالم فعال گردند. مؤسسه که اتوانایی اهل عالم را برای مشارکت در نشو و به کارگیری دانش افزایش بخشد. در عین حال که استراتژی توسعه تفاوت‌های وسیع قابلیات فردی را آشکار می‌دارد، این

وظیفه خطیر را بعنوان هدف اصلی خود باید بر دوش گیرد که دستیابی به ساکنین ارض را به جریانات علمی و فنی که حقوق حقه ایشان است بر اساس یک پایه، مساوی امکان پذیر سازد. باین ترتیب که در حال حاضر انقلاب شتا بنده تکنولوژیهای مخابراتی، اطلاعات و آموزش را در دسترس گروه کثیری از اهل عالم، در هر جا و با هر سابقه فرهنگی که باشند، قرار می دهد، دیگر میتواند محتوا و لغای حفظ وضع گنوشی روز به روز کمتر مجاہد کننده به نظر می رسد.

موقعیت‌های دشواری که بشریت در حیات دینی خود با آنها رو به رو می شود و باید بر آنها فائق آید گزجۀ نوعاً متفاوت است ولی به همان اندازه رعب‌آور است. برای اکثریت اهل عالم اعتقاد باین مطلب که طبیعت انسانی دارای یک بعد روحانی و هویت‌آسا سا یک هویت روحانی است مستقیم از دلیل و برهان است. فهم این واقعیت در سوابق و مدارک اولیه، مذهبیت، قابل اکشاف است و این همان مفهومی است که طی چندین هزار سال با آداب و سنن دینی هر کدام از ادیان بزرگ در ادور سایه پروردش یا فته است. موقعیت‌های پایدار آن که در زمینه‌های حقوق، هنرها و مستظرفه، تمدن و تهذیب مرا و دات انسانی به دست آمده به تاریخ مایه و معنا می دهد، الزامات آن به اشکال مختلف در حیات یومیه اکثر مردم زمین ناگذ است. همانطور که امروز وقایع اتفاقیه در اطراف عالم بوضوح نشان می دهد، حیات دینی آنچنان شوقی برانگیخته است که هم خاوشندنی است و هم قدرت آن خارج از حد و حساب است.

بنا بر این پیداست که تلاشهاشی که از هر نوع برای رشد و ترقی انسان صورت می گیرد باید در صدد بهره جستن از آن دسته قابلیات باشد که به حد کافی جهان‌شمول و بی نهایت خلاق هستند. پس چرا مسائل روحانی که در مقابل انسان قرار دارند باید در می‌تواند مربوط به توسعه مطمئن نظر قرار گیرند؟ چرا اکثر اولویتها و در حقیقت اغلب مفروضات اساسی در برناوهای توسعه بین‌المللی تاکنون با جهان بینی های مادی که مورد تصدیق اقلیت‌کوچکی از اهل ارض است تعیین شده است؟ یا تا چه حد می توان برای ادعای کسانی که از طرفی مدعی طرفداری اصل مشارکت جهانی هستند و از طرف دیگر منکر اهمیت عالم تعیین کننده، تجربه، فرهنگی شرکت‌کنندگان، اعتبار قائل شد؟

ممکن است استدلال شود که از آنجائی که همیشه در تاریخ مسائل روحانی و اخلاقی بدون طرح دلائل عینی با اصول اعتقادی متضاد خود، همراه بوده است لذا این مسائل از محدوده مربوط به رشد جامعه جهانی خارج است و در نظر گرفتن هر نوع اهمیتی برای این مسائل دقیقاً به معنی راهگشائی برای ورود همان تاثیرات جرمی تعصب‌آلود

است که تفاضل اجتماعی را دامن زده و رشد بشری را متوقف نموده است. بی تردید در این استدلال تا حدودی حقیقت وجود دارد. مسئولیت عظیمی بر عهده نمایندگان نظامی عقیدتی مختلف جهان است، نه فقط از آن باست که دین در بین بسیاری از متفکرین مترقبی عالم بی اعتبار شده است، بلکه از بافت موائع و تحریفاتی که در میان حشایر مستمر آدمی راجع به معنی روحانیت ایجاد گردیده است، به هر صورت نتیجه‌گیری بدین ترتیب که راه حل منحصر در تضعیف تحقیق در مسائل و واقعیات روحانی و انصراف نظر از عمیق تربیت ریشه‌های حرکت و انگیزش انسانی است، یک توهم آشکار است. تنها اثری که سانسور این مسائل در تاریخ اخیر داشته، این بوده که ساختن آینده بشریت را در اختیار یک اعتقاد جزئی جدیدی قرار داده است که چنین استدلال می‌نماید که حقیقت یک امر غیرا خلاقی است و واقعیات مستقل از ارزشها می‌باشد. تا آنجا که به حیات‌ناسوتی مربوط است، بسیاری از موقوفیتها بزرگ‌ادیان، نوعاً، اخلاقی بوده‌اند. در پرتو تعالیم دینی و نمونه‌های از حیات‌انسانی که در پرتو این تعالیم پیدا شده‌اند، جماعت‌انسانی در کلیه اعصار و در تمام سرزمینهای استعداد عشق و رزیدن را پرورش و توسعه داده‌اند. آنان آموخته‌اند که جنبه‌های حیوانی طبعت خود را به انتظام درآورند، برای خیر عموم فدا کاریهای عظیمی بنمایند، ببخشانند، سخن باشند، اعتماد نمایند و از شروط و منابع دیگر در راه خدمت به ترقی مدنیت استفاده برند. نظامی‌های موجود که مبتنی بر رسوم و سنن هستند برای تبدیل این پیشرفت‌های اخلاقی به هنگاره‌ای حیات اجتماعی در سطحی وسیع ایجاد گردیده‌اند. اگر چه انسکیزه‌های متعالی که توسط وجودات متعالی همچون کریشنا، موسی، بودا، زرتشت، مسیح و محمد (ص) به جریان افتاد، تحت تاثیر افزایش عقائد جزئی به تراویکی کشیده و بخار ط مخاصمات فرقه‌ای به بیرون افتدند، ولی عظیم ترین تاثیر را در تمدن و تهدیب منش انسانی داشته‌اند.

بنا بر این از آنجا که کار دشواری که باید برآن فائق آمد، عبارت از قوی ساختن بشریت از طریق افزایش وسیع امکانات برای حصول داشتاست، لذا آن استراتژی که بتواند این مهم را ممکن سازد، باید بر محور جریان مداوم و شدت یافته و متبادل بین علم و دین بنا گردد. پر واضح است یا تابه حال دیگر باید واضح شده باشد که در هر زمینه و در هر سطحی از فعالیت بشری، بیانشها و مهارت‌هاشی که نمایانگر موفقیت‌های علمی است، باید به نیروی روحانی و اصل اخلاقی که کاربرد متناسب آن را تضمین شماید، نظر داشته باشد. مثلا مردم محتاج آنند که بیان موزنده چگونه بیان واقعیت و گمان تفاوت قائل شوند در حقیقت بیان موزنده که چگونه نظرات ذهنی را از

واقعیت عینی تمیز دهند. آن حدی که افراد و موسسات مجهر به این خصوصیات می‌توانند در ترقی عالم انسانی سهیم گردند به تناسب اخلاص ایشان نسبت به حقیقت و انقطاع ایشان از الزمات علائق و اهوازها ن تعیین خواهد شد. قابلیت دیگری که علم باید در همه مردم پیروزش دهد، قابلیت تفکر بر حسب جریان تدریجی است که شامل جریان تدریجی تاریخی نیز می‌شود. بهر حال اگر این پیشرفت ذهنی قرار است نهایتاً با ترویج جریان توسعه سهیم گردد، چشم انداز آن باید از تعصبات نژادی، فرهنگی، جنسی و دینی پاک و مبپرا باشد. به همین صورت آموزشی که می‌تواند ساکنین ارض را قادر سازد تا در تولید ثروت سهیم گردد، اهداف توسعه را تا آنجا ترقی خواهد داد که چنین انگیزه‌ای با این بصیرت روحانی سرانگیخته شود که خدمت به نوع انسان، هم‌هدف حیات فردی است و هم هدف سازمان اجتماعی.

V

مسائل اقتصادی که در بحث ارتقاء قابلیت انسانی از طریق بسط دانش در تمام سطوح، در مقابل انسان قرار می‌کیرند لازم است که مورد توجه واقع شوند. آنچنانکه تجربه دهه‌های اخیر اثبات نموده است، کوششها و منافع مادی بخودی خود نمی‌توانند غایبی محسوب گردند. ارزش‌آنها نه تنها مشتمل است بر تهیه حاجات اولیه انسانی از قبیل مسکن، غذا، مراقبتها و بهداشتی و امثال آن بلکه شامل بسط محدوده قوای انسانی نیز می‌شود. بنا بر این مهمنترین وظیفه‌ای که بر عهده تلاش‌های اقتصادی باید قرار گیرد، تجهیز مردم و موسسات یا اداراتی است که به کمک آنها می‌توان به مقصود واقعی توسعه دست یافته و آن عبارت از استقرار یک نظام اجتماعی جدید است که بتواند قوای نامحدود و پنهان در وجدان بشری را پیروزش دهد.

کار دشواری که تفکر اقتصادی با آن روپرتو است و باید بر آن موفق شود، پذیرش صریح این مقصود توسعه و همچنین وظیفه تشویق و حمایت از ایجاد وسائطی است که آن مقصود را تحصیل نماید. تنها از این طریق است که اقتصاد و علوم مربوطه می‌توانند خود را از اشتغالات مادی که از قبیل داشته و اکنون همچون یک جریان مخالف و ناپیدا سبب سودگرمی آن را شده است، خلاصی دهند و قوای مکنون خود را بعنوان لوازم حیاتی برای وصول به رفاه بشر به معنی وسیع آن به منصه ظهور و پیروز درآورند. در هیچ جای دیگر لزوم مواجهه کارکرد علم و بیانش دینی با یکدیگر باین آشکاری نیست.

موضوع مورد توجه مسئله فقر است. پیشنهادهای ارائه شده در این مورد بر اساس اعتقاد باین مطلب بوده است که منابع مادی همیشه وجود خواهند داشت

می توانند با تلاش های علمی و فنی ایجاد گردند که در نتیجه آن مشکل فقر تخفیف یافته و نهایتاً این وضعیت دیرینه که بعنوان یک شاخص حیات انسانی پذیرفته شده است، بکلی مرتفع گردد. دلیل اصلی که چنین راحت و آسانی حاصل نشده این است که پیشرفت‌های علمی و فنی فقط پاسخگوی آن دسته از اولویت‌ها هستند که از کنار متألف واقعی عموم بشریت می‌گذرند. اگر قرار است نقل فقر با لآخره از این عالم برداشته شود، لازم است که در نظم این اولویت‌ها یک تجدیدنظر اصولی صورت پذیرد. چنین موقعيتی مستلزم یک جستجو و تحقیق مجدد این اولویت‌ها برای ارزش‌های مناسب است. این تحقیق باشد عیناً منابع روحانی و علمی بشریت را بیازماید. ما دامی که دیانت اسیر دست آن عقائد مذهبی باشد که نتواند رضایت [فعال] را از اتفاقاً صرف تمیز دهد و فقر را بعنوان خصوصیت ذاتی حیات انسانی که فرار از آن فقط در عالم بعد میسر خواهد بسود، تعلیم دهد، به شدت از ادای سهم خود در این مسئولیت مشترک محروم خواهد بود.

برای مشارکت موثر در تلاش به جهت تحصیل رفاه مادی برای نوع بشر، زوح دینی باید از منبع اصلی خود یعنی الہامات الهی، مفاہیم روحانی تازه و اصول مربوط به عصری را که در طلب استقرار وحدت و عدالت در امور انسانی است جستجو کند.

بیکاری مسائل مشابهی را ایجاد می‌نماید. در اغلب این‌گونه تفکر معاصر، مفهوم کار به مقدار زیادی تا حد یک اشتغال پرمنفعت به قصد تحصیل امکانات برای مصرف کارهای محدود تنزل کرده است. جرخش این نظام بدین ترتیب است: به دست آوردن و مصرف کردن که منتهی می‌شود به حفظ و توسعه تولید کالا و در نتیجه به حمایت از اشتغال سودآور. هر یک از این فعالیت‌ها اگر به تنهاشی در نظر آیند برای رفاه جامعه ضروری هستند. با این وجود، رویکرد معرفتی عدم کفایت این مفهوم را مفسرین اجتماعی چه در بیانگری رائج بین گروه‌های کثیر شاغلین در همه جا و چه در انعطاط اخلاقی آنها را به افزایش بیکاران تشخیص می‌دهند.

بنابراین جای تعجب نیست که روز به روز این موضوع واضح‌تر می‌شود که عالم نیاز میرم به یک ضوابط اخلاقی جدید در کار دارد. در اینجا نیز دوباره هیچ چیز به جز بصیرتی که از تعامل خلاق نظم‌های معرفتی علمی و دینی بددست آمده باشد نمی‌تواند در جهت یابی مجدد عادات و رفتارها، تاثیر اساسی بر جای گذارد. بخلاف حیوانات که برای بقای خود به هر آنچه محیط بطور آماده برایشان تهیه کرده باشند وابسته هستند، نفوس انسانی مجبورند که قابلیت عظیم و مکنون خود را از طریق کار خلاق که مناسب با حاجات خودشان و دیگران طراحی شده است به ظهور و پیروز درآورند. با این عمل آدمی در جریان ترقی تمدن ولو در سطحی بسیار نازل شهیم می‌گردد. او

اهدافی را که سبب اتحادش با دیگران می شود تحقق می بخشد. آنجا که آدمی آکا هانه و با روح خدمت به نوع انسان کار را بر عهده می گیرد، بفرموده، حضرت بهاءالله، کار نوعی عبادت و وسیله‌ای برای پرستش خداوند محسوب می شود. هر فردی قابلیت این را دارد که خود را در پرتو این نور ملاحظه نماید و اعم از آنکه طبیعت آن طرح در دست اجراء یا پا داشی که وعده می دهد، چه باشد، استراتژی توسعه باید به این قابلیت انفکاک ناپذیر نفس تمکن جوید. هیچ نفسی در عالم با همه با ریک بینی قادر نخواهد بود عظمت تلاش و تعهدی را که مشاغل اقتصادی در آینده نزدیک بعهده خواهند گرفت پیش بینی نماید.

در نتیجه، بحرا ن محیط زیست، کار دشواری با طبیعتی مشابه در برابر تفکر اقتصادی قرار می گیرد. مغلظه، موجود در نظریه‌هایی که بر اساس این اعتقاد بودند که ظرفیت طبیعت از هیچ روی برای برآوردن تقاضاهای نفوس انسانی محدودیتی ندارد، حال با بی رغبتی تمام فاش شده است. فرهنگی که برای توسعه، اکتساب و اراضی حاجات مردم ارزش مطلق قائل است، مجبور می شود که چنین اهدافی را بخودی خود را هنما یا ن واقعی برای سیاست خود محسوب ندارد. همچنین برای راه‌جوشی به مسائل اقتصادی، آن شیوه‌هایی که عوامل تصمیم‌گیرنده‌شان از عهده واقعیت جهانی بسودن و نه منطقه‌ای بودن اغلب اهم امور ضروری و دشوار بونمی آید، ناقص و نارسامی باشد. امیدواری صمیمانه باین که این بحرا ن اخلاقی می تواند بطریقی با تعظیم و تکریم طبیعت جبران گردد، بخودی خود نشانی است بر یا س روحانی و عقلانی که این بحرا ن ایجاد نموده است. شناشی خلقت بعنوان یک کل منسجم و واحد زنده و اذعان باین که آدمی مسئولیت محافظت از این کل را دارد، گرچه در حد خود بسیار مطلوب و پذیرفتمنی است، اما نمی تواند آنقدر نافذ باشد که در وحدت آدمیان یک نظام ارزشی جدیدی تاسیس نماید. تنها یک پیشرفت خارق العاده که به معنی وسیع کلمه علمی و روحانی باشد، نوع انسان را قادر خواهد ساخت تا به آن مقام از اعتبار و امانتداری که تاریخ او را بدان سو، سوق می دهد، درآید.

تمام مردم دیگر یا زود باین مطلب خواهند رسید که مثلاً قابلیت راضی بسودن، پذیرش قلمبی انصباط اخلاقی و پایین‌نده به وظیفه تا همین اواخر از وجود اساسی انسان بودن محسوب می گردید. در طول تاریخ، مکروا تعالیم موسمین ادیان بزرگ توانسته‌اند این صفات خلقی را در افواج مردم که به ایشان لبیک گفتند ایجاد نماید. گرچه خود این صفات امروز حتی تراز قبل هستند، اما جلوه و بروز آنها باید به شکلی درآید که موفق با مقتضیات این مرحله از رشد عالم انسانی باشد. اینجا دوباره،

کار دشوار دین آنست که خود را از تسلط فکری گذشته رها سازد زیرا بین مقام رضا و اعتقاد به قضا و قدر تفاوت است، نقطه اشتراکی بین اخلاق و آن تنزه طلبی که حیات را انکار می نماید و غالبا تحت نام اخلاق شناخته می شود، وجود ندارد پایین‌تر صمیمانه به وظیفه، موجود احساس خودمحق بینی نیست بلکه موجود احساسی حاکی از توجه به ارزش انسانی خویشتن است.

تاثیر انکار دائمی تساوی کامل زنان با مردان باز کار علم و دین را در جای اقتصادی نوع انسان مشکل‌تر می سازد. در نظر هر ناظر واقع بینی، اصل تساوی رجال و نساء در تمام تفکرات واقع بینانه در باره آینده، ارض و رفاه اهل آن یک‌اصل اساسی محسوب می شود. این اصل نمایا نگر حقیقتی در باره طبیعت انسانی است که در تمام اعمار طولانی کودکی و نوجوانی نوع انسان ناشناخته باقی مانده است. حضرت بهاءالله مؤکدا تصريح می فرمایند که: "اناث و ذکور عباد الله واحد بوده و هست".

نفس عاقله جنسیتی ندارد و پیدا است هر آنچه از مظلالم اجتماعی که معکن است از الزامات باقی مانده از ایام گذشته تحمیل گردد، در زمانی که آدمی در آستانه بلوغ قرار گرفته است، توجیه‌ناپذیر می باشد.

تعهد و التزام نسبت به استقرار تساوی کامل بین زن و مرد در تمام بخش‌های حیات و در هر سطحی از جامعه عامل اصلی برای موفقیت تلاش‌های معموله برای تمهید و اجرای یک استراتژی رشد جهانی خواهد بود. در حقیقت به یک معنی مهم، پیشرفت در این زمینه، بخودی خود میزانی برای موفقیت هر طرح توسعه‌ای خواهد بود، با توجه به وظیفه حیاتی که فعالیت اقتصادی در پیشرفت تمدن دارد، گواه آشکار برای سرعت پیشرفت جریان توسعه، میزان دستیابی زنان به طرق فعالیت اقتصادی می باشد. زیرا که حصول اطمینان‌دادن فرصت به همگان بطور عادله اهمیت بسیار دارد، اما این‌چالش از این‌هم فراتر می رود. این امر خطیر مستلزم یک تفکر مجدد اساسی در مواجهه با اقتصادی است بنحوی که مشارکت کامل یک‌سلسله از تجربیات و بینش‌های انسانی را فراخواند که تا حال تا حدود زیادی از این بحث، حذف شده بودند. بازارهای فاقد هویت در قالب‌های اقتصاد سنتی که در آنها آدمیان بعنوان خودمختارانی که به میل خود عمل می نمودند به عالمی که در پی کمالات وحدت و عدالت است، خدمتی نخواهد نمود. جامعه بطور روزافزونی خود را در مقابل این کار دشوار خواهد یافت که جنان

قالب‌های جدید اقتصادی ایجاد نماید که بر اساس بصیرت ناشی از یک تفاهم مشقانه از تجربه مشترک، و از ملاحظه تقویت انسانی در ارتباط با یکدیگر و از تشخیص

اهمیت موقف خانواده و جامعه در نیل به رفاه اجتماعی شکل گرفته باشد چنین پیشافت عقلانی غیرمنتظره‌ای که جهت تمرکز آن قویاً نوع دوستانه است تا خود مدارانه، باید شدیداً هم به احساسات روحانی و هم به ادراکات علمی تقریب جوید و البته هزاران سال تجربه، زنان را آماده کرده است تا در این تلاش مشترک مشا و کت قطعی بنمایند.

VII

تفکر در باب تغییر شکل اجتماع در این سطح دو سوی ایجاد می‌نماید، یکی قدرتی که برای تحقق این تغییر شکل باید به کار گرفته شود و دیگری مسئله مربوط و غیرقا بل اتفکا ک از آن یعنی، عاملی که باید این قدرت را به کار گیرد. همچون دیگر تعبیر مربوط به جریان پرشتاب یک پارچه شدن کره خاک و اهل آن، ضروری است که این هر دو مفهوم آشنا، مجدداً تعریف گردد.

در طول تاریخ علی رغم القاء آت علوم الهی یا ایدئولوژیک، قدرت تا حد زیادی بعنوان امتیازی معنی شده است که تفویض یا گروههایی از آن بهره می‌جویند. در حقیقت و بهطور ساده می‌توان گفت که قدرت بعنوان عاملی که علیه دیگران به کار می‌آید، تلقی شده است. اینگونه تفسیر از قدرت، خصوصیت اصلی فرهنگ جدائی و تضاد، شده است که صرف نظر از جهت گیری‌ها ای اجتماعی، دینی یا سیاسی که در این ادوار در بخش‌های مختلف عالم رشد و تقدم یافته است، این خصوصیت، شاخه‌نوع انسان در چند هزار سال گذشته گردیده است. عموماً قدرت صفت ممیزه افراد، احزاب، مردمان، طبقات و ملل بوده و قدرت خصوصاً از صفات مردان بوده است تا زنان و اولین نتیجه، آن اعطای صلاحیت و توانایی به بهره‌مندان از قدرت است تا بتوانند به دست آورند، تفوق چویند، تسلط یابند، مقاومت ورزند و پیروز شوند.

جریانات تاریخی موثر هم مسوول حرکتها قهقهه‌ای در جهت رفاه بشریت بوده‌اند و هم عامل پیشرفت‌ها فواید العاده در تمدن. فهم صحیح فواید این جریانات به معنی اذعان به حرکتها قهقهه‌ای و همچنین محدودیتها آشکار الگوهای رفتاری می‌باشد که منجر به هر دو جریان شده است. عادات و رفتارهای مرتبط به استفاده از قدرت که در دوران‌های طولانی کودکی و نوجوانی بشریت ظاهر گردیده، از حد تاثیر خارج شده است. امروز در عصری که اغلب مشاکل شدید آن دارای طبیعتی بین‌المللی هستند، اصرار در اینکه قدرت به معنی امتیازی برای بخشها مختلف خانواده انسانی است از جهت نظری عمیقاً اشتباه بوده و در عمل هیچ خدمتی به رشد اجتماعی و اقتصادی کره خاک نمی‌نماید. آنکه هنوز از این عقیده جانبداری می‌کنند و در اعمصار قبل، از این جانبداری احساس دلگرمی می‌نمودند، اکنون نقشه‌ها یشان را در انبوه

موانع، سخوردگیها و حرمان وصفنا پذیری گرفتار می بینند. قدرت به معنی سنتی و سبقت جویانه آن به همان اندازه با نیازهای آینده بشریت بی ارتباط است که صنایع لوكوموتیورانی با اعزام ما هوا رهای فضائی به مدارات دور کره زمین.

نایاب تصور کرد که در این تمثیل میا لغهای صورت گرفته است. نوع انسان از جانب الزامات و [ضروریات] دوران بلوغش مجبور است که خود را از معنی و نحیوه کاربرد موروثی قدرت آزاد سازد. اینکه آیا بشریت بر این امر قادر است یا نه، قبل اثبات شده است زیرا گرچه نوع انسان تحت سیطره، مفهوم سنتی جامعه بوده، مع - الموصف همیشه توانسته است مفهوم قدرت را به اشکال دیگری که برای امیدهای او حیاتی بوده اند تصور نماید. به هر صورت تاریخ شواهد فراوانی ارائه می دهد که در طی اعصار مردمان با هر سابقه و پشتونهای، متناوبا و بدون تناسب و مهارت از دامنه وسیع منابع خلاق در درون خود بهره جسته اند. شاید واضح ترین مثال، قدرت خود حقیقت باشد که بعنوان عامل تغییر دهنده همراه برخی از بزرگترین پیشرفتهای فلسفی، دینی، هنری و تجربیات علمی نوع انسان بوده است. یکی دیگر از اسبابی که باعث واکنش عظیم نوع انسان می شود، نیروی شخصیت است آنچنانکه تاثیر شخصیت نمونه چه بر حیات افراد و چه در جوامع انسانی ظاهر و آشکار است. تقریبا می توان گفت که عظمت نیروی ایشان که نسبت به وحدت، ایجاد می کند کاملاً ناشناخته مانده است.

حضرت بها اللہ می فرمائند قولہ العزیز: "قسم به آفتاب حقیقت نور اتفاق آفاق را روشن و منور سازد." (۱) میزان موفقیت موءسمات جامعه در استنباط واستخراج و هدایت قوای مکنون در وجود اهل عالم به همان حدی خواهد بود که به کارگیری قدرت توسط اصولی هدایت شود که با منافع دائم التکامل نوع انسان که سریعاً بلوغ نزدیک می شود، هما هنگ و موافق باشد. چنین اصولی مشتمل است بر الازام صاحب ایجاد اعتماد، احترام و حمایت واقعی کسانی که اداره اعمالشان را بعهده دارند، بر ایشان است که در حد ممکن با کسانی که از تصمیمات متذکره شان متاثر می شوند، بصر احتیاج تمام مشورت نمایند، بنحوی عینی و واقع بینانه هم حاجات واقعی و هم آرزوهای جوامع مورد خدمت خود را شناسائی و ارزیابی نمایند، و از پیشرفتهای علمی و اخلاقی در جهت استفاده مناسب از منابع جامعه منجمله قسماً اعضاً آن، استفاده برند. هیچ اصلی از اصول مربوط به قدرت موئشر، به اهمیت اولویت بخشیدن به ایجاد و حفظ وحدت در میان اعضای جامعه و اعضاً موءسمات اداری آن جامعه نیست. موضوع همراهی نزدیک توجهد با تحقیق و جستجوی عدالت در همه

چیز مطلبی است که قبل از مذکور گردید.

واضح است که چنین اصولی فقط در فرهنگی که اساساً در روح و روش دموکراتیک است، می‌تواند در عمل موثر باشد؛ البته قول به این مطلب به معنی صحه گذاردن بر جانبداری نیست. چنانچه جانبداری که گستاخانه در همه جا لازمه دموکراسی تلقی می‌شود، علیرغم سهم موثری که در پیشرفت انسانی در گذشته ایام داشته است، امروز در عیجوجویی، بی علاقگی و فسادی که خود ایجاد و منتشر نموده غرق گشته است. جامعه نه از طریق بازی سیاسی، نامزد کردن و کانتدید کردن و فعالیتهای انتخاباتی و اقناع و تشجیع مردم برای رای دادن در برگزیدن کسانی که قرار است از طرف جامعه تصمیمات جمعی را اخذ نمایند، نفعی می‌برد، نه نیاز دارد که نفعی ببرد. از آنجائی که همه مردم روزی در آگاهی شوند و راحت‌تر می‌پذیرند که منافع توسعه واقعی آنها با برنامه‌هایی که به ایشان پیشنهاد می‌گردد به شمر می‌رسد، اتخاذ طرق انتخاباتی که بتدریج روش انتخاباتی‌ها را تصمیم گیرنده را تصحیح نماید نیز بر عهده خودشان خواهد بود.

همچنانکه جریان یکپارچگی بشریت سرعت بیشتری می‌یابد، آنانکه بدین ترتیب انتخاب می‌شوند باید بنحو روزافزونی تلاشهای خود را در یک چشم انداز جهانی به نظر درآورند. در نظر حضرت بهاءالله آنانکه برای اداره امور انسانی انتخاب می‌گردند، نه تنها در سطح ملی بلکه در سطح مطلقی نیز باید خود را مسوول رفاه بشریت به شمار آورند.

VII

عمل خطیر ایجاد یک استراتژی توسعه جهانی که بشریت را سریعتر با مقتضیات زمانه و غق دهد متضمن روایارویی با وظیفه دشوار تغییر شکل اساسی تمام موسسات اجتماعی است. کسانی که مسوول این کار دشوار هستند، تمام ساکنین روی زمین می‌باشند یعنی عموم بشریت، اعماق موسسات حاکمه در تمام سطوح، اشخاصی که در موسسات همکاری‌های بین‌المللی قائم بر خدمت هستند، علماء و متفکرین اجتماعی، تمام کسانی که دارای استعدادهای هنری هستند، یا به وسائل ارتباط جمعی دسترسی دارند و رهبران سازمانهای غیردولتی، اقدام مزبور باید مبتنی بر تشخیص‌بی قید و شرط وحدت عالم انسانی باشد و بر تعهد و التزام به استقرار عدالت بعنوان اصل سازماندهی جامعه و تصمیم بر استفاده حداکثر از امکانات یک روایارویی و تکامل نظام یافتے بین نبوغ علمی و دینی نوع انسان برای ایجاد بنائی بر اساس ظرفیت و قابلیت انسانی باشد. این اقدام عظیم مستلزم یک تجدیدنظر اصولی در اغلب مفاہیم و

مفروضاتی است که بر حیات اجتماعی واقعیتمندی امروز حکمفرماست. این اقدام عظیم همچنین باید با این اعتقاد ملازم باشد که هرقدر این جریان طولانی و هر اندازه حرکتها قیه را ثی در ضمن آن متعدد باشد، اداره امور انسانی می‌تواند در مسیر خدمت به حاجات واقعی بشریت باشد.

تنها درصورتی که دوران صباوت درحیات جمعی نوع بشر حقیقتاً باتمام رسیده و عصر بلوغ او آغاز شده باشد چنین جسم اندازی نمایانگر امری متفاوت از یکناکجا - آباد وهم آسود خواهد بود. تصور اینکه کوششی باین عظیمت بتواند از طرف مردمان و ملی مایوس، غمزده و معاند یکدیگر ظاهر شود، مخالف عقل سلیم خواهد بود. چنین امکانی تنها در صورتی ایجاد می‌شود که جریان تکامل اجتماعی به آن نقطه عطف قطعی رسیده باشد که از آنجا تمام حوادث و وقایع عالم وجود بفتتاً بطرف سطح جدیدی از ترقی خود سوق یابد که البته حضرت بهاءالله می‌فرمایند در عصر حاضر چنین موقعیتی مهیا است. اعتقاد عمیق به چنین تحولی در وجود انسان‌ها می‌بخشد نظراتی است که در این بیانیه مذکور آمد. بیانات مبارکه حضرت بهاءالله به تمام کسانی که در قلب خود اشارات آشنا و عاجل این بیانیه را تشخیص می‌دهند، اطمینان می‌دهد که حق در این ایام بی‌هیئت چنان مواهب روحانی به بشریت عطا نموده است که کاملاً آماده رویاروئی با این کار دشوار باشد. حضرت بهاءالله می‌فرمایند: "یا ملة الأرض والسماء قد ظهر ما لا ظهر من قبل ..." (۱) و نیز می‌فرمایند: "اینست یومی که در آن عنایات اعظم الیهی به جمیع نفوس بشری عطا گردیده ..." (ترجمه) "اینست یومی که در آن فضل الیهی جمیع کائنات را فراگرفته ..." (۲) (ترجمه)

آشوبی که امروز امور انسانی را آشفته نموده است، بی‌سابقه و از جهت بسیاری از نتایج آن بی‌اندازه مخرب است. مخاطراتی که در تمام تاریخ حتی تصور آن نمی‌رفت، امروز بشریت پریشان را احاطه کرده است. بزرگترین اشتباهی که در این موقعیت ممکن است در رهبری عالم رخ دهد عبارت از آنست که اجازه دهد این بحرا ن سایه شک و تردید بر نتیجه، غایی این جریان در حال وقوع افکند. جهانی از میان می‌رود و جهانی دیگر در تلاش تولد یافتن است. عادات، حالات، عقاید و موهساتی که طی قرنها گرد آمده‌اند در معرض امتحاناتی قرار گرفته‌اند که هم برای ترقی انسانی ضروری هستند و هم چاره‌ناپذیرند. آنچه از اهل عالم خواسته می‌شود عبارت از آنچنان میزانی از ایمان و عزم راسخ است که هم پایه و متناسب قسواتی عظیمی باشد که خالق عالم در این بهار روحانی نوع انسان به ودیعه گذاشته است.

(۲) منتخبات آثار مبارکه ص ۱۴۲

(۱) منتخبات ص ۲۹

حضرت بها الله جنین نصیحت می فرمایند:

"قل ان اتحدوا فى كلمتکم و اتفقوا فى رایکم و اجعلوا اشراقکم افضل من عشیکم و غدکم احسن من امسکم: فضل الانسان فى الخدمة و الكمال لا فى الزينة والثروة والمال . اجعلوا اقوالکم مقدسة عن الزينة والبهوى واعمالکم منزهة عن الريب والربا . قل لا تصرفوا نقود اعمارکم النفیسیه فى المشتهيات النفیسیه و لا تقتصروا الامور على منافعکم الشخصیه . انفقوا اذا وجدتھم و اصبروا اذا فقدتم ان بعد كل شدة رخاء و مع كل كدر صفاء . اجتنبوا العکاھل والتکاسل و تمکنوا بما ینتفع به العالم من الصغير والکبیر والشيخ والراامل . قل ایاکم ان تزرعوا زوان الخصومة بین البریه و شوک الشکوک فى القلوب الصافیه المنیره ."(۱)

آپا رتايد^(۱) از نظر بهائي

متجاوز از يكصد سال قبل حضرت بهاء الله شارع ديانت بهائي اعلام فرمودند که عالم انساني وارد عمر حديدي از تاريخ خود گشته است و جريان پيشروتهاي وحدت بشريت را بزودي مجبور می سازد اين حقيقت را که انسان از يك نژاد و يك نوع مشخص است به رسمييت بشناسد. حضرت بهاء الله به منظور متوجه ساختن جهانيان به قبول اين حقيقت اساسی و كنار گذاarden ورفع مواضع نژادي، ملي و فرهنگي که علی املی جنگ در سراسر تاريخ بوده است تاکيد می فرمايند که: "... به جسم بيگانگان يكديگر را مبنيد، همه بار يك داريد و برگ يك شاكسار" بفرموده آن حضرت تحقق صلح جهانی امكان پذير نخواهد بود مگر اينکه اصل مسلم و اساسی وحدت مورد قبول واقع شده و در تشکيلات جامعه موئشر واقع گردد. قوله تعالی: "سعادت عالم و اصلاح امم زمانی حاصل گردد که وحدت نوع انسان بر اساسی متین و رزين استقرار يابد." (ترجمه)

در باره اختلاف میان نژادهاي سياه و سفید بهائيان در آثار مباركه شان موظف گردیده است که "... جنان عشق و مودتی در قلوب ايجاد کنند که نه تنها نژادها با يكديگر متعدد شوند بلکه با يكديگر ازدواج کنند. مطمئن باشيد که نتيجه اين امر رفع اختلافات و ممتازات میان سياه و سفید خواهد بود. بعلاوه باراده الهی اين امر تحقق خواهد يافت." (ترجمه)

نتيجه از زمان آغاز ديانت بهائي متجاوز از يك قرن قبل جامعه جهانی بهائي که با تركيب بسياري از اديان، نژادها، اقوام، فرهنگها و عناصر مختلف زبانی و ملي تشکيل يافت مشخص گردیده است. به منظور حصول اطمینان از اين امر که افرادي که در معرض تدعیيف قرار دارند و بطور کلياً تركيب کامل در حيات جامعه محروم می گردند بتوانند به ترقی و پيشروفت خود ادامه دهند، تعالييم بهائي از لحاظ نظم اداري داراي اصولي است که نارسائي و نقشي ناشي از نابرا بريهاي اجتماعي را ببرطرف می نماید. بعنوان مثال در مواقعي که دو نفر راي واحد را در انتخابات بهائي احراز کرده و يا دو نفر يا بيشتر داراي شايستگي برا بري جهت احراز امر مشخص باشند. همواره ارجحیت به عضوی اعطای می گردد که متعلق به طبقه يا گروه محروم و

---

(۱) منظور از آپا رتايد تعصب نژادي بر مبنای جدا سازی کامل نژادها از يكديگر است که بطور رسمي از طرف دولت اعمال شود. ريشه اين لغت آفريکا ن است که مربوط به اولين گروه خارجيا نیست که از هلند و سپس انگلستان به افريقا جنوبی مهاجرت کرده است. سابقه اين عقیده را نسبت به دين می دهنند بدین معنی که معتقدند حضرت مسيح و حواريون ... هيچيک سياه پوست نبوده است.

مظلوم اجتماع باشد. این اصول را هنما و سراج سبیل جامعه بهائی در افریقا جنوبی از سالهای اولیه این قرن بوده است، همچنانکه همین اصول رهنما مساعی جامعه بهائی در سراسر عالم می‌باشد. در دهه ۱۹۵۰ تعدادی از خانواده‌های سفیدپوست بهائی از ممالک مختلفه غربی به افریقا جنوبی مهاجرت نموده و در مراکز عمدۀ سراسر این مملکت مستقر گردیدند و بدین وسیله اعتقاد دیانت بهائی را به وحدت‌نژاد بطور موثرتری بمنصه ظهور و بروز رساندند. هنگامیکه قانون آپارتايد در سال ۱۹۶۰ به تصویب رسید و طی آن برای گروههای محلی مانند محافل روحانیه محلیه انتخاب شده عضویت نژادها مختلفه را در یک جمع ممنوع ساخت، بهائیان سفیدپوست از حق خود در این عضویت انتخابی صرف‌نظر کردند تا اعطای اصل ارجحیت به نمایندگان بخش محروم جامعه استمرار یابد.* با استثنای این مراجع تصمیم‌گیرنده محلی که عضویت در آنها بمحض قانون صریحاً محدود شده است، در سایر موارد جلسات بهائی در افریقا جنوبی همواره با حضور نژادها مختلف منعقد گردیده و این حقیقت بر مقامات دولتی نیز بخوبی روشن می‌باشد.

علاوه بر اهتمام در نشان دادن یک نمونه جالب در اختلاط نژادی جامعه بهائی افریقا جنوبی قسمت عمدۀ ای از انرژی خود را مصروف تعلیم و تربیت سیاهپوستان نموده است. این کوششها بیشتر معطوف به شمول اصول و تعالیم بهائی مربوط به وحدت عالم انسانی و ایجاد و توسيع حس ارزش شخصی در افراد و همچنان تقویت احساس مسئولیت اجتماعی بوده است. به موازات این فعالیتها برناهای برای تربیت گروه‌های بهائی سیاهپوست (یعنی محافل روحانی فوق الذکر در زمینه‌های اصول شور و مشورت و حل مشکلات تنظیم گردیده است). ما به نتایج بدست آمده از این مساعی بخصوص افتخار می‌نماییم چه که از طریق همین کوششها موئمنین سیاهپوست بهائی بتدريج قادر به قبول و بعهده گرفتن مسئولیت در عاليترین مشروعات انتخابی و انتخابی جامعه بهائی گشته‌اند.

ما با این علت بذکر این سوابق تاریخی می‌پردازیم تا نشان دهیم که با اعتقاد قلمی ما در مورد حل مشکلاتی که اکنون در افریقا وجود دارد باید از نیروی نمونه: * پس از تصویب قانون آپارتايد که بمحض آن محافل مجبور بودند صرفاً مركب از یک نژاد باشند و معمولاً در اینخصوص ارجحیت با سفیدپوستان بود عموم اعضاء سفیدپوست محافل که از دو نژاد سفید و سیاه بودند بنفع سیاهپوستان از عضویت محافل استغفار دادند تا اعضاء سیاهپوست بتوانند به خدمات اداری امری خود ادامه دهند.

بودن استفاده نمایند. ما معتقدیم چنانچه زنان و مردان با حسن نیت مشاهده کنند که دیگران مثالی عملی نشان می‌دهند تغییراتی اساسی در عکس‌العملهاي اجتماعی سریعاً بدست می‌آید. این امر بالاخص در مورد جامعه بهائی در افریقاً جنوبی حقیقت داردجه که اصول روحانی و اخلاقی نیز شجاعانه نشان داده است.

اگر صرفاً مسئله نژادی در میان بود موقعيت دیانت بهائی علیرغم نتایج دردناک و سختی که در زندگی و برای سعادت افراد بهائی وجود داشته و خواهد داشت مسئله ساده‌ای بود. اما بدینخانه این چنین نیست. موقعیت نژادی در افریقاً جنوبی و مبارزات روحانی که متضمن آنست اکنون با منافع سیاست‌گروهی کاملاً درآمیخته است. این آمیختگی بحدی از شدت است که امکان انفکاک مسائل نژادی از سیاسی میسرنمی‌باشد. این امر مشکل شدیدی برای جامعه بهائی بوجود آورده است. یکی دیگر از مبادی دیانت بهائی عدم مداخله در امور سیاسی است که شامل عدم مخالفت با دولت نیز می‌گردد. تظاهرات عمومی بر ضد قوانین محلی و مقررات تبعیض نژادی ممکن است واکنشی مناسب در مملکتی جون امریکا باشد اما با شرایط خاصی که اکنون در جمهوری افریقاً جنوبی بوجود آمده است متفاوت می‌باشد. مدام که بهائیان آزاد نباشند که اصول دیانت خود را بدون تمايل به یک‌گروه یا دیگری در یک منازعه سیاسی اظهار نمایند برای ما راهی جز ممتنع باقی ماندن وجود ندارد.

با انجام همین عمل ما ارزش‌اعتراضات دیگران و یا پافشاریهایی که بوسیله دول مربوطه در باره این کار بد و مضر یعنی آپارتاید اعمال می‌شود مورد سوءاً قرار نمی‌دهیم. در واقع هر شرائطی که آزادی عزت افراد را برای وصول به وحدت و شخصیت مصراحت نماید خواهناخواه فشارهای سیاسی ایجاد می‌کند که با عتراف می‌انجامد. امید ما آن است که اعتراضات این حقیقت را پنهان نسازد که جریانات دیگری نیز اعم از روحانی، اخلاقی و اقتصادی در افریقاً جنوبی دست‌اندرکارند. اعتراض به تنها ظرورهای وحشتناکی که در وضع کنونی مردم افریقاً جنوبی را به پایمال کردن حقوقشان تهدید می‌کند و پایه‌های امید برای حیات بهتر را شدیداً به خطر می‌اندازد مرتفع نخواهد کرد. ملل دوست و معتقد به اصول اخلاقی مانند کانادا می‌توانند خدمتی حیاتی به قربانیان آپارتاید ارائه دهند و آن کمک به ایجاد جوی است که بوسیله آن سوانح امور اساسی صورت‌پذیرد. به نظر بهائیان این عمل کانادا عضو مؤثر گروهی از ممالک غربی است که برای حل اختلافات آفریقاً جنوبی در خصوص آزادی دادن به آفریقاً جنوب غربی (نا میباید) که تحت اشغال آفریقای جنوبی است کوشش می‌نماید.

* کانادا عضو مؤثر گروهی از ممالک غربی است که برای حل اختلافات آفریقاً جنوبی در خصوص آزادی دادن به آفریقاً جنوب غربی (نا میباید) که تحت اشغال آفریقای

کلید حل گا مضریین مسائل و مشکلات روابط انسانی است و موقعیت و وضع حاد فعلی در آفریقا ی جنوبی ممکن است آن را میسر سازد. اگر چنین شود جامعه بهائی بمدد تجارتی که طی شش دهه از خدمات خود به منظور وحدت نژادی در جامعه بهائی آفریقا ی جنوبی کسب نموده است از این فرصت برای ایفا ی سهم خود استقبال خواهد نمود. (ترجمه)

۱۹ فوریه ۱۹۸۶

۶۴/۱۱/۳۰

بیان عزیز الهی

در این سلطان اعیاد با کمال سرور از افزایش فعالیت در سراسر جامعه بھائی در سال گذشته، و با انتظاری مشتقانه به انجام آنچه در آخرین سال نقشه سه ساله شایسته و میسر است، به آن یاران تهنیت می‌کوییم. نومیدی و یاسی که بر پیشوایان ملل و مردم جهان در جستجوی راه حل مشکلات مبرم اجتماعی مستولی شده است موجب نگرانی و در عین حال مایه امید است. این حالت اضطرار در واقع نشانه نیاز و التماس اهل عالم برای تعالیم جمال قدم است و براستی انتظار و تلاشی است که هیچ مؤسسه یا فرد بھائی وظیفه‌دانی نمی‌تواند آن را نادیده انجارد.

هیچ موقعیتی حالت یاس و افسردگی موجود را واضحتر از کنفرانس اخیر سران دول که برای عمران اجتماعی منعقد شده بود متجلی نمی‌سازد. این اجتماع اخیر از سلسله اجتماعات بین المللی رهبران جهان بود که به دعوت سازمان ملل متحد تشکیل گردید. هرقدر تاثیر و نفوذ فوری این قبیل اقدامات در تعیین خط مشی دولتها ناچیز باشد و هرقدر اکثریت عظیم مردم جهان نسبت بداتها بی‌اعتناء و یا از آنها بی‌خبر باشد، تشکیل پی در پی اینگونه اجتماعات برای هر ناظر بھائی بالمال حاکمی از حرکتی تدریجی به سوی تحقق نهائی اراده حضرت بھاء اللہ است که در باره مسائل بفرنج جامعه‌ای که روز به روز به سوی جهانی شدن پیش‌می‌رود روسای ملل بایند انجمن نمایند و به مشورت و اخذ تصمیم پردازنند.

خوبختانه در آن موقعیت تاریخی و مهم در کپنهایگ کوشش مؤثثی به همت دویست و پنجاه نفر از احبابی بیش از چهل کشور مختلف جهان معمول گردید تا شرکت کنندگان در اجلس سران و حاضران در کنفرانس سازمانهای غیردولتی را که در ارتباط با اجلس مذکور تشکیل شده بود با درمانهای بی که پزشک الهی تجویز نموده است آشنا نمایند. این اقدامات بعد از کنفرانس مزبور ادامه یافت و در این ایام نیز در بسیاری از نقاط جهان هنوز جریان دارد. با امتنان قلبی همت مؤسسات امری ویارانی را که به چنین اقدام وسیع و جالب توجهی قبیل از کنفرانس مزبور و در جویان کنفرانس و بعد از آن توفیق یافته‌اند می‌ستانیم. این اقدامات بدون شک نمایانگر توفیق و پیشرفت بیشتر جامعه جهانی بھائی به منظور کمک به جریاناتی است که منجر به صلح اصرار خواهد شد. این صاعی از دیاد فرستهای بی را نشان می‌دهد که بیش از پیش سبب انتشار پیام نجات بخش حضرت بھاء اللہ می‌شود. با افزایش سریع این قبیل

رویدادها و تشدید کوشش‌های جامعه بهائی برای وصول به اهدافی که در پیش دارد می‌توانیم نزدیک شدن دو جریان موازی را با وضوحی بیشتر مشاهده کنیم. همان دو جریانی که حضرت ولی امرالله نیم قرن پیش به آنها اشاره نمود، و چنین تصریح فرموده‌اند که جریان اول منجر به وحدت سیاسی ملّ و جریان دیگر منتهی به وحدت غائی قلوب در اثر حصول وحدت عقاید خواهد گشت.

ملاحظات فوق متکی به وقایع امیدوارکننده‌ای است که در دومین سال نقشه سه ساله در جامعه بهائی صورت گرفته است. اما هیجان انگیزتر از پیشرفت سریع اقدامات مطیع و ملی در زمینه روابط خارجی، تحولاتی است که در کیفیت اقدام احباء سراسر جهان در پاسخ به صلای تبلیغ ایجاد شده است. از دیاد مساعی تبلیغی حاکی از درک و فهم عمیقتر این فریضه، فردی و گریزنا پذیر است و این تحول امیدبخش حاصل عوامل مشوقی است که جماعت موقیت در دخول افواج مقبلین را به امر بهائی نویسد می‌دهد. این عوامل از جمله عبارتند از: لزوم عطف‌توجه به مجموعه منتخبات نصوص در باره دخول افواج مومنین به امر الهی همزمان با ازدیاد ترجمه‌های مجموعه مذبور به زبانهای مختلف، اشارات سیر و حرکت مشاورین بین المللی و اعضا هیاتهای مشاورین قاره‌ای در سراسر جهان، تکامل طرز کار اعضای هیاتهای معاونت و مساعدین آنان، نتایج حاصله از تاکیدی که در تربیت اطفال معمول شده است، و شور و نیروی جوانان در طرح برنامه‌های تبلیغی و مشارکت آنان در انواع خدمات دیگر امری ...
... همکاران عزیز، گذشته از احتیاج به تحقق اهدافی که در پیش داریم اوضاع و احوال کنونی جامعه بشری چنین ایجاب می‌کند که مساعی و مجهودات خود را معاوضه سازیم. ابرهای یاس و نا امیدی که بر مقدرات جهان پیشیان سایه افکنده منادی بران بهاری است که می‌تواند تشنگی معنوی و مادی همه مردمان جهان را تسکین بخشد ولیکن این ابر تنها در اثر کوشش‌های مستمر و قاطع تبلیغی بارور می‌گردد، تحقق چنین مجهوداتی گرچه برای تقویت و تا بید متکی به اقدامات موسسات بهائی است اما عمدتاً و نهایتاً مسوء‌ولیت آن بر عهده افراد احباء است ....

* این پیام منتخباتی از رضوان ۱۵۲ بدیع می‌باشد.

(مقالات و سوالات مربوط به تکالیف

قطعه هفتاد هشتم و سیزدهم)

مقاله آمریکا در قهقرا - نگاهی از درون

نویسنده: جی بنت وزیر ساق آموزش و پرورش آمریکا - روزنامه همشهری - سهشنبه ۲۴ خرداد ماه ۷۳ - سال دوم شماره ۴۲۱

پس از مطالعه دقیق مقاله ذیل مطابق روش مذکور در قسمت تکالیف مندرج در روش ارزشابی به سوالات ذیل پاسخ دهید.

۱ - از نظر نویسنده مقاله علت اصلی مشکلات مذکور در جامعه آمریکا چیست؟ او چه نمودهای غینی را بر این اعتقاد خود ذکر می نماید؟

۲ - بیشترین نگرانی مذکور در این مقاله در مورد آینده آمریکا چیست؟ نظر امر مبارک در خصوص مشکلات ذکر شده چیست؟

۳ - علت اصلی مشکلات مذکور در این مقاله از دیدگاه امر مبارک چیست و چگونه می تواند رفع گردد؟

آمریکا در قهقرا - نگاهی از درون

چند ماه پیش من با دوستی ناها ر می خوردم که اکنون در آسیا زندگی می کند. در گرماگرم گفتگو، بحث به موضوع آمریکا از دیدگاه خارجیان کشید. دوستم متوجه شده بود جهان هنوز آمریکا را قدرت غالب نظامی و اقتصادی می داند، اما همین جهان، دیگر با آن احترازی که زمانی از نظر اخلاقی نسبت به ما داشت، به مانته "شهری درخشن روى تپه" به ما نگاه نمی کند. در عوض، جهان شاهد جامعه ای در حال قهقراست.

اخیرا بک راننده تاکسی در واشینگتن - که داشجواری اهل آفریقا بود - به من گفت وقتی مدرکش را بگیرد، به میهن شبا زخواهد گشت. دلیل او برای این کارچه بود؟ او نمی خواهد فرزندانش در کشوری بزرگ شوند که دخترش "طعمه ای سهل الوصول" برای مردان جوان و پسرش احیانا هدف اعمال خشونت آمیز مردان جوان باشد او گفت: "کشور من متمدن تر است."

پارسال، مقاله ای در نشریه واشینگتن پست درج شد که توضیح می داد چگونه داشجواریان مهمن تسلیم شیوه زندگی نوجوانان آمریکایی می شوند. پائولینا، دانش آموز دبیرستانی لهستانی که در آمریکا درس می خواند، گفت وقتی که اول بار به اینجا آمد، از اینکه می دید نوجوانان آمریکایی چگونه وقت

خود را می گذراست، شگفت زده شد، او گفت: "در ورشو، ما یک راست پس از مدرسه به خانه می آییم، با پدر و ما درمان ناها را می خوریم و سپس به مدت چهار، پنج ساعت به تکالیف درسی می پردازیم. حالا، من به کافه پیتزا می روم و تلویزیون نگاه می کنم و در مدرسه هم تکالیف کمتری انجام می دهم. اما باید بگوییم عادت کردن به این شیوه زندگی اصلا خوب نیست."

باید اعتراف کنم بیشتر آنچه آنان می گویند، درست است. ما به مشکلی بزرگ گرفتار شده‌ایم.

درست است که خانواده‌ها، مدارس، کلیسا و محلات پا بر جا هستند. اما فضائل موجود در جامعه بسیار کمتر از آن است که باید باشد.

پارسال، من "نما به شاخصهای اصلی فرهنگ" را تالیف کردم که تصویر آماری روندهای رفتاری امریکائیان در خلال سده گذشته است. از یافته‌های موجود در آن می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

از سال ۱۹۶۰، در حالی که تولید ناخالص ملی حدوداً سه برابر شده است، جرأتم خشونت آمیز دست‌کم ۵۶۰ درصد بالا رفته است.

میزان طلاق بیش از دو برابر شده است. درصد کودکانی که با یکی از والدین خود زندگی می‌کنند، سه برابر شده است. و تا پایان دهه میلادی جاری ۴۰ درصد نوزادان امریکایی و ۸۰ درصد کودکان عضو جوام در اقلیت در نتیجه ازدواج قانونی متولد خواهند شد. این مطالب چیزهای خوبی نیست که بدان عادت کرد.

امریکا در میان کشورهای صنعتی از نظر میزان قتل، تجاوز و جرأتم خشونت- آمیز در رتبه اول قرار دارد. در همین حال، بچه‌های دبستانی ما در امتحانات ریاضی و علوم در آخر یا نزدیک آخر قرار می‌گیرند. از سال ۱۹۶۰، میانگین نمرات درسی در دبیرستان‌های ما تا حد قابل ملاحظه‌ای پایین‌آمده است.

در سال ۱۹۴۰، آموزگاران مشکلات اصلی مدارس امریکا را به شرح زیر اعلام کردند: حرف زدن بدون رعایت نوبت، جویدن آدمی، سر و صدا کردن و دویدن در مدرسه.

در سال ۱۹۹۰، آموزگاران مواد مخدر، الکل، بارداری، خودکشی، تجاوز و تهاجم را نام برندند. اینها هم چیزهای خوبی نیست که به آن عادت کرد.

عصر ما دست به گریبان نوعی خشونت، بی عاطفگی و بدبینی است. بدتر از همه بلایی است که سر بچه‌های ما می‌آید. به نظر می‌رسد هم و غم فرهنگ ما به فساد کشاندن جوانان است.

پارسال، آلبوم ترانه‌ای "استوپ داگی داگ" که "داگی استایل" نام داشت

و ترانه‌های آن در مورد استفاده از ماری‌جوانا و فساد زنان است، در جدول موسیقی‌های روز به مکان اول دست یافت.

جالب است بدانید که این خواننده به جرم قتل تحت تعقیب است. آنگاه که نوجوانان پسر که در خیابانهای محلات فقیر بزرگ می‌شوند و پدری در زندگی آنان وجود ندارد، دائماً در معرض اینگونه موسیقی قرار می‌گیرند، چه پیش می‌آید؟ در امریکا نمایش صحنه‌های قبیح را در تلویزیون نوعی فضیلت می‌پنداشتند. زمانی شکستها ی شخصی، تمایلات پست‌دنسیوی و ذاته‌های عجیب و غریب با نوعی احساس گناه یا دست کم سکوت مواجه می‌شد. امروزه، این خصوصیات بلیت شرکت در مصحاب‌های تلویزیونی است.

اخیراً، طی یک دوره دو هفته‌ای، مهمنان این قبیل نمایشها شامل این افراد بودند: زنان و مردانی که لباس جنس مخالف را بر تن می‌کنند، سه نفر دارای ارتباط نامشروع سه‌جانبه، مردی که زنان را اغفال می‌کند و بذکارهایی که به شغل خسود علاقه دارند. ما به فساد فرهنگی که در حال ریشه دواندن است عادت‌کرده‌ایم. مردم تدریجاً ظرفیت خود را برای پذیرش ضربه روحی، نفرت و خشم از دست می‌دهند. در جریان شورش‌های سال ۱۹۹۲ لس‌آنجلس از صحنه‌ای فیلمبرداری شد که در آن یک نفر شخصی را کت بسته گرفت و دیگری با آجر جمجمه‌اش را خرد کرد. وقتی که قاتل کارش را تمام کرد از پیروزی به رقص درآمد. وکلای مدافع این دو نفر دفاعیه‌ای تنظیم کردند بر این مبنای که نمی‌توان افراد را به جرم آنکه در صحنه‌های خشونت‌آمیز درگیری بوده‌اند، مقصّر دانست. (یک قاضی در این مورد به روزنامه نیویورک تایمز گفت: "فکر می‌کنم آنان در زمان نا مناسب در موقعیت نامناسب قرار داشتند.") هنگامی که این دو مرد از تمامی اتها ماتوارده تبرئه شدند، آوازی که در سراسر کشور شنیده شد، حاکی از آسودگی بود، نه خشم. این هم چیز خوبی نیست که به آن عادت کرد.

چه چیز سبب این تغییر شده است؟ حقیقت تلخ آن است که چیزی این بلا را سر ما نیاورد، بلکه ما بودیم که این بلا را سر خودمان آوردیم.

اندیشمندان انگشت‌تقصیر به سوی ماتریالیسم، جامعه‌ای بیش از حد سهل‌انگار یا میراث دهه ۱۹۶۰ نشانه گرفته‌اند. تقریباً تمام این موارد درست است. اما به نظر من بحران واقعی ما معنوی است، تیرگی قلب.

هنگامی که از "واکرپرسی" داستان نویس پرسیدند بیشترین نگرانی او از آینده امریکا چیست، پاسخ داد: "احتمالاً بیم از دیدن آنکه امریکا با آن همه توان وسیع و زیبایی... تدریجاً به دلیل سهل‌انگاری به سراسری فساد بغلط و شکست بخورد، نه

به دست جنبش کمونیست، بلکه از درون، از خستگی، کسالت، بدبینی، آز و نهایت
بی یاوری در برابر مشکلات عظیم آن".

می‌دانم این ادعایاً مه شدیداً لحنی است. اگر تشخیص من اشتباه است، پس جرا
با وجود رونق اقتصادی و امنیت نظامی، حدود ۶۰ درصد مردم می‌گویند مسیری که
می‌رویم، درست نیست؟ من می‌گویم فقط هنگامی که به چیزهای درست - شکیباً بی، شرف
و معنویت - بازگردیم، زندگی بهتر خواهد شد.

در خلال آخرین دهه قرن بیستم، نوعی اکراه نگران‌کننده برای صحبت‌جدی در
زمینه امور معنوی و دینی دیده می‌شود. عادت‌کرده‌ایم در مورد چیزهایی که بیشترین
امنیت را دارند، صحبت نکنیم. معمولاً می‌گویند اعتقاد دینی یک مسئله خصوصی است.
اما اعتقاد شخص‌هرچه باشد حقیقت این است که وقتی میلیونها نفر از ایمان خود به
خدا دست بکشند، تبعات اجتماعی عظیم پدیدار خواهد شد.

چه می‌توان کرد؟ اول اینکه باید دیگر بار سیاستهای عمومی را به عمیقترین
عقایدما نبپیوندیم. همین حالا ما یک چیز می‌گوییم و چیز دیگری انجام می‌دهیم.
* ما می‌گوییم خواهان قانون و نظم هستیم، اما اجازه می‌دهیم جانیان
خطرناک به خیابانها بازگردند.

* می‌گوییم می‌خواهیم بی قانونی را متوقف کنیم، اما از رفتاری که به آن
می‌انجامد، پشتیبانی می‌کنیم.

* می‌گوییم می‌خواهیم انجام اعمال نامشروع را در نوجوانان تقبیح کنیم، اما
کارشناسان آموزش در سراسر امریکا آنگونه با نوجوانان برخورد می‌کنند که گویی
آن حیواناتی با غربیزه جنسی شدید هستند. این کارشناسان بیشتر مشتاق به توزیع
ابزار جلوگیری از بارداری و بیماریهای جنسی هستند تا راهنمایی اخلاقی.

* می‌گوییم می‌خواهیم خانواده‌های بیشتری سرپا بمانند، اما طلاق گرفتن را
تسهیل می‌کنیم.

* می‌گوییم می‌خواهیم جامعه‌ای بی توجه به رنگ و نژاد ایجاد کنیم، اما
همجنا ن مردم را با نژاد و رنگ پوست ارزیابی می‌کنیم.
به علاوه، امریکا به شدت نیازمند بازیابی هدف آموزشی است که همانا فراهم
آوردن زمینه پرورش فکری و معنوی جوانان است. افلاطون این نکته مهم را مطرح کرد
که آموزش خوب، مردان خوب می‌پرورد و مردان خوب با شرافت عمل می‌کنند.

تا حدود ربع قرن پیش، این اعتقاد کهن در حقیقت بی‌هموارد بود. اما با
جدا افتادن از آن، ما گردبادی به راه اندخته‌ایم. می‌گوییم مایلیم نزاکت و

مسئولیت پذیری بیشتری را از سوی فرزندانمان ببینیم، اما مدارس ما از نشان دادن بد و خوب سر باز می‌زنند.

مهمنتر از همه آنکه باید دین را به جایگاه مناسب آن بازگردانیم. دین جنبه‌های اخلاقی را برای ما فراهم می‌آورد و حل مشکل اصلی ما که فقر معنوی است، بستگی به تجدید حیات معنوی دارد. دست ببرداشتن از عقاید استوار در زندگی خصوصی و جمعی جامعه را خراب کرده است.

امروزه جامعه، آنایی را که در عقیده خود راسخ است، به نیشخند و استهزا می‌گیرد. تنها شکل تعصب امریکایی تعصب علیه افراد متدين است. و تنها دلیل تبنیر از دین آن است که دین ما را به رویارویی با مسائلی می‌کشاند که بسیاری ترجیح می‌دهند از آن چشم بپوشند.

ویلیام فاکنر، نویسنده و برنده جایزه نوبل، زمانی صراحتاً گفت: "من قبول نمی‌کنم که پایان انسانیت فرا رسیده باشد." انسان پایدار خواهد ماند، زیست را همچنان که فاکنر گفت در میان مخلوقات، فقط او "جان و روحی با گنجایش همدردی و فداکاری و شکیباً بی دارد."

مقالهٔ شهروند و محیط زیست

نویسندهٔ : کلود ویلنو

ما هنار مد پیام بیونسکو آذر ۷۵ سال ۲۳ شماره ۲۵۸ تاریخ انتشار شهریور ۷۱ پس از مطالعهٔ دقیق مقالهٔ فوق مطابق روش مذکور در قسمت تکالیف مندرج در روش ارزشیابی به سوالات ذیل پاسخ دهید:

- ۱ - با توجه به آنکه هر یک افراد بشر باید از حق زندگی و رفاه و امنیت بپروردگار باشند از نظر نویسندهٔ مقاله، اعمال این موارد در زندگی کلیهٔ افراد بشر در شرایط کنونی ممکن نیست. چرا؟
- ۲ - تفاوت توسعهٔ افسار گسیخته و توسعهٔ پایدار چیست؟
- ۳ - به عقیده نویسندهٔ مقاله چه کاری باید انجام شود تا همه افراد بتوانند مسئولیت حفاظت از محیط زیست را بر عهده گیرند؟ نظر امر مبارک در این مورد چیست؟
- ۴ - دیوان عدل الهی راه حل اساسی مشکل مطرح شده در سوال اول را تبلیغ امر الهی سیان می فرمایند. توضیح دهید این عمل چگونه مصل فوق را رفع می نماید؟

شهروند و محیط زیست

دانشمندان معاصر انبوهی از گزارشها، فرضیه‌ها و مشاهدات مبنی بر به خطر افتادن ظرفیت بالقوهٔ توسعه جهان، در اثر تهاجم مداوم انسان، ارائه می دهند. حتی گفته می شود که بقای نوع بشر به مخاطره افتاده است. فرد عادی که در برابر چنین مسائلی در ارتباط با سیاره قرار می گیرد، حضور چهار سوار سرنوشت را احساس می کند.

ما تاثیر فرآورده‌های جانبی همان تکنولوژیها بی را که زندگی ما را طولانی تر کرده و کیفیت آن را بهبود بخشیده اند، احساس می کنیم. در حالی که خود بانی و در عین حال قربانی تخریب محیط زیست هستیم، با شگفتی میزان پیچیدگی و شکنندگی جهان را درمی بیم.

دگرگوئیهای تحمیلی ما بر زیست کرده به قدری وسیع است که برای جلوگیری از اثرات فاجعه میز آنها و ممانعت از رویدرو شدن نسل آینده با مشکلاتی لاینحل، اقداماتی عاجل مورد نیاز است. یک فرد عادی در زندگی وزانه به جای وخیم تر کردن اوضاع، برای حل این مسائل چه می تواند بکند؟

توسعهٔ پایدار چیست؟

بسیاری از مسائل محیط زیست، بعدی جهانی دارند، مرزها و محدوده‌های علمی

را نمی شناسند و مسوء ولیت افراد و ملتها را درهم می ویزند. تکنولوژی معاصر نسبت به تکنولوژی جند دهه، قبل خیلی پیشرفته‌تر است، ولی بطوری جدی به تنها بیت جد خود نزدیک شده است. برای پیشرفت‌ها بی فوچ العاده محدود در تولید کالا و مبازه بر خود آسودگی تلاش‌های زیادی مورد نیاز است. علاوه بر این جمعیت‌جهان با سرعت زیادی رو به افزایش است و انتظارات مصرف‌کننده تحت تاثیر تبلیغات وسائل ارتباط جمعی روز به روز بیشتر می‌شود. با وجود این که منابع زیست‌کره قابلیت توسعه زیادی دارد، ولی تولید آن در آینده‌ای نزدیک و قابل پیش‌بینی به نهایت خواهد رسید.

توسعه پایدار در اثر مدیریت مسئولانه منابع ایجاد خواهد شد تا ~~ضم~~
برآوردن نیازهای نسل کنوئی از منابع نسل آینده نیز محافظت شود. چنین ~~جیز~~
مبارزه‌ای هیجان‌انگیز برای افراد و جوامع است و باید سریعاً صورت گیرد چنان
مسا محه، تصمیم گیری را مشکل‌تر خواهد ساخت.

کهنه‌گی در درون

افزايش جشمگير توليد صنعتي پس از جنگ جهانی دوم، شرایط زندگی را در جهان بهبود بخشید و در عین حال بازار کالاهای مادی را رونق بخشید. صنعت با ارائه فرآورده‌های مصنوع به قیمت مناسب، بازاری انبوه فراهم آورد. کالای بیشتری با قیمت کمتر به بازار آمد، مشاغل آفریده شد و بر قدرت خرید افراد افزود. عرضه مشوق تقاضا شد.

این وضع نمی‌توانست دوام داشته باشد. برای تداوم تقاضا در درون فرآورده‌ها اجزایی کهنه و منسخ شده قرار داده شد. شکردهای تبلیغاتی و بازاریا بی که تصویری بر زرق و برق از این فرآورده‌ها ارائه می‌داد، بی‌اندازه موفق بود. با وجود این اثبات مالکیت رضایت ایجاد نمی‌کند و خود نیز نمی‌تواند هدف باشد.

از طرف دیگر، تولید کالاهای بی‌دوام، اسراف‌انوئی و منابع طبیعی است و برای محیط زیست نیز اسبوهی زباله، زیان آور بر جای می‌گذارد. مثلاً هر شهروند امریکا بی در سال یک تن زباله خانگی تولید می‌کند. امروزه، در جوامع پیشرفته، معرفی، این مقدار زباله، که بخش بزرگی از آن لفاف بسته‌بندی‌های غیرقابل استفاده است، یکی از مهمترین مسائل محیط‌زیست را ایجاد کرده است.

شاید یک شهروند بتواند بهترین کمک را در مبارزه با آسودگی محیط‌زیست با کاهش مقدار زباله‌های خانگی به عمل آورد. او می‌تواند با انتخاب فرآورده‌هایی که بسته‌بندی کمتری دارند یا کمتر آلوده‌ساز هستند بر دیدگاه‌های صنعت تاثیر گذارد.

اتومبیل‌ها از جمله مهمترین فرآورده‌های استهلاک پذیر جامعه، مصرفی هستند و بسیاری از مسائل و مشکلات محیط زیست به تولید و استفاده روزافزون از آنها بستگی دارد. برای مثال برآورد شده است که در امریکا شمالي ۴۰ درصد مصرف انرژی به اتومبیل‌ها اختصاص دارد، استفاده کمتر از اتومبیل یکی از اولین توصیه‌ها به هر شهروند در جهت کاهش فشار واردگی بر محیط زیست است.

در حال حاضر جمعیت جهان حدوداً ۱۷۵ نفر در هر دقیقه افزایش می‌یابد، یعنی جمعیتی معادل جمعیت کنونی کشور کانادا در هر سه ماه به جمعیت جهان افزوده می‌شود. متخصصین محیط زیست از این افزایش به هراس افتاده‌اند و هراس آنها بی مورد نیست. تعهد اخلاقی نسبت به تامین غذا، پوشاک و مسکن برای همه این افراد بر هر چیز دیگری تقدم ندارد. در حال حاضر به سبب تقسیم نا مساوی منابع طبیعی چنین چیزی به درستی انجام نمی‌گیرد. علاوه بر آن هر فرد مایل است از مزایای جامعه، مصرفی جهان صنعتی برخوردار باشد. متساقنه با درنظر گرفتن اطلاعات بوم شناختی موجود، به نظر نمی‌رسد که بتوان مقدار مصرف منابع طبیعی موجود در امریکا شمالي و اروپا را در سراسر گیتی تعیین داد.

بسیاری از نویسنده‌گان از جمله رنه دومون، گیا هشناس فرانسوی، خاطرنشان می‌سازند که اگر قرار باشد میزان مصرف انرژی در همه نقاط جهان معادل میزان مصرف انرژی در امریکا شمالي گردد، باید تولید نفت به سه برابر، گاز طبیعی به هفت برابر و ذغال سنگ به دو برابر افزایش یابد و تعداد نیروگاههای اتمی نیز ۵۰ برابر گردد. این چشم انداز وحشت‌انگیز ما را به تجدیدنظر در برآورد مدت دوام سوختهای فسیلی وامی دارد. ضمناً ۲۰٪ی حاصله از تولید و استفاده منابع انرژی مورد نیاز برای چنین کاری، بر میزان بارانهای اسدید، گازهای گلخانه‌ای و زباله‌های اتمی به حد غیرقابل تحملی خواهد افزود.

با وجود این، هر یک از افراد نوع بشر باید از حق زندگی و رفاه و امنیت برخوردار باشد. بنا بر این توسعه، مدام باید با کاهش رشد جمعیت در نقاطی که این میزان بالا است توانم باشد، چه در کشورهای غشی و چه در کشورهای فقیر، کنترل میزان رشد جمعیت در مرحله اول، در مهمترین مرحله به تک تک افراد بستگی دارد ولی باید از طرف اجتماع نیز از آن حمایت شود. جامعه باید قبل از تشویق والدین در به دنیا آوردن کودکان جدید، در آموزش و رفاه کودکانی که پا به عرصه گیتی نهاده‌اند، بکوشد.

تلاش برای کسب سواد زیست محیطی

و با لاخره باید تلاشی بدون وقفه در سطوح محلی، منطقه‌ای و جهانی برای آموزش مردم در رابطه با محیط زیست انجام گیرد تا همه افراد بتوانند مسؤولیت حفاظت از نظامهای حماقت‌کننده، زندگی بر روی زمین را بر عهده گیرند.

حقیقت این است که همه ما با سوادان بی‌سواد هستیم. بسیاری از نظامهای آموزشی، تحت تاثیر رقابت، به جای مغزهای آگاهی که می‌شل دومونتنی در مقاله‌ها پیش آنها را تحسین کرده، مغزهایی انباشته شده تحویل می‌دهند. دانش ما کاملاً تخصصی شده و این تخصص‌ها بین افرادی که ممکن است در زمینه‌ای آگاهی داشته و در زمینه‌های دیگر عملانه اطلاع باشد تقسیم می‌شوند. بسیاری از تصمیم‌گیرندهای که امروز مصدر کار هستند، در نظامهای آموزش دیده‌اند که برای اکتشافات خارج از برنامه درسی چیزی باز نگذاشتند. شهروندان نیز اطلاعات محدودی در باره فرآیندی که امکانات زیستی را در اختیار آنها قرار می‌دهد دارند.

با وجود این، اقدام آگاهانه در مورد مسائل محیط زیست نیاز به این دارد که اطلاعات پایه‌ای در باره نحوه کار اکوسیستم و آگاهی از جایگاه انسان در زیست کره موجود باشد. آموزش زیست محیطی یکی از کلیدهای اصلی تداوم توسعه است؛ راهی به سوی سواد زیست محیطی و در عین حال حاملی جهت ایجاد اخلاق جدید که برای ارائه تعریف مجددی از ارتباط بین انسان و زیست کره لازم است.

بنا بر این باید آموزش محیط زیست از طریق مدارس و موسسات آموزشی دیگر در اختیار عموم قرار گیرد تا شهروندان و مسؤولان بتوانند به تصمیم‌گیری بعدی اکولوژیکی بدهند.

این کار باید با قبول این حقیقت که ظرفیت زیست کره محدود است و اعمال انسان می‌تواند آن را در سطح محلی و جهانی به زیان سلامت و تندرستی انسان تغییر دهد آغاز گردد. مردمیان باید خاطرنشان سازند که رشد هر فرد به وضع محیط زیست وی بستگی دارد و هیچ نسلی نمی‌تواند به خود اجازه تخریب عناصر ضروری بقای نسل بعدی را بدهد.

تلاش در راه تداوم توسعه ممکن است بهترین موضوعی باشد که با آن روابه رو هستیم. ما اکنون ابزار علمی شگفت‌آوری برای پیش‌بینی تحولات زیست محیطی در اختیار داریم، آیا آنقدر عاقل خواهیم بود که از وقوع فاجعه‌ای جلوگیری کرده و در عین حال برای بهبود کلی وضع زندگی انسان کوشش کنیم؟ یا اینکه الگوهای اقتصادی قبولانده شده به ما حاکی از این است که در دنیا بی فانی زندگی می‌کنیم، ما را به

سوی بحرا ن سوق خواهد داد؟

اینها پرسش‌هایی هستند که علم نمی‌تواند پاسخ‌گویی‌شان باشد. هر یک از مسأله‌ها باید خود پاسخ‌را پیدا کند.

مقالهٔ تلویزیون میهمان مهاجم

پروگرام احتفال حیات عائله بهائی - رسانه‌های گروهی - ۱ جراء مهر ماه ۱۵۲

پس از مطالعهٔ دقیق مقالهٔ فوق مطابق روش مذکور در قسمت تکالیف مندرج در روش ارزشیابی به سوءالات ذیل پاسخ دهید:

۱ - نویسندهٔ مقاله نقش تلویزیون در فرهنگ جامعه علی‌الخصوص اثر آن در خانواده‌ها را چگونه ارزیابی می‌کند؟

۲ - چه راه حلی توسط نویسندهٔ مقاله برای "این میهمان مهاجم" ارائه می‌گردد؟

۳ - با توجه به مقام علوم و فنون علی‌الخصوص ارتباطات از نظر امر مبارک دیدگاه امر را در مورد دستاوردهای علوم و فنون از قبیل تلویزیون و ... بیان نمائید.

۴ - با عطف‌نظر به دیدگاه‌های امراللهی و با توجه به برنامه‌های کنونی تلویزیون و ما هواره و ... چه راه حلی را در مورد مطلوب‌نمودن اثرات آن پیشنهاد می‌نمایید؟

۵ - با توجه به دیدگاه‌های امر مبارک کاربرد صحیح تلویزیون و ... در اجتماع چه می‌تواند باشد؟

تلویزیون، میهمان مهاجم

کمتر اختراعی در قرن بیستم مانند تلویزیون مردم را از کوچک و بزرگ مجذوب خود نموده، با آنکه پرخاشگری و افت تحصیلی در کودکان در نتیجهٔ تماشای تلویزیون، در تما م این دوران یک بحث همگانی بوده است، با این حال شمار بینندگان تلویزیون و وسائل وابسته‌اش مانند ویدئو و ما هواره کماکان در حال افزایش است.

از سال ۱۹۶۴ تا ۱۹۸۰ قریب ۲۸۰۰ مقاله و کتاب دربارهٔ تلویزیون و ملحقاتش و اثرات آن بر خانواده و کودکان چاپ و منتشر شده و علیرغم هزاران تحقیق که در دههٔ ۸۰ به عمل آمده "این مهاجم خانه و مزاحم خانواده" در مقابل چشم انداز حیث زده و اذهان بی دفاع پدران و ما دران همچنان فرزندان را از آنها دور و دورتر می‌کند. برخی تلویزیون را وسیله‌ای برای فرار از کار و رهایی از واقعیتهای زندگی تلقی کرده و آن را در ردیف الکل و مواد مخدر قرار داده‌اند که حالت اعتیاد بوجود می‌آورد. بعضی تبلیغات فریب‌ندهٔ تجارتی را خانمان برانداز خوانده‌اند. عده‌ای محتوای برخی فیلم‌ها را که مصرف الکل و مواد مخدر و اعمال خشونت‌آمیز و آدم‌کشی و انحراف اخلاقی و ترویج بی‌عفتنی و سقوط خانواده‌هاست مورد انتقاد قرار داده و تاثیر فیلم و تلویزیون و ویدئو و شبکه‌های ما هواره‌ای بر خلق و خو و نحوهٔ تفکر و رفتار کودکان را بلا تردید می‌دانند.

از میان هزاران نسلی که از ابتدای خلقت در کره، زمین زندگی کرده‌اند، نسل کنونی اولین نسلی است که از تلویزیون به عنوان یک وسیله ارتباً ط جمعی استفاده می‌کند. و بدون شک حیات نسل فعلی و قطعاً نسل آینده متاثر از صحتهای بی خواهد بود که بر روی صفحه تلویزیون در معرض تماشای قرار می‌گیرد.

هنگامی که $\frac{1}{4}$ از وقت بیداری یک کودک به یک فعالیت یعنی تماشای تلویزیون و فیلم اختصاص داده شده، آیا این فعالیت اثراً تی بر او نخواهد داشت؟ و آیا حقیقتاً نبایستی نگران بود که تلویزیون یا ویدئو، مسئولیت تربیت اعضا خانواده را به عهده بگیرد و حتی زمانی به عنوان یک عامل ترویریستی مستقیماً اثر بگذارد؟ البته این گفته بدان معنا نیست که فرزندانمان را از تماشای تلویزیون محروم کنیم بلکه با تنظیم صحیح وقت و انتخاب برنامه‌های مناسب آن را به وسیله‌ای مفید و کارآمد تبدیل کرده و لازم است در این زمینه اصل اعتدال در امور را فراموش نکنیم.

مقاله اقلیت چیست؟

نویسنده: دیردر مینتل

ماهنا مه پیام بیونسکو تیر ۷۲ سال ۲۴ شماره ۲۷۷ تاریخ انتشار اردیبهشت ۷۳
مقاله فوق را دقیقاً مطالعه نموده و با استفاده از محتوا آن و منابع
معرفی شده مطابق روش تهیه تکلیف مقاله‌ای در خصوص ترک تعصبات بنویسید. در این
مقاله موارد ذیل را بررسی کنید:

- ۱ - اقلیت چیست و روند تشكیل آن در جوامع حه می‌باشد؟
- ۲ - واژه "نکوهش قربانی" به چه معنی است؟
- ۳ - واژه "بیداری اقلیت‌ها" به چه معنی است و چه عواقبی می‌تواند در بوداشته
باشد؟
- ۴ - نظر دیانت بهائی را در مورد اقلیت و اکثریت کا ملا توضیح دهید.
- منابع: ۱ - خطابات مبارکه جلد ۱ و ۲ یا پیام ملکوت رساله لزوم ترک جمیع تعصبات
- ۲ - توقيع ظهور عدل الهی
- ۳ - بیانیه وعده صلح جهانی
- ۴ - بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی
- ۵ - بیانیه آپارتايد از نظر دیانت بهائی
- ۶ - ما هنا مه پیام بیونسکو تیر ۷۲ سال ۲۴ شماره ۲۷۷ تاریخ انتشار
اردیبهشت ۷۳
- ۷ - نشریات و مجلات
- ۸ - رسانه‌های صوتی و تصویری

اقلیت چیست؟

در غرب، طرح مسئله اقلیتها از آغاز قرن نوزدهم آغاز می‌شود، از هنگامی که فروبریزی‌های مرزها "دولت - ملت‌های" اروپا، برخی از گروههای قومی را زیر سیطره، بعضی از دیگر گروههای قومی یا ملی در می‌آورد. رایجترین تعریف از این پدیده را شاید جا معدنها معروف، لوئیس ویرت در ۱۹۴۵ عرضه کرده باشد: "اقلیت عبارت است از گروهی از اشخاص که به سبب برخی از خصوصیات جسمانی یا فرهنگی خود، با برخوردي متفاوت و متمایز با دیگر اعضای جمعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، رو- به رو می‌شود و در نتیجه خود را در معرض نوعی تبعیض جمعی می‌بیند."

بنا بر این در نظر ویرت، وجود اقلیت، به طور خود به خود مستلزم یک

اکثریت ممتاز است که از جایگاهی برتر برخوردار است و جایگاه فروتنر اقلیت‌ها، آنان را از شرکت کامل در زندگی اجتماعی باز می‌دارد. با آنان به صورت "افرادی جداگانه" برخورد می‌شود و به خود آنان نیز چنین احساسی دست می‌دهد. به طور خلاصه، اعضاً یک اقلیت "آشکارا متفاوت" هستند، یعنی بر اساس ویژگی‌های محسوسی مشخص می‌شوند که آنان را از دیگر اعضاً همان جامعه جدا می‌کند، افرادی که با آنان رفتاری جداگانه می‌شود و به این امر آگاهی دارند که باید در مقام عضوی از یک گروه خارج، به برخوردي تبعیض آمیز گردن نهند.

انسان شنا سهای مثل چارلز وکلی و مریون هریس، اصلاحاتی را برای تعریف ویرت پیشنهاد کردند. به نظر آنان اقلیت بودن، پیام قوانینی باز تولید اجتماعی است که باعث می‌شوند فردی به ناچار عضو یک اقلیت محسوب شود، حتی اگر خصوصیات آشکار آن گروه را نداشته باشد. به عنوان مثال، در نظام نژادی آمریکای شمالی عموماً همین که معلوم شود فردی تبار آفریقاً یی - آمریکایی دارد، در ردیف "سیاهان" قرار می‌گیرد. بنا بر این، اقلیت بودن بیشتر نوعی تقدير فطری است تا پیام تجربه، زندگی، وکلی و هریس می‌افزایند که اقلیتها اغلب به طور درون گروهی ازدواج می‌کنند زیرا که ازدواج با افراد گروه برتر، معمولاً برای آنان ممنوع است. وظیفه چنین ممنوعیتها بی، حفظ مرزهای موجود میان اقلیت و اکثریت و تداوم بخشیدن به امتیازهای اکثریت است. بنا بر این موضوع تبار و نسب و میراث بیش از اختلاط جنسی دو گروه اهمیت دارد. ازدواج درون گروهی، انتقال انحصاری مقام اکثریت را به فرزندان مشروع این گروه تضمین می‌کند و دیگران را از دستیابی به این مقام دور نگاه می‌دارد.

این تعریف اصلاح شده و بازنگری شده، در مورد بسیاری از موقعيت‌ها تبعیض آمیز صدق است ولی کاربرد عام ننماید. در وهله نخست باید در پرتو پژوهشها اخیر، اصلاحاتی در مفهوم ازدواج درون گروهی وارد کرد. اگر چه تردیدی نیست که اکثریت برتر برای حفظ امتیازهای خود به ازدواج درون گروهی دست می‌زند، اما ازدواج برون گروهی بین اقلیتها مختلف شیز رواج دارد. در واقع امروزه در ایالات متحده آمریکا نمونه‌های متعددی از ازدواج‌های بین نژادی میان اعضاً اقلیتها مختلف به چشم می‌خورد. اما بویژه از چند سال پیش شاهد پیدایش گروههایی هستیم که خود را اقلیت می‌دانند و به عنوان اقلیت، متشکل می‌شوند اما با وجود این با معیارهای بالا - جایگاه فرودستی که تحلیلی سنتایا ازدواج درون گروهی باشد - منطبق نیستند. در این باز هم بحث خواهیم کرد.

امروزه پژوهشگران برآند تا بیش از ویرت به سلطه سیاسی اکثریت، اهمیت بدھند: گروه برتر با در اختیار داشتن منابع زندگی امکان تسلط بر شرایط زندگی دیگران را، از رهگذر مراقبتها بهدشتی، کار و شغل، مواد غذایی، آموزش و پرورش و درآمدها، پیدا می کند. اکثریت از رهگذر تسلط سیاسی است که می تواند به اقلیت تبعیض روا دارد و در برابر او رفتاری تحقیرآمیز یا خصمانه داشته باشد، رفتاری که ممکن است از تمسخر آغاز گردد و تا اندها م پیش رود.

تعیین هویت

معیار ویرت در مورد "تعیین هویت" نیز نیازمند تصریح و اصلاحاتی چند است. گروه برتر تمایل بدان دارد که جایگاه فرودست اقلیت را نه با ساختار اجتماعی بلکه با ویژگیهای این اقلیت توضیح دهد، به عبارت دیگر گروه برتر ترجیح می دهد که مسئولیت را به گردن قربانی بیندازد. این تبیین که به فرآیند "نکوش قربانی" معروف است و یکی از توجیهات تبعیضآمیز محسوب می شود نه فقط در مورد اقلیت‌ها "نژادی" بلکه در مورد اقلیت‌ها دینی، زنان و دیگران نیز بدکار برده می شود. برخی از نویسندهای امروزه از پیدایش نوعی نژادپرستی "فرهنگی" سخن می گویند: هنگامی که ریشه داشتن در یک فرهنگ به صورت نوعی "طبیعت‌شاتوی" وانمود می شود که به عنوان مثال برای توجیه اخراج مهاجران بدکار می رود. در این مورد رفتارها، ارزشها، آداب و رسوم و باورهایی را به مهاجران نسبت می دهند که گویا مظہرتفاوت رفع ناشدندی (والبته فرودستی) آنان نسبت به نمایندهای فرهنگ اکثریت است.

پافشاری بر نسبی بودن مفهوم "تعیین هویت" خاصه از آن رو اهمیت دارد که امروزه، به عنوان مثال در آمریکای شمالی در هر گوش و کناری از "اقلیت‌ها" مشهود "سخن به میان می آید. تفاوت‌های "مشهود" در واقع عبارتند از تفاوت‌ها که در موقعیت اجتماعی خاصی، از معنا بی برخوردارند. به عنوان مثال "تیپ" مراکشی در پاریس بسیار بیشتر از موتراں مشهود خواهد بود.

به عبارت دیگر خصوصیاتی که به عنوان "متفاوت" قلمداد می شوند، بیشتر برای توجیه و تسهیل مصادره قدرت به دست اکثریت به کار می رود تا برای تبیین نابرابریها، افزون بر این، اقلیت‌ها نیز آن طور که انتظار می زود به آسانی و آشکارا، تشخیص پذیر نیستند. به عنوان مثال اگر یهودیان آن گونه که تصاویر نا亨جرا سینما و مطبوعات آلمان هیتلری تبلیغ می کردند، کاملاً مشخص و مشهود و آشکارا متفاوت با دیگران می نمودند، چرا مقامات نازی حمل ستاره زرد را برای یهودیان اجباری کرده بودند؟ از سوی دیگر شاهد آنیم که کاربرد عامدانه و آگاهانه

ویژگیها یک اقلیت و شنا ساندن خود به عنوان عضوی از این گروه راهی است برای گسترش آگاهی از تعلق به یک اقلیت.

اقلیتهاي جديد

نکته بالا ما را به موضوع "اقلیتهاي جديد" می رساند. در سالهاي اخیر شاهد بيداري سياسي گروههاي متعددی هستيم که خود را در مقام اقلیتهاي ستمدیده می دانند و آگاهی سياسي آنان گاهی شکلهاي بسیار مبارزه جويانه به خود می گيرد. به عنوان مثال، تعریف و پردازش اقلیتها، در مورد زنان کاملاً مدققاً است. آنان آشکارا متفاوتند، در معرض انواع نابرابريها قرار دارند و در سالهاي اخیر از اينکه در مقام زن، به استثمار کشیده می شوند، آگاهی يا فتهاند. اما تازه از اولین دهه هفتاد است که جا معده شنا سان به تدریج درمی يابند که در درون خانواده، جايگاه زن همانند جايگاه مرد نیست و موقعیت زن به طور کلي به مسئله سلسله مراتبها و ساختارهاي اجتماعي مربوط می شود. اين واقعیت که امكان دستیابی زنان به شرط، قدرت، خدمات اجتماعي و حتی در سرخی از جوامع، به غذا، كمتر از مردان است، شاهدی است بر صحنه نکته اي که در عنوان مقاله "روزانهين دوركين در باره، جايگاه اقلیتي زنان آمده است: "اقلیت بودن، ربطی به تعداد كمتر ندارد."

آيا کهنسالان نيز یک اقلیت محسوب می شوند؟ تنزيل مقام اشخاص سالخورده، در پیوند با شکلهاي مدرن سرمایه‌داری، با نوعی طرد و تبعیض، به ويژه در زمینه شغل همراه است (دشواریهاي استخدا مجدد، اخراجهاي اجباری، بازنیستگیهاي پیشرس) و این امر جنبشهای اعتراضی متعددی را برانگیخته است: فعالیت‌گروه "پلتکهای خاکستری" در ایالات متحده، آمریکا، تظاهرات بازنیستگان در خیابانهای شهرهای بزرگ آیتالیا. ناشنوایان نیز یکی از دیگر گروههای اجتماعی‌اند که هم اکنون در کار آند که به عنوان یک اقلیت، مشکل شوند.

در دنیا معاصر نمونه‌هایی متعدد از گروههای افراد محروم دیده می شود که با آنان به عنوان گروههای یکسان برخورد می شود و صفات اخلاقی ناپسندی را به آنان نسبت می دهند. متفکر معاصر فرانسوی، اتین بالیبار در این باره خاطرنشان ساخته است که مقوله "مهاجرت" (یا "مهاجران") از این پس جایگزین مفهوم نژاد خواهد شد. در کانادا اغلب عقایدی به گوش می رسد که با تعمیمهای بی مورد، تمام پناهندگان را به یکسان در رده "مهاجران بسیار بنا مطلوب - انگل، کلاهبردار و مانند آنها - قرار می دهند. چند سال پیش یک برنا مهه "تلوزیونی" که شامل مصاحبه با مردم کوچه و بازار در سراسر ایالات متحده بود، نشان می داد که بسیاری از مصاحبه‌شوندگان، افراد

"بی خانمان" را گروهی یکسان از اشخاصی می‌دانستند که گویا به سبب فساد اخلاق، نا مطلوب و طردشدنی هستند. اگر این افکار قالبی چند سال دیگر نیز رواج یابند، جه بسا احساس اقلیت بودن در میان این گروههای مورد نظر، رشد یا بد.

بیداری اقلیتها

مثالهای بالا نشان می‌دهد که اقلیتها آفریده، جامعه و تاریخ هستند. شروع این پدیده، هنگامی است که اعضاً یک گروه احساس می‌کنند که به سبب تعلق به گروه اجتماعی خاصی، در معرض یک تبعیض و بی عدالتی مشترک قرار گرفته‌اند. بدین ترتیب کسانی که در یک موقعیت اجتماعی - تاریخی ممکن است صرفاً جمعی باشند در میان دیگر جمعها، در صورت فراهم آمدن شرایط لازم به یک اقلیت تبدیل می‌شوند که از نظر سیاسی، آگاه و فعال است.

هما ن گونه که دیدیم، کلیشه‌های تحمیل شده به اقلیتها، در اغلب موارد "ذات‌گرا" هستند و به تفاوت‌های ظاهراً زیست‌شناختی یا فرهنگی، اما در هر حال فطری، بنیادی و تغییرناپذیر استناد می‌ورزند. از سوی دیگر اقلیتها نیز ممکن است به این وسوسه گرفتار آیند که خصوصیاتی ذاتی و متفاوت با خصوصیات اکثریت برای خود قائل شوند: مانند برخی از نگرشاهی فمینیستی یا بعضی از آراء در مورد نژاد سباء. در یک موقعیت توأم با آزار و تبعیض یا طرد و رد، کاملاً منطقی است که اعضاً یک اقلیت به این نتیجه برسند که آنچه آنان را از دیگران جدا می‌کند، اگر یگانه نشان هویت اجتماعی‌اشان تباشد، نشان مسلط آن است.

با وجود این ما بر این باوریم که آگاه شدن اقلیتها ضرورتاً با این فرورفتان در ذهنیات نا درست و هویت‌ناقص و تکه‌باره، همراه نیست. بر عکس این آگاهی ممکن است به احساس همبستگی فزاً یnde با دیگر مطرودان جامعه بیانجامد. در مورد اقلیتها، چنین همبستگی ممکن است به صورت گسترش انجمنهای فرا‌قومی، بر پایهٔ همانندیها فرهنگی، مبارزه با ستمدیدگی، یا تجربیات مشترک تبعیض و نابرابری، جلوه‌گر شود. در نظر نویسندهٔ فرانسوی زبان تونسی، آلبرمی، تمام ستمدیدگان - استعمار زدگان، یهودیان، تنگستان یا زنان - شبیه یکدیگرند و رنج و درد همانند، اغلب واکنشهای همانند را بر می‌انگیزد. امروزه تاکید بر این همبستگی شاید تا حدی دور از واقعیت باشد، اما در دورهٔ تاریخی حاضر که آگاهی فزاً یnde اقلیتها بر تارکان می‌درخشد و در یک صنفی گری پیوسته محدودتر جلوه‌گر می‌شود. (صنفی گری‌ی که در آستان بدل‌گشتن به یک "فردگرایی جمعی" است) شاید این همبستگی، یگانه امید ما برای آن باشد که روزی، اعضاً خانوادهٔ بشری گرد هم آیند و وحدت نوع بشر را تحقق بخشنند.

مقاله ایجاد خانواده‌های فارغ از خشونت

گزارش‌داره ترقی نسوان خطاب به محافل روحانیه ملیه بها ثیان در سراسر عالم

۲۶ فوریه ۱۹۹۵

مقاله فوق را دقیقا مطالعه نموده و با استفاده از محتوا آن و منابع معرفی شده مطابق روش تهیه تکلیف مقاله‌ای در خصوص تساوی حقوق رجال و نساء بنویسید.

در این مقاله موارد ذیل را بررسی کنید:

- ۱ - علل خشونت در خانواده چیست؟ نظر امر مبارک در این باره چه می‌باشد؟
- ۲ - نتایج خشونت در خانواده چیست؟ نظر امر مبارک در این باره چه می‌باشد؟
- ۳ - اشارات متقابل خانواده خشن و جامعه خشن را شرح دهید. نظر امر مبارک در این باره چیست؟
- ۴ - چرا توجه جامعه جهانی به مسئله خشونت در خانواده الزامی است؟
- ۵ - طریقی که امر مبارک در رفع معضل خشونت در خانواده ارائه می‌دهد چیست؟
- ۶ - در جامعه امر در ایران چگونه می‌توان عملابا این معضل در خانواده بھائی مقابله نمود؟

منابع: - الواح متممات ام الكتاب (کلمات فردوسیه - طرازات - لوح مقصود و ...)

- خطابات مبارکه جلد ۱ و ۲ یا پیام ملکوت رساله تساوی حقوق نساء و رجال

- بیانیه وعده صلح جهانی

- بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی

- دکتر جنوی یولنور کوی - بسوی کمال

- ویلیام هاجر - مفهوم حیات روحانی ترجمه مینتو ثابت

- مجلات و نشریات (علی الخصوص پیام یونسکو)

- کلیه مقالاتی که در نشریات و جراید در خصوص کنفرانس‌های جهانی زن علی-

الخصوص کنفرانس پکن نشر یافته است

- رسانه‌های صوتی و تصویری

ایجاد خانواده‌های فارغ از خشونت

"خلاصه‌ای از گزارش سپیوزیم در باره ایجاد خانواده‌های فارغ از خشونت که در تاریخ ۲۳ تا ۲۵ می در نیویورک منعقد گردید."

خشونت در خانواده مشکلی است جهانی و مغرب. برای مقابله با چنین مسئله معقولی اشخاصی عبارت از کارشناسان و متخصصان در امور بهداشت روانی خبره و دانش-

پژوهان و نیز نمایندگانی از بیش از ۳۵ سازمان غیردولتی و دو نماینده از سازمان ملل در یک سمپوزیم دو روزه در ماه می ۱۹۹۶ شرکت داشتند. این سمپوزیم با ابتکار داده‌ره جامعه بین‌المللی ترقی نسوان بهمن سبتمبر ۱۹۹۶ شروع شد و با عنوان "خواسته اشتراک مساوی یونیسف UNICEF و یونیفم UNIFEM تشکیل گردید.

خشونت در خانواده

شرکت‌کنندگان متفق القول بودند که خشونت در خانواده به صور مختلف بر تمام قلمروهای حیات اجتماعی و همه جنبه‌های رشد بشری تاثیر می‌گذارد. ارتباط بین خشونت در خانواده و خشونت سیاسی، ساختاری و اجتماعی جتی است. شرکت‌کنندگان به بررسی تداهی لازم پرداخته و سوءالاتی در باره ممانعت "از خشونت" و مداخله بمنظور رفع آن مطرح ساختند.

بهترین طریقه برای آگاه ساختن مردم از دامنه شدت خشونت در خانواده کدام است؟ چگونه می‌توان از انتقال خشونت فزاینده از نسلی به نسل دیگر ممانعت بعمل آورد و مانع از آن شدن کودکانی که با آنان بنا را رفتار شده است بیش از این مورد رفتار ناشایست قرار نگیرند و خود در بزرگسالی با کودکان خویش بدرفتاری ننمایند. شرکت‌کنندگان به بررسی تداهی بمنظور کمک به زنان و دختران ستمدیده و منکوب پرداختند. تا آنها بتوانند عزت نفس و ارزش واقعی از دست رفته خویش را بازیافته، قادر گردند افسانه تاریخی و ریشه‌دار مربوط به بی ارزشی جنس مونث را بر ملاو با ظل ساخته و برای اعاده حیثیت خویش اقدام ننمایند.

بعد از دو روز گروهی و مذاکره، شرکت‌کنندگان باین اتفاق نظر دست یافتند که تدوین رویه‌ای جامع الاطراف و چند وجهی در مقابله با معضل ایجاد خانواده‌های فارغ از خشونت، نه فقط یک ضرورت، بلکه واقعیتی دست یافتنی است. مساعی موثر بمنظور ایجاد خانواده فارغ از خشونت مستلزم اشتراک مساوی زن و مرد و مشارکت فعالانه تمام بخشهاي جامعه می‌باشد.

تداهی بمنظور ترمیم و علاج این مشکل باید بنحوی طرح ریزی گردد که تمام خانواده را دربرگیرد. زیرا آثار ناشی از خشونت در خانواده مستقیما بر کلیه اعضاء موثر واقع می‌شود. بنا بر این اظهارات دکتر حسین دانش مدیر انسنتیتو بین‌المللی تعلیم و تربیت و توسعه در "وای ناخن" این کوشش باید با بصیرتی جدید نسبت به خانواده آغاز گردد. عده اعضاء و ترکیب خانواده هر چه باشد، باز هم خانواده باید بر اساس وحدت، مساوات و احترام متقابل بنا گردد و نه بر اساس زور.

این دیدگاه مستلزم یک سلسله اقدامات از بازیمنی ارزشها و تمايلات گرفته تا

تعزیف و قائل شدن جنبه کیفری برای رفتار خشونت با ر می باشد. ایجاد آگاهی، پادرمیانی و معانعت از خشونت باید به طور هم زمان صورت گیرد. "ما رجوری تورب" قائم مقام کمیته دفاع از حقوق زنان سازمان ملی در این زمینه چنین اظهار داشت: "از بین بردن خشونت در خانواده امری نیست که آن را به اختیار و یا لطف و فتوت افراد بتوان واگذار کرد بلکه تعهد و مسئولیتی است که جامعه بشری و روابط بین ملل آن را بر ما فرض و واجب ساخته است".

* نتایج ذیل به اتفاق آراء از این سپویزیوم حاصل گردید:

خشونت در خانواده باید علنا به عنوان یک مسئله شناخته شود، نفی این مسئله در هر سطحی یکی از بزرگترین موافع از بین بردن خشونت در خانواده است. احتیاج انسان به محبت و مقبولیت مانع از آن می شود که قربانیان خشونت کلامی بر زبان بیاورند و یا حتی به آن اعتراف کنند. به آنان باید کمک کرد. هرگاه که چنین خشونتی نسبت به آنان یا خواهر، سرادر، عمه یا مادر بزرگشان اعمال می شود بوقوع آن اعتراف کنند و از حمایت‌های قانونی و پشتیبانی عاطفی برخوردار گردند. زنان و کودکان باید بیا موزنند که از بی اعتمادی و مدارا با مدارا ن در جهات اشاعه خشونت از طریق اختیار سکوت و تشویق به خشونت و مقص شمردن خوبیش و پذیرش سنتها نامقبول فرهنگی پرهیز کنند.

خدمات اقتصادی و اجتماعی خشونت‌های خانوادگی بیشمار است.

این گفته "الدو فاسیو" مدیر برنامه زنان، جنسیت و عدالت، در اینستیتو جلوگیری از جنایات در امریکای لاتین در کاستاریکا است این خدمات شامل بستری شدن و سوءاستفاده جنسی و بدنی از اطفال و نوجوانان و زنان، مدارا با مدارا ن در جهات اشاعه خشونت چنین در محیط غیربدهاشتی و امراض جنسی قابل انتقال، مخارج دادگاه و حمایت مالی از ایجاد پنهانهای زنان ستمدیده و زجرکشیده و مخارج خانواده‌های که اطفال را به فرزندخواندگی می پذیرند می شود.

به گفته فاسیو زیان خشونت صرفا جنبه مالی ندارد. خدمات غیرقابل احصار ناشی از نقصان خلاقیت مؤلود وجود افرادی است که صدمه دیده و قادر به فعالیت کاری نیستند و کسانی که هویت روانی خوبیش را از کفنهاده وقتی جان خوبیش را از دست داده‌اند باید مورد توجه قرار گیرد. به وضع ملیونها زنانی فکر کنید که بآ خشونت با ترس از قضاوت زندگی می کنند. آنها احساس هویت خوبیش را که چنان تضعیف شده است، که حقیقت مجعلی را که سوءاستفاده کنندگان شان به آنان القاء کرده‌اند بعنوان واقعیت می پذیرند. به وضع زنانی بیندیشید که به دست خود یا دست دیگران

جان خود را از دست می دهند.

خشونت خانوادگی معضلی که سبب ذلت نوع انسان است.

خشونت خانوادگی زنان شوهردار، ما دران و دخترانی را که سرکوب می شوندو مورد تجاوز قرار می گیرند یا از حیثیت انسانی و وسائل رفع احتیاجات اساسی خوش و یا محرومیت از عزت و شرف انسانی محروم می مانند صدمات شدید وارد می سازد. چنین وضعی کودکان را که در اینگونه خانواده‌ها بسر می برند همواره شاهد اوضاع ناگوار بوده یا همه روزه مورد ضرب و شتم و هدف مورد استفاده جنسی یا لفظی و اهمال قرار می گیرند نیز فاجعه‌ای در دنیاک محسوب می شود. استقرار و ادامه روابط قدرت‌که در طول تاریخ بین زن و مرد نابرابر بود سبب می شود که خشونت خانوادگی بشدت از تکامل و پیشرفت زن و مرد هر دو ممانعت بعمل آورده. و باعث می شود چنین وضعی از نسلی به نسل دیگر تکرار گردد و در نتیجه رشد و تکامل اجتماع را متوقف می سازد. تعقیب تدا بیرون موهمند پیشرفت سازمانها و تشکیلاتی که با زنان و کودکان کار می کنند باید حساست خویش را نسبت به معضل خشونت افزایش داده آن را محور صدمات خود قرار دهند. خشونت در خانواده یکی از معضلات حقوق بشر است.

خشونت در خانواده که در تعصبات جنسی، مذهبی و فرهنگی ریشه‌ای عمیق دارد از طرف بسیاری از جوامع پدرسالار مورد حمایت قرار می گیرد و حتی مشروعيت می یابد. خشونت در خانواده بیشتر در سیستم‌های حقوقی و اجتماعی وجود دارد. که حمایت و مراقبت از زنان و کودکان را به دست مردان می سپارد و فی الواقع آنان را بطور نامحدودی مجاز به تسلط، اختناق و حتی تملک زنان و اطفال می نماید. در جامعه‌ای که حقوق زنان آشکارا انکار می شود، خشونت خانوادگی به صورت بخش‌لاینفک از فرآیند تربیت مطرح می شود و در وجدان تمام اعضاء خانواده به عنوان عملی "مقبول" و "طبیعی" نقش می بندد. به علاوه بر خلاف عقل سليم، افزایش اختیارات زنان، میزان وقوع موارد خشونت را کا هشتمی دهد. بلکه بر تعداد آن می افزاید زیرا مردان می توسعند که مبدأ سلطه خود را از دست بدھند. دکتر "ناهید طوبیا" از شورای کنترل جمعیت چنین بیان می دارد: "اولین قدم در ایجاد خشونت خانوادگی در کاین حقیقت است که بعضی رسوم نظیر ناقص کردن اعضاء تناسلی زنان و سوزاندن زنان بیوه، می توانند منشاء غرور فرهنگی باشد و به ادامه نظم اجتماعی موجود کمک می کنند." بنا بر این اظهار ایشان در سایر موارد مردم، ضرب و جرح زنان، شکنجه کودکان و قتل فرزندان دختر را واقعیتی نامطبوع ولی "غیرقا بل اجتناب" می شمارند. در بسیاری از کشورها شناخت خشونت خانوادگی نادیده گرفته می شود و یا به نام مذهب،

فرهنگ و حفظ خانواده که در آن تقدس خانواده تقدم مبرمی بر اینستی و سلامت نفس اعضاء آن دارد مورد غمض عین قرار می گیرد. در سطوح سیاست‌گذاری خشونت در خانواده اغلب موضوع خصوصی تلقی می‌شود و در بسیاری از کشورها اصولاً جرم محسوب نمی‌گردد. در بعضی از کشورها افراد خانواده از نقل اعمال خشونت‌آمیز عضوی از خانواده قانوناً معنومند و حتی در جاهایی که قوانین مربوط به منع از خشونت خانوادگی وجود دارد، غالباً برای اعمال آنان کوشش‌اندکی صورت می‌گیرد و حتی می‌توان گفت که قانون آخرين مرجع تظلم اين نوع قربانیاً می‌باشد.

استفاده کامل از اصول حقوق بشر برای ایجاد خانواده‌های عاری از خشونت مستلزم اعمال مصوبات کنوانسیون‌های بین‌المللی نظریه کنوانسیون "امحاء انسان" تبعیض نسبت به زنان" و "کنوانسیون حقوق اطفال" می‌باشد. این موضوع همچنین لزوم دخالت دولتها را در حمایت از زنان و کودکان نسبت به ممانعت از وقوع خشونتهای ایجاب می‌نماید. رهبران سیاسی و مذهبی، مربیان و مجریان قانون باید حساسیت بیشتری بافته و آمده حمایت از ارزش‌های جدید فرهنگی و احترام متقابل در خانواده شوند و در امر تسلط جنسی بر جنس دیگر مبارزه ننمایند.

جا مده خشن موجد خانواده خشن است.

همچنانکه خشونت در خانواده بر جا مده به طور عام تاثیری می‌گذارد، جا مده خشن نیز به ایجاد و ترویج محیطی مستعد برای خشونت خانوادگی کمک می‌کند. خشونتی که این چنین مرسوم گردیده بدون چون و جرای تبعیضات اجتماعی و اقتصادی می‌تواند در عین حال مردان را نیز قربانی خود کرده و آنان را به شکنجه‌گران قربانیان بیچاره‌تر از خود یعنی زنان و اطفال در جا مده‌ای که بطور سنتی بر اساس قدرت جنس مذکور و تعصب جنسی بنا شده است، مبدل سازد. مثلاً در آفریقاً جنوبی "هلن گیوه مخیزه" رئیس‌بخش اطفال در پروژه بررسی اثر خشونت وابسته به دانشگاه "ویتواترز زند" در ژوها نسبورگ به ذکر مواردی در کشور خود پرداخت که ارتباط مستقیم بین استبداد حکومتی و استبداد خانوادگی را آشکار می‌سازد. ایشان اظهار نمودند که خانواده به کانون فشارهای شدید روانی تبدیل می‌شود و زمینه مستعدی برای اعمال خشونت در خانواده، از شکنجه و قتل گرفته تا ضرب و جرح زنان، تجاوز جنسی به آنان و بدروفتاری و سوءاستفاده ذهنی و جسمی که قربانیان آن اطفالی هستند که در خانواده‌های الکلی و خشن زندگی می‌کنند فراهم می‌سازد.

لزوم توجه جامعه جهانی به مسئله خشونت در خانواده

خشونت در خانواده امری خصوصی نیست بلکه به مسئله‌ای جهانی تبدیل شده است

که جامعه جهانی نه می‌تواند از آن جشم پوشی کند و نه می‌تواند اجازه دهد که در امور خصوصی خانواده مداخله کند چنین خشونتی در حکم مصیبتی است که سراسر جهان و تمام جوامع اقتصادی و تربیتی و انواع خانواده‌ها را تهدید می‌کند، خانوادها ولیم کا نوز روابط اجتماعی و توسعه انسانی می‌باشد، چنانچه این جریان رشد و توسعه متوقف یا منحروف گردد نتایج نا مطلوب جبران ناپذیر بیار خواهد آورد، رفتارها ئی که در خانواده آموخته می‌شود در جامعه بیرون تکرار می‌گردد.

خانم "کارین شامبو" قائم مقام مدیر اجرائی یونیسف در نطق افتتاحیه خود چنین می‌گوید: "اگر ما در نظام سازمان ملل نهایتاً پذیرفته‌ایم که این خشونت اگر سدی در برابر سلاح و عدالت عمومی نباشد، مانع عظیمی در برابر توسعه اقتصادی- اجتماعی محسوب می‌شود، جوامع و دولتها باید جهات اقدام مجهز شوند، آنها باید به تاسیس شبکه‌ها و وسیله مکالمه و مخابره مستقیم و مستمر بین سران دولتها بپردازند تا بی‌پناهی این قربانیان را کاهش داده با تضمین امنیت، امکان تظلم را برای آنان فراهم سازند، اجرای تحقیقاتی با مشارکت عموم برای بیدار ساختن جوامع نسبت به وجود خشونت آنان را قادر می‌سازد که با شناخت دقیق مسائل به حل آنها بپردازند، تعریف عملی از خشونت در خانواده تنظیم و تکمیل فهرست نشانه‌گذاری از علائم این ابتلاء برای استفاده آموزگاران، پرستاران، والدین، درمانگران و پزشکان با یافراهم آید، حکومتها باید به وضع و اجرای قوانین بپردازند، و به تدوین سیاستها، برنامه‌های جامع و اقدامات حماستی مؤکد و موئثر به نفع قربانیان بپردازند و بودجه‌هایی به این امر اختصاص داده و فعالیتها را اساسی بمنظور آگاهی عموم به منظور ریشه‌گذاری خشونت در خانواده آغاز نمایند، سازمانهای غیردولتی وابسته به سازمان ملل باید در این باره نقش مهمی ایفاء و هم اکنون در اجرای این مقصود می‌کوشند، شرکت- کنندگان در سمپوزیوم به ماهیت دهشتناک خشونت در خانواده به عنوان یک مصیبت جهانی که مستلزم راه حل‌های جهانیست معتبرند، آنها همچنین از میزان علاقه عموم و تعدد روش‌های انسانی که هم اکنون از کنیا گرفته تا کانادا، از پروژه‌های خانواده‌ای نمونه گرفته تا خط تلفنهای اضطراری بین سران به شوق و حرکت‌آمدۀ‌اند، اقدامات ابتکاری و عمومی و متنوع سازمانهای غیردولتی در زمینه تربیت، توانبخشی و یا دفاع از حقوق عامه مردم می‌توانند تاثیر معجزه‌آسائی در تخفیف خشونت در خانواده داشته باشد، برای ایجاد خانواده‌های عاری از خشونت جوامع پیشرفته‌تر باید به تمهید تدا بیرون جمعی متکی به رشته‌های مختلف علوم و فنون توأم با همکاری و نسبت به شرائط خاص فرهنگی و اجتماعی که خشونت در آن رخ می‌دهد، حساس باشد بپردازند.

" وسائل ارتباط جمعی باید تها ویر سنتی زنان و دختران را که از گذشته به یادگار مانده از بین ببرد و زنان را در روابطی مساوی و برابر با مردان مصور سازد. "

توسعهٔ حیثت‌انگیز وسائل ارتباط جمعی در این قرن سبب‌گسترش‌عنان گشته است، بی‌رحمی سنگدلی در صنعت چند میلیون دلاری فیلمها، برنامه‌های تلویزیون، مجلات و موسیقی شده است که در آنها از خشونت تحسین و تمجید می‌شود. چنین تبلیغاتی این سوءتفاهم را بوجود می‌آورد که خود قربانیان سبب ایجاد خشونت در خانواده شده و از آن لذت می‌برند و این خشونت خانوادگی توسط خود آنها دامن زده می‌شود و حتی مطلوب آنهاست. القائات وسائل ارتباط جمعی که به ستایش‌جنگ و یا خشونت اجتماعی به عنوان جلوه‌های طبیعی قدرت‌سلطه‌جوئی مردانه می‌پردازد و نسوان را بعنوان موجوداتی ناتوان و درمانده مصور می‌نماید، آنان را وسیله تشفی غرائز جنسی مردان معرفی می‌نماید باید برای همیشه متوقف شود.

سیستم‌های تربیتی باید به تجدیدنظر متون درسی برنامه‌های ورزشی و سایر فعالیتها برای تامین تباوی زن و مرد بپردازند.

در یکی از جوا مع سرمینهای دریایی کارائیب وقتی مدرس متوسطه‌ای به ارائه دوره‌ای انتخابی در باره پرورش اطفال و نقش‌والدین اقدام شد، در کلاس مربوطه بیش از ۵۰ درصد پسران شرکت نمودند. تشکیلات خاصی جوانان نیز لازم است که توجه خود را معطوف به تربیت پسران برای پرورش تمايلات ضد خشونت از طریق تشکیل شوراهای همسالان، روشهای جدید حل تعارضات و یا فتن نمادها و سرمشقهای الگوئی برای پسران نماید.

با استفاده از مباحثه‌گروهی شرکت‌کنندگان در سمعپوزیوم به توصیه گزیده‌ای از پیشنهادات به شرح زیر پرداختند:

* تحقیق :

* جمع آوری و تحلیل تازه‌ترین داده‌های موجود در باره انواع دامنه سوءاستفاده از قربانیان از بیمارستانها، برونددهای پلیس و تشکیلات‌اداری جامعه برای استفاده در مدافعت حقوقی و سیاست‌گذاری.

* تحکیم و انتشار اطلاعات در باوه نمونه‌های اطلاقی موشق و برنامه‌های پیشگیری.

* هدایت تحقیقات‌گروهی کیفی در سطح جامعه برای ارزشیابی ماهیت، میزان فراوانی و نتایج خشونت در خانواده و کمک به طرح روشهای مداخله و جلوگیری.

مقاله بیش از دو ثلث بار جهان بر دوش زنان است

پیام بهائی شماره ۱۹۵ سپتامبر ۱۹۹۵

مقاله فوق را دقیقاً مطالعه نموده و با استفاده از آن و مراجع معرفی شده مطابق روش تهیه تکلیف مقاله‌ای در خصوص تساوی حقوق رجال و نساء بنویسید در این مقاله موارد ذیل را بررسی نمائید:

۱ - عدم تساوی حقوق زن و مرد تا کنون چه اشراتی را در زمینه‌های ذیل پرچای گذاشته است؟

الف) پیشرفت علم و صنعت   ب) اقتصاد

ج) سیاست   د) رشد فرهنگی و جنبه‌های اخلاقی، روحانی و روانی جوامع بشری

۲ - بازتاب این عدم تساوی بطور اخص در دو جنس زن و مرد چه بوده است؟

۳ - وضعیت زنان در جهان امروز چگونه است؟ آیا به تمامی حقوق حقه خود دست یافتندند؟

۴ - منظور از تساوی زن و مرد چیست؟ آیا اعتقاد به تساوی زن و مرد، انسکار توان آئیها و وظایف متفاوت آنها نیست؟

۵ - با توجه به اهمیت نقش ما در به عنوان اولین مرتبی طفل و نقش مهم زنان در برقراری صلح جهانی و طرد جنگ و با دقت در شکست کارآیی جوامع مردانه، آیا می‌توان سعادت و نجات جهان آینده را در جوامع مادر و زن سالارانه جستجو نمود؟

۶ - طرق صحیح رفع نابرابریهای میان زنان و مردان چیست؟ نقش سخنرانیهای راه - پیمانهای و نوشتمن مقالات بدون پشتونانه علمی را در این زمینه ارزیابی کنید. چگونه می‌توان آنها را به شمر رسانید؟

۷ - نقش زنان در بنای تمدن آینده چیست؟

منابع : - پیام ملکوت - رساله تساوی حقوق رجال و نساء

- مجموعه نصوص درباره مقام زن گردآوری دایره تحقیق و مطالعه آثار

- خطابات مبارکه جلد ۱ و ۲

- تراجمه امید شماره مخصوص سال جهانی زن

- بیانیه سعادت حقیقی عالم انسانی

- بیانیه جامعه جهانی بهائی به مناسبت کنفرانس جهانی زن - پکن

- بیانیه وعده صلح جهانی

- ما هنماهه پیام بهائی - شماره ۱۹۵ سپتامبر ۱۹۹۵

- خانواده بدون خشونت